

แนวทางการพัฒนาพื้นที่นันทนาการของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา
กรุงเทพมหานคร

GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF THE RECREATION AREAS OF SOI PHRAYA
SUREN 32 BANGCHAN KLONGSAMWA BANGKOK

นารีรัตน์ แสงมาน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2567

แนวทางการพัฒนาพื้นที่นันทนาการของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา
กรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการกีฬาและนันทนาการ
คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2567
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF THE RECREATION AREAS OF SOI PHRAYA
SUREN 32 BANGCHAN KLONGSAMWA BANGKOK

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF ARTS
(Sport and Leisure Management)
Faculty of Physical Education, Srinakharinwirot University
2024
Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

แนวทางการพัฒนาพื้นที่นันทนาการของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา

กรุงเทพมหานคร

ของ

นารีรัตน์ แสงมาน

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการกีฬาและนันทนาการ

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุมนรตรี นิมนต์พันธ์)

ประธาน

(ศาสตราจารย์ ดร.คณิต เขียววิชัย)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิพงษ์ชัย ร้องขันแก้ว)

ชื่อเรื่อง	แนวทางการพัฒนาพื้นที่นันทนาการของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวง บางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร
ผู้วิจัย	นาวิรัตน์ แสงมาน
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2567
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนนรตรี นิมนต์พันธ์

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาพื้นที่นันทนาการของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้พักอาศัยในซอยพระยาสุเรนทร์ 32 จำนวน 200 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย(45.0%)และหญิง(55.0%)โดยมีอายุระหว่าง51-60 ปี(37.5%)อาชีพที่พบมากที่สุดคือข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ/พนักงานของรัฐ และพนักงานบริษัทเอกชน/ห้างร้าน(อย่างละ 32.5%)และส่วนใหญ่เป็นผู้พักอาศัยแบบครอบครัวเดี่ยว(67.0%) ผลการศึกษาเกี่ยวกับสภาพพื้นที่นันทนาการโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($x=2.22$, $S.D.=.81$) โดยมีประเด็นที่พบว่ามีต้นไม้หรือพื้นที่สีเขียวเพียงพอต่อการพักผ่อนของประชาชนในระดับมาก ($x=2.65$, $S.D.=.88$) อย่างไรก็ตามพื้นที่นันทนาการในซอยพระยาสุเรนทร์ 32 มีความเพียงพอต่อประชากรในชุมชนในระดับน้อย ($x=2.16$, $S.D.=.82$) และมีสิ่งอำนวยความสะดวกครบถ้วนในระดับน้อยที่สุด ($x=1.96$, $S.D.=.81$) สำหรับปัญหาของพื้นที่นันทนาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($x=2.78$, $S.D.=.87$) ปัญหาที่สำคัญที่สุดคือสิ่งอำนวยความสะดวกบางอย่างอยู่ในสภาพทรุดโทรมหรือไม่สามารถใช้งานได้ ($x=3.09$, $S.D.=.88$) รองลงมาคือปัญหาด้านความสะดวก เช่น ขยะหรือการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี ($x=2.85$, $S.D.=.85$)และปัญหาด้านความปลอดภัย เช่น อาชญากรรมหรืออุบัติเหตุ ($x=2.69$, $S.D.=.79$) งานวิจัยนี้ได้นำเสนอแนวทางในการพัฒนาพื้นที่นันทนาการซึ่งได้แก่ การสร้างพื้นที่สีเขียวเพื่อการพักผ่อน การจัดพื้นที่สำหรับการออกกำลังกาย การสร้างพื้นที่สำหรับกิจกรรมชุมชนและการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนและพัฒนาพื้นที่นันทนาการในซอยพระยาสุเรนทร์ 32 และสามารถใช้เป็นกรณีศึกษาสำหรับการพัฒนาพื้นที่อื่น ๆ ในกรุงเทพมหานครต่อไป

คำสำคัญ : การพัฒนาพื้นที่นันทนาการ,ซอยพระยาสุเรนทร์ 32

Title	GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF THE RECREATION AREAS OF SOI PHRAYA SUREN 32 BANGCHAN KLONGSAMWA BANGKOK
Author	NAREERUT SAENGMARN
Degree	MASTER OF ARTS
Academic Year	2024
Thesis Advisor	Assistant Professor Sumonratree Nimnatipun , Ph.D.

This research aims to study the current state, problems, and development guidelines for recreational areas in Soi Phraya Suren 32, Bang Chan Subdistrict, Khlong Sam Wa District, Bangkok. The sample group consisted of 200 residents of Soi Phraya Suren 32. The analysis of the general information of the respondents revealed that the majority were female (55.0%) and male (45.0%). The most frequent age group was 51-60 years old (37.5%). The most common occupations were government officials/state enterprise employees/public sector employees (32.5%) and private company employees/retail employees (32.5%). The majority of residents were living in single-family households (67.0%). The study on the condition of the recreational areas, overall, was at a low level ($\bar{x}=2.22$, S.D.=.81). It was found that there was sufficient greenery or green space for public relaxation at a high level ($\bar{x}=2.65$, S.D.=.88). However, the recreational areas in Soi Phraya Suren 32 were found to be insufficient for the community's population at a low level ($\bar{x}=2.16$, S.D.=.82), and the availability of complete facilities was at the lowest level ($\bar{x}=1.96$, S.D.=.81). Regarding the problems of the recreational areas, overall, they were at a high level ($\bar{x}=2.78$, S.D.=.87). The most significant problem was that some facilities were dilapidated or unusable ($\bar{x}=3.09$, S.D.=.88). This was followed by problems with cleanliness, such as waste or poor environmental management ($\bar{x}=2.85$, S.D.=.85), and safety issues, such as crime or accidents ($\bar{x}=2.69$, S.D.=.79). This research proposes guidelines for developing recreational areas, including creating green spaces for relaxation, providing areas for exercise, establishing spaces for community activities, and implementing sustainable environmental management. The research findings will be beneficial for planning and developing recreational areas in Soi Phraya Suren 32 and can serve as a case study for further urban development in other areas of Bangkok

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างสูงจากหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือให้งานวิจัยนี้สมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุมนรตรี นิมเนติพันธ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท ที่กรุณาให้ถ่ายทอดความรู้ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ตรวจสอบ แก้ไข ติดตาม และให้กำลังใจตลอดระยะเวลาการดำเนินงานวิจัย ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์และมีคุณค่ายิ่ง ทำให้ปริญญาโทฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.คณิต เขียววิชัย ที่กรุณาเป็นประธานกรรมการสอบปากเปล่า และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิพงษ์ชัย ร้องขันแก้ว ที่กรุณาร่วมเป็นกรรมการสอบปากเปล่า รวมถึง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ถนอมศักดิ์ เสนาคำ อาจารย์ ดร.ธนตร ตัญญวงษ์ อาจารย์ ดร.สราวุธ ชัยวิจิต ที่เป็นคณะกรรมการการสอบเค้าโครงปริญญาโท และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงปริญญาโทให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิพงษ์ชัย ร้องขันแก้ว ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วณัฐพงศ์ เบญจพงศ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ เมฆแสงสวย อาจารย์ ดร.ธนตร ตัญญวงษ์ และว่าที่ร้อยตรีปราโมทย์ เลิศจิตการุณ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือแบบสอบถามปริญญาโท และให้คำแนะนำที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการชุมชน และผู้พักอาศัยในซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ทำให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนสภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของพื้นที่

คุณค่าและประโยชน์ของรายงานการวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมอุทิศให้กับผู้ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือทุกท่าน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาพื้นที่นันทนาการของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 และพื้นที่อื่น ๆ ต่อไปในอนาคต

นารีรัตน์ แสงมาน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง	ฎ
สารบัญรูปภาพ.....	ท
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของงานวิจัย	3
ความสำคัญของงานวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	4
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดเกี่ยวกับนันทนาการและพื้นที่นันทนาการ	9
ความหมายของนันทนาการ	9
จุดมุ่งหมายของนันทนาการ	10
ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ.....	12

ความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการ.....	14
ประเภทของพื้นที่นันทนาการ	16
ความหมายของชุมชน	19
โครงสร้างชุมชน.....	20
ประเภทของชุมชน	22
หน้าที่ของชุมชน	25
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วม	27
แนวคิดการพัฒนาชุมชนและการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	27
โมเดลโครงสร้างชุมชนสำหรับแนวทางพัฒนาพื้นที่ทางนันทนาการ.....	28
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่นันทนาการสีเขียว.....	31
แนวคิดทฤษฎีความต้องการ (Needs Theories).....	32
พื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวกทางนันทนาการ.....	34
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับชอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร	
ข้อมูลอ้างอิงจาก (สำนักงานเขตคลองสามวา.2567: ออนไลน์).....	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36
งานวิจัยต่างประเทศ.....	36
งานวิจัยในประเทศ	37
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	40
การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	40
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	40
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	40
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	41
เกณฑ์การให้คะแนน.....	41
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ	42

การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล	43
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	43
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	45
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	71
ความมุ่งหมายของงานวิจัย.....	71
ขอบเขตของการวิจัย.....	71
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	71
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	71
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	72
การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	72
สรุปผลการวิจัย.....	72
อภิปรายผล.....	75
สรุปและข้อเสนอแนะ	77
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการพัฒนา	77
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	79
บรรณานุกรม.....	80
ภาคผนวก.....	85
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ	86
ภาคผนวก ข หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ และหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล เพื่อการวิจัย.....	88

ภาคผนวก ค แบบสอบถามในการวิจัย.....	91
ภาคผนวก ง.....	99
ประวัติผู้เขียน.....	103

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย (x) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านสภาพของพื้นที่ทางนันทนาการ ซอย
พระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประเภทผู้พักอาศัย65

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย (x) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านปัญหาของพื้นที่ทางนันทนาการ ซอย
พระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประเภทผู้พักอาศัย66

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย (x) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แนวทางการพัฒนาพื้นที่ทางนันทนาการ
ซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประเภทผู้พัก
อาศัย..... 67

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย	7
ภาพประกอบ 2 Leisure & Recreation Planning Model	28
ภาพประกอบ 3 Basic Concept Plan of Recreation Area.....	29
ภาพประกอบ 4 Child friendly Participatory Community Planning Model	29
ภาพประกอบ 5 Recreation as a Social Ecological Complex Adaptive System.....	30

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

กรุงเทพฯ เป็นเมืองที่มีกิจกรรมและการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา รวมถึงมีผู้คนที่หลากหลาย หลังไหลเข้ามาอยู่อาศัยและใช้ชีวิต การพัฒนาเมืองน่าอยู่จึงเป็นอีกโจทย์สำคัญของการพัฒนาเมืองนี้ ให้เมืองที่เป็นพื้นที่แห่งโอกาสและความเหลื่อมล้ำนี้ มีความน่าอยู่มากยิ่งขึ้น จากการศึกษาของศูนย์ออกแบบและพัฒนาเมือง (UddC) ในปี 2563 พบว่ามี 4 ความท้าทายด้านการพัฒนาเชิงพื้นที่ ที่จะเป็นโจทย์ในการพัฒนาเมืองน่าอยู่กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย (1) พื้นที่สีเขียว (2) พื้นที่การเดิน (3) พื้นที่สุขภาพ และ (4) พื้นที่การเรียนรู้ (ศูนย์ออกแบบและพัฒนาเมือง.2563)

ซอยพระยาสุเรนทร์ 32 ตั้งอยู่ในพื้นที่ของแขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร มีประชากรประมาณ 375 คน แบ่งตามจำนวนพลเมือง โดยถือเอาจำนวนพลเมืองในชุมชนเป็นเกณฑ์จัดเป็นหมู่บ้านขนาดใหญ่ (Village) (การแบ่งชุมชนตามจำนวนพลเมือง.วิพงษ์ชัย ร้องชันแก้ว. 2557:ออนไลน์) ซึ่งเป็นหนึ่งในพื้นที่ที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา จากการขยายตัวของเมืองและความเจริญทางเศรษฐกิจ แต่ยังคงมีปัญหาด้านพื้นที่สาธารณะที่จำกัด ทำให้ขาดแคลนสถานที่สำหรับการพักผ่อนหย่อนใจและกิจกรรมกลางแจ้งของคนในชุมชน แขวงบางชันมีประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการตั้งถิ่นฐานของประชากรหลากหลายเชื้อชาติ ทุกคนต้องถิ่นที่อาศัยอยู่เป็นเวลานาน และผู้ย้ายถิ่นฐานที่เข้ามาทำงานในนิคมอุตสาหกรรมบางชัน รวมถึงการพัฒนาทางการคมนาคมและโครงสร้างพื้นฐานในระยะหลัง ทำให้จำนวนประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ในทางกลับกัน การขยายตัวของชุมชนเมืองและการเพิ่มจำนวนประชากรนี้ นำไปสู่ความท้าทายในการจัดสรรพื้นที่สาธารณะ โดยเฉพาะพื้นที่นันทนาการที่เพียงพอต่อความต้องการของชุมชน ซอยพระยาสุเรนทร์ 32 เป็นซอยย่อยในย่านนี้ที่มีประชากรอาศัยอยู่ค่อนข้างหนาแน่น ส่งผลให้การใช้พื้นที่สาธารณะมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะในด้านการส่งเสริมสุขภาพ การออกกำลังกาย และการสร้างความสัมพันธ์ในชุมชน (แผนพัฒนาพื้นที่เขตคลองสามวา.สำนักงานเขตคลองสามวา.2563)

ปัญหาหลักที่พบในพื้นที่ซอยพระยาสุเรนทร์ 32 คือการขาดแคลนพื้นที่นันทนาการที่สามารถรองรับความต้องการของประชาชนในด้านกิจกรรมสาธารณะและการออกกำลังกาย (สสส., 2563) ประชากรในพื้นที่นี้มักต้องใช้พื้นที่ส่วนบุคคลหรือพื้นที่ของสถาบันอื่น ๆ เช่น โรงเรียนหรือวัด ในการทำกิจกรรมกลางแจ้ง ซึ่งไม่เพียงพอต่อความต้องการที่เพิ่มขึ้นจากจำนวนประชากรที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว (กรมโยธาธิการและผังเมือง, 2564)

นอกจากนี้ ปัญหาสิ่งแวดล้อมยังเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่สร้างความท้าทายให้กับการพัฒนาพื้นที่นันทนาการในซอยพระยาสุเรนทร์ 32 เนื่องจากการขยายตัวของเมืองทำให้พื้นที่สีเขียวในบริเวณนั้นลดลง ส่งผลต่อคุณภาพอากาศและปัญหาความร้อนในเมือง การจัดการน้ำเสียและขยะยังคงเป็นเรื่องที่ต้องคำนึงถึง เนื่องจากพื้นที่ใกล้คลองอาจเสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วมในฤดูฝนหากไม่มีการจัดการที่เหมาะสม การลดลงของพื้นที่สีเขียวและคุณภาพอากาศที่เสื่อมถอย รวมถึงปัญหาน้ำเสียและขยะในพื้นที่ใกล้คลองยังเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา (กรุงเทพมหานคร, 2565)

นันทนาการเริ่มมีขึ้นมาพร้อมกับวิวัฒนาการของมนุษย์ ตั้งแต่สมัยโบราณ จนกระทั่งมาถึงยุคปัจจุบัน ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลงในแต่ละยุคแต่ละสมัยและในแต่ละภูมิภาคของโลก โดยเฉพาะในสังคมที่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วมักจะประสบปัญหา เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมนั้นๆ ซึ่งเป็นสาเหตุการเกิดความเครียดทางด้าน จิตใจ ได้ทั้งสิ้น ฉะนั้น กิจกรรมนันทนาการ จึงเป็นทางเลือกอย่างหนึ่งของประชาชน ที่ต้องการได้รับเข้า มาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตประจำวัน (สำนักนันทนาการ.กรมพลศึกษา 2566: ออนไลน์) กิจกรรมนันทนาการในชุมชนมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสุขภาพกายและจิตใจของประชาชน ลดความเครียด และกระตุ้นการเคลื่อนไหวทางกาย ช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชน เพิ่มการมีส่วนร่วมและความสามัคคี พื้นที่กิจกรรมยังช่วยปรับปรุงสิ่งแวดล้อมเมือง และส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน ทั้งยังเป็นเครื่องมือพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน (สสส., 2562) พื้นที่นันทนาการ พื้นที่พักผ่อนหย่อนใจ เป็นพื้นที่ที่จะให้ผู้คนมาผ่อนคลาย หลังจาก ทำงานหนักมาทั้งวัน เช่น สนามเด็กเล่น หรือสวนสาธารณะขนาดเล็ก ลานกีฬา โดยมีบริเวณที่ สามารถใช้สอยร่วมกัน เพื่อให้ประชากรพบปะซึ่งกันและกันในลักษณะช่วยส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทาง สังคม เพราะปกติบุคคลจะใช้เวลาการทำงาน และศึกษาเล่าเรียน 8-10 ชั่วโมง เวลาในการพักผ่อน อีก 6-8 ชั่วโมง ทำให้บุคคลมีเวลาว่างอีกประมาณ 2-4 ชั่วโมงต่อวัน นันทนาการจึงมีบทบาทสำคัญที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต และชุมชนให้มีความน่าอยู่ (สมบัติ กาญจนกิจ. 2557)

แนวทางการพัฒนาพื้นที่นันทนาการในซอยพระยาสุเรนทร์ 32 คือ 1.การสร้างพื้นที่สีเขียวเพื่อการพักผ่อน การสร้างสวนสาธารณะขนาดเล็กหรือการปลูกต้นไม้ในพื้นที่รอบซอยจะช่วยเพิ่มความร่มรื่นและช่วยปรับปรุงคุณภาพอากาศ การพัฒนาพื้นที่สีเขียวไม่เพียงแต่สร้างบรรยากาศที่น่าอยู่ แต่ยังช่วยลดอุณหภูมิในเมืองและช่วยส่งเสริมสุขภาพกายและจิตใจของประชาชนในชุมชนด้วย 2. การจัดพื้นที่สำหรับการออกกำลังกาย การจัดสรรพื้นที่สำหรับสนามกีฬา สนามเด็กเล่น หรืออุปกรณ์ออกกำลังกายกลางแจ้งเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ การออกแบบสถานที่ให้เหมาะสมกับการใช้งานของประชากรหลากหลายวัยจะช่วยส่งเสริมการ

ออกกำลังกายอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและผู้สูงอายุ 3. การสร้างพื้นที่สำหรับกิจกรรมชุมชน พื้นที่นั้นหนทางการควรสามารถใช้จัดกิจกรรมสาธารณะ เช่น งานประเพณีหรือตลาดชุมชน ซึ่งจะช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนในพื้นที่ การจัดกิจกรรมเหล่านี้จะช่วยสร้างชุมชนที่เข้มแข็ง และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลพื้นที่ร่วมกัน และ 4. การจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน พื้นที่นั้นหนทางการในซอยพระยาสุเรนทร์ 32 ควรมีระบบจัดการน้ำเสียและขยะที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันการเกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมในอนาคต รวมถึงการใช้วัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในการก่อสร้าง เพื่อให้พื้นที่มีความยั่งยืนและเป็นประโยชน์ต่อชุมชนในระยะยาว (การจัดการพื้นที่สาธารณะในชุมชนเมือง.กระทรวงมหาดไทย.2565)

จากการประชุมประจำปีของซอยพระยาสุเรนทร์32 ประจำปี 2566 จึงทำให้ทราบว่าชุมชนเกิดปัญหาในเรื่องของขาดกรรมการในการดูแลชุมชน พื้นที่สาธารณะของชุมชนรกร้างไม่ได้รับการบูรณาการที่ดีจึงมีมติจากที่ประชุมในเรื่องของการบูรณาการพื้นที่สาธารณะของชุมชนจากเดิมที่มีขยะหญ้าและต้นไม้ทำให้เกิดการรกร้าง (บันทึกการประชุมข้อมูล ณ วันที่ 9 มีนาคม 2566, เลขานุการชุมชน) ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการบูรณาการพื้นที่ทางนั้นหนทางการเพื่อเยาวชนในชุมชนและยังมีพื้นที่สาธารณะในการจัดกิจกรรมร่วมกันในชุมชน แนวทางการพัฒนาพื้นที่นั้นหนทางการของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา ต้องเน้นการออกแบบที่คำนึงถึงความต้องการของชุมชนในด้านการออกกำลังกาย การพักผ่อน และการสร้างความสัมพันธ์ในชุมชน การสร้างพื้นที่สีเขียวและการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้พื้นที่นั้นหนทางการนี้เป็นประโยชน์ต่อประชากรในระยะยาว นอกจากนี้ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลและพัฒนาพื้นที่จะช่วยให้เกิดความยั่งยืนและสร้างสรรคในอนาค

ความมุ่งหมายของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพพื้นที่นั้นหนทางการของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาพื้นที่นั้นหนทางการของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาพื้นที่นั้นหนทางการของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของงานวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงสภาพ ปัญหา การจัดการบริหารเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ทางนันทนาการ ของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นแนวในการพัฒนาการบริหารจัดการพื้นที่ที่เกิดประสิทธิภาพตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ สามารถสร้างแรงจูงใจให้มีการเลือกใช้บริการพื้นที่ทางนันทนาการทำกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์ และเป็นสิ่งสำคัญทั้งในแง่ของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน การแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม การสร้างความสามัคคีในชุมชน และการสนับสนุนการวางแผนเมืองที่ยั่งยืน รวมทั้งจัดสรรพื้นที่ทางนันทนาการของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ผลจากการวิจัยนี้สามารถเป็นกรณีศึกษาในการวางแผนการพัฒนาเมืองในพื้นที่อื่น ๆ ของกรุงเทพมหานคร ให้เกิดประโยชน์สูงสุดนอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าสำหรับผู้ทำวิจัยและผู้สนใจต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาพื้นที่นันทนาการของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร โดยประชากรที่ใช้ในการ วิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการชุมชน และผู้พักอาศัยอยู่ในพื้นที่ซอยพระยาสุเรนทร์ 32 จำนวน 75 ครัวเรือน หรือประมาณ 375 คน (สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร. 2567)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับแบบสอบถามได้แก่ ผู้พักอาศัยอยู่ในซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร โดยเทียบจากตารางการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie&morgan.1970: 608) ที่ขนาดประชากรจำนวน 375 คน ได้จำนวนตัวอย่าง 191 คน ในการวิจัยครั้งนี้จะดำเนินการเก็บแบบสอบถามจำนวนทั้งหมด 200 คนด้วยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1.1 เพศ แบ่งเป็น เพศชาย เพศหญิง (ระดับตัวแปรที่ศึกษาคือ นามบัญญัติ)

1.2 อายุ ได้แก่ น้อยกว่า 20 ปี 21-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี 51-60 ปี และ 60 ปีขึ้นไป(สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2564). การสำรวจประชากรและแรงงาน.)

1.3 อาชีพ ได้แก่ นักเรียนนักศึกษา ข้าราชการ พนักงานบริษัทเอกชน เจ้าของกิจการ และอื่นๆ

1.4 ประเภทของคนที่พักในชุมชน ได้แก่ ผู้พักอาศัยแบบครอบครัวเดี่ยว ครอบครัวรวม แบ่งตามสัมพันธ์ของบุคคล (การแบ่งประเภทของชุมชน.วิพงษ์ชัย ร้องขันแก้ว. 2557: ออนไลน์)

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพ ปัญหา และแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ทางนันทนาการของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของคำสำคัญบางคำเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันไว้ดังนี้

1. สภาพ หมายถึง สิ่งที่เป็นจริงที่ประสบหรือพบเห็นอยู่เป็นประจำเกี่ยวกับอุปกรณ์ สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ของพื้นที่นันทนาการที่อยู่ในบริเวณของหมู่บ้านร่มไม้ ซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

2. ปัญหา หมายถึง สภาพการณ์หรือเงื่อนไขที่เป็นข้อจำกัดหรืออุปสรรคซึ่งส่งผลกระทบต่อการใช้ประโยชน์จากพื้นที่นันทนาการในซอยพระยาสุเรนทร์ 32 ทั้งในด้านโครงสร้าง กายภาพของสถานที่ ความเพียงพอของอุปกรณ์ ตลอดจนการเข้าถึงของสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้อง โดยเป็นประเด็นที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนา ปรับปรุง หรือแก้ไขเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในชุมชนผ่านกิจกรรมนันทนาการ

3. พื้นที่นันทนาการ หมายถึง บริเวณที่ถูกจัดสรรหรือใช้ประโยชน์ในลักษณะเปิดกว้างภายในชุมชนซอยพระยาสุเรนทร์ 32 ซึ่งเชื้อให้เกิดกิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจในช่วงเวลาว่าง โดยมุ่งส่งเสริมคุณภาพชีวิต ความสัมพันธ์ในชุมชน และสุขภาวะของประชาชน กิจกรรมที่เกิดขึ้น

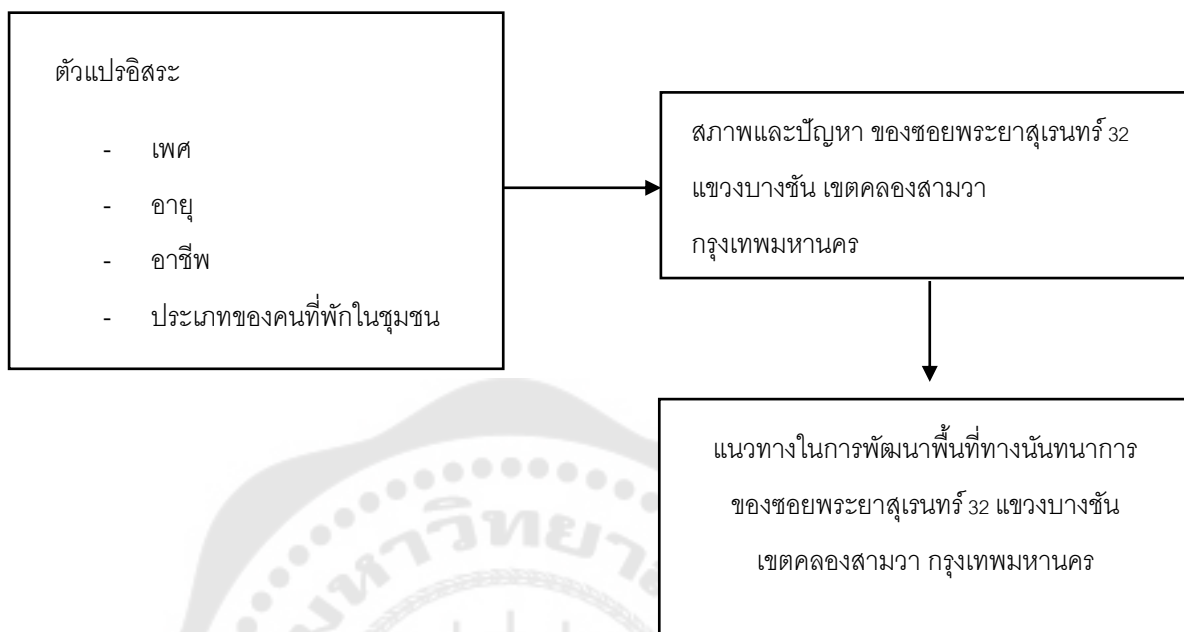
อาจรวมถึงการเดินออกกำลังกาย การวิ่งเล่นของเด็ก การรวมกลุ่มจัดกิจกรรมในสวนหย่อมหรือสนามกีฬา ตลอดจนกิจกรรมสร้างสรรค์อื่นๆ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในพื้นที่

4. แนวทางการพัฒนา หมายถึง วิธีทางเพื่อสร้างความสุขความเจริญก้าวหน้าจากการเปลี่ยนแปลง ที่เชื่อว่าจะดีขึ้นทำให้เจริญขึ้น ซึ่งในการพัฒนานั้น จะต้องมียุคผลภายในชุมชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมเพื่อสร้างแนวทางการพัฒนาในการให้เกิดความสุข ความเจริญก้าวหน้าภายในสถานที่ทา การศึกษา โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ต่อส่วนรวม มีการสร้างยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเพื่อกำหนด กรอบที่เป็นรูปธรรม เพื่อนำผลที่ได้มาทาการคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์เพื่อให้เกิดแนวทางการ พัฒนาพื้นที่นันทนาการ เพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้พักอาศัยในชุมชนต่อไป งานวิจัยครั้งนี้หมายถึง การพัฒนาพื้นที่นันทนาการ โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสถานที่ ด้านอุปกรณ์ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

5. สถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง วัสดุ สิ่งของ และบริเวณพื้นที่ ที่ให้บริการด้านกิจกรรมนันทนาการภายในซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

6. แหล่งพัฒนาพื้นที่นันทนาการ หมายถึง พื้นที่ศูนย์รวมของกิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจที่มีความเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของคนในชุมชนซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ซึ่งถูกใช้เป็นสถานที่ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และจิตใจของผู้พักอาศัย โดยเอื้อต่อการสร้างสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และก่อให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการ ทั้งในรูปแบบไม่เป็นการและกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยชุมชนหรือหน่วยงานในท้องถิ่น

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการพัฒนาพื้นที่นันทนาการของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับนันทนาการและพื้นที่นันทนาการ

- 1.1 ความหมายของนันทนาการ
- 1.2 จุดมุ่งหมายของกิจกรรมนันทนาการ
- 1.3 ประเภทของนันทนาการ
- 1.4 ความสำคัญของนันทนาการ
- 1.5 ประเภทของพื้นที่นันทนาการ

2. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับชุมชน

- 2.1 ความหมายของชุมชน
- 2.2 โครงสร้างทางสังคมของชุมชน
- 2.3 ประเภทของชุมชน
- 2.4 หน้าที่ของชุมชน
- 2.5 ผู้นำชุมชน

3. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วม

- 3.1 แนวคิดพัฒนาชุมชน
- 3.2 การพัฒนาแบบมีส่วนร่วม

4. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่นันทนาการสีเขียว

5. แนวคิดทฤษฎีความต้องการ (Needs Theories)

6. พื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวกทางนันทนาการ

7. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 8.1 งานวิจัยต่างประเทศ
- 8.2 งานวิจัยในประเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับนันทนาการและพื้นที่นันทนาการ

ความหมายของนันทนาการ

ณัฐพล ธรรมชาติ,(2564) กล่าวถึงความหมายของนันทนาการว่า นันทนาการเป็นกิจกรรมที่ทำในเวลาว่างซึ่งช่วยให้ผู้คนได้ผ่อนคลายและพัฒนาทักษะต่าง ๆ โดยไม่มุ่งหวังผลตอบแทน เช่น การเล่นกีฬา การทำงานอดิเรก และกิจกรรมนันทนาการอื่น ๆ ที่สามารถนำไปสู่การสร้างประสบการณ์ใหม่และส่งเสริมสุขภาพทั้งทางกายและจิตใจ

สุมิตรา กาญจนพิทักษ์,(2562) ได้กล่าวไว้ว่าการทำกิจกรรมนันทนาการมีความสำคัญต่อการสร้างสมดุลในชีวิต เนื่องจากช่วยลดความเครียดและส่งเสริมความสุขในชีวิตประจำวัน การเลือกทำกิจกรรมที่ตรงกับความสนใจของตนเองนั้นสามารถนำไปสู่การพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีในสังคมและสร้างชุมชนที่เข้มแข็ง

วิภา ลิขิต, (2563) ได้กล่าวไว้ว่านันทนาการไม่เพียงแต่เป็นการพักผ่อน แต่ยังมีบทบาทในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และการเรียนรู้ กิจกรรมเหล่านี้สามารถเป็นโอกาสในการฝึกทักษะใหม่ ๆ และสามารถนำไปสู่การพัฒนาตนเองในหลายด้าน

มยุรี ชัยวัฒนา, (2565) การนันทนาการยังมีส่วนในการสร้างความสามัคคีในกลุ่ม โดยการทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น การเล่นกีฬา หรือการเข้าร่วมงานเทศกาลที่ช่วยกระตุ้นการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน

ธนพัฒน์ สุดใจ, (2561) กิจกรรมนันทนาการควรเป็นไปในทิศทางที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม และส่งเสริมการเป็นพลเมืองที่ดี การเลือกทำกิจกรรมที่ไม่ส่งผลเสียต่อผู้อื่นหรือสังคมเป็นสิ่งสำคัญในกระบวนการนันทนาการ

ผู้วิจัยจึงสรุปความหมายของนันทนาการได้ดังนี้ นันทนาการคือกิจกรรมที่ทำในเวลาว่างเพื่อความสนุกสนาน ซึ่งไม่หวังผลตอบแทนและมีบทบาทสำคัญในการสร้างสมดุลในชีวิต กิจกรรมเหล่านี้ช่วยลดความเครียด เสริมสร้างความสัมพันธ์ในสังคม และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังมีส่วนสำคัญในการสร้างความสามัคคีในกลุ่มและส่งเสริมการเป็นพลเมืองที่ดี โดยควรเป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยสรุปแล้ว กิจกรรมนันทนาการในชุมชนไม่ได้เป็นเพียงแค่เรื่องของการพักผ่อนหย่อนใจ แต่เป็น กลไกสำคัญ ในการ สร้างความเข้มแข็ง ให้กับชุมชนในทุกมิติ ทั้งทางด้านสังคม สุขภาพ การพัฒนาบุคคล และการอนุรักษ์วัฒนธรรม การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีกิจกรรมนันทนาการที่หลากหลายและเข้าถึงได้ จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนอย่างยั่งยืน

จุดมุ่งหมายของนันทนาการ

สำนักงานการกีฬาและนันทนาการ (2567) ได้ระบุว่า กิจกรรมนันทนาการมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของบุคคลและชุมชน โดยมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อเสริมสร้างความสุข ความสมดุลทางกายและใจ และส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา กิจกรรมนันทนาการยังช่วยเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมได้พบกับประสบการณ์ใหม่หรือ ทบทวนประสบการณ์ที่ประทับใจ เสริมสร้างความมั่นใจในตนเอง ความคิดสร้างสรรค์ และการแสดงออกที่เหมาะสม นอกจากนี้ กิจกรรมนันทนาการยังเป็นเครื่องมือที่ช่วยพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยปลูกฝังการมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ การเคารพสิทธิหน้าที่ และการเป็นพลเมืองที่ดี ซึ่งล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาสังคมในภาพรวม

National Recreation and Park Association (NRPA) (2024.ออนไลน์) นันทนาการมีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันของผู้คน โดยมีจุดมุ่งหมายที่หลากหลายซึ่งส่งผลต่อสุขภาพร่างกาย จิตใจ และสังคม โดยจุดมุ่งหมายหลักของนันทนาการสามารถแบ่งออกเป็นหลายด้าน ดังนี้

1. การส่งเสริมสุขภาพร่างกาย

หนึ่งในจุดมุ่งหมายหลักของนันทนาการคือการส่งเสริมสุขภาพร่างกาย กิจกรรมนันทนาการช่วยให้ร่างกายได้เคลื่อนไหว ซึ่งส่งผลให้การทำงานของหัวใจและปอดดีขึ้น การออกกำลังกายเป็นประจำยังช่วยควบคุมน้ำหนัก ลดความเสี่ยงต่อโรคเรื้อรัง เช่น โรคเบาหวานและโรคหัวใจ นอกจากนี้ การมีสุขภาพที่ดีจะนำไปสู่ชีวิตที่มีความสุขและเพิ่มคุณภาพชีวิต

2. การพัฒนาทักษะทางสังคม

นันทนาการยังเป็นโอกาสในการพัฒนาทักษะทางสังคม โดยเฉพาะในกิจกรรมที่ต้องทำร่วมกับผู้อื่น เช่น กีฬาและงานอาสาสมัคร การร่วมกิจกรรมเหล่านี้ช่วยให้ผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้การทำงานเป็นทีม การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และการแก้ไขปัญหา ซึ่งล้วนเป็นทักษะที่มีความสำคัญในชีวิตประจำวันและในสังคม

3. การบรรเทาความเครียด

นันทนาการมีบทบาทสำคัญในการบรรเทาความเครียดจากชีวิตประจำวัน การเข้าร่วมกิจกรรมที่สนุกสนานและน่าสนใจช่วยให้จิตใจได้พักผ่อนและผ่อนคลาย ส่งผลให้ระดับฮอร์โมนความเครียดลดลง และเพิ่มการปล่อยเอนโดรฟินซึ่งช่วยให้รู้สึกดีขึ้น การมีเวลาสำหรับนันทนาการจึงเป็นสิ่งสำคัญในการรักษาสุขภาพจิตที่ดี

4. การเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์

กิจกรรมนันทนาการ เช่น งานศิลปะ ดนตรี หรือการเล่นกีฬา ช่วยเปิดโอกาสให้บุคคลได้แสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ และกระตุ้นให้เกิดการคิดเชิงนวัตกรรม การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเหล่านี้ไม่เพียงแต่สร้างความสนุกสนาน แต่ยังช่วยพัฒนาทักษะใหม่ ๆ และมุมมองที่หลากหลายในการเผชิญกับความท้าทาย

5. การสร้างความสัมพันธ์ในชุมชน

นันทนาการสามารถสร้างและเสริมสร้างความสัมพันธ์ในชุมชนได้ การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเช่น การแข่งขันกีฬา เทศกาล หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริการชุมชน ช่วยให้ผู้คนได้พบปะและสร้างสายสัมพันธ์ที่ดี ส่งผลให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกันในชุมชน และสนับสนุนการทำงานร่วมกันเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

Rossman, J. R., & Schlatter, B. E. (2015) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของนันทนาการ คือ การส่งเสริมความสุข สุขภาพ และความสมดุลของชีวิต ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อ ส่งเสริมสุขภาพกาย และจิตใจนันทนาการช่วยลดความเครียด เพิ่มความสดชื่น และส่งเสริมการออกกำลังกาย ทำให้ร่างกายแข็งแรงและจิตใจเบิกบาน สร้างความสัมพันธ์ทางสังคม กิจกรรมนันทนาการสร้างโอกาสในการพบปะสังสรรค์ สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนหรือครอบครัว พัฒนาทักษะส่วนบุคคล กิจกรรมนันทนาการหลายอย่างช่วยส่งเสริมทักษะทางสติปัญญา การแก้ปัญหา และการทำงานเป็นทีม ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ นันทนาการเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ผ่านกิจกรรมทางศิลปะ กีฬา และการแสดงออก ช่วยให้สมดุลชีวิต การทำกิจกรรมนันทนาการเป็นการพักผ่อนจากงานหรือความเครียดในชีวิตประจำวัน ทำให้สมดุลระหว่างการทำงานและการพักผ่อน

ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมในนันทนาการมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญมากมาย ทั้งในการส่งเสริมสุขภาพร่างกาย พัฒนาทักษะทางสังคม บรรเทาความเครียด เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ และสร้างความสัมพันธ์ในชุมชน นันทนาการไม่เพียงแต่ทำให้ชีวิตมีสีสันและความสนุกสนาน แต่ยังมีบทบาทสำคัญในการยกระดับคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีในสังคม.

ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ

กิจกรรมนันทนาการสามารถแบ่งออกได้หลากหลายรูปแบบ ตามลักษณะกิจกรรมและวัตถุประสงค์ในการตอบสนองต่อความสนใจ ความต้องการ และพัฒนาศักยภาพของผู้เข้าร่วม โดยแบ่งออกเป็นหมวดหมู่หลัก ๆ ดังนี้

กิจกรรมด้านศิลปะและหัตถกรรม เช่น การวาดภาพ ประดิษฐ์ ปั้น เย็บปักถักร้อย ซึ่งช่วยพัฒนาอารมณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และทักษะฝีมือ (ณัฐรดา วิริยะ, 2554; อ้างอิงจาก เอนก หงษ์ทองคำ, 2542)

กิจกรรมการแสดงออกทางร่างกายและอารมณ์ เช่น การเต้นรำ การแสดงละคร การเล่นดนตรี ซึ่งเป็นช่องทางให้ผู้เข้าร่วมได้แสดงออกถึงความรู้สึก ความสามารถ และจินตนาการ (ณัฐรดา วิริยะ, 2554)

กิจกรรมเกมและกีฬา ครอบคลุมกิจกรรมที่มีการแข่งขันหรือการเคลื่อนไหว เช่น กีฬาในร่ม กลางแจ้ง กีฬาเดี่ยวและทีม ช่วยส่งเสริมสุขภาพและความสัมพันธ์ทางสังคม (สหายพล มีชูนิก, 2548)

กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง เช่น การท่องเที่ยว พักแรม ศึกษาธรรมชาติ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกับธรรมชาติ และส่งเสริมสุขภาพทั้งกายและใจ (สหายพล มีชูนิก, 2548)

กิจกรรมทางสังคมและวัฒนธรรม เช่น งานเทศกาล ประเพณี การรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาชุมชน เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและกลุ่ม (ณัฐรดา วิริยะ, 2554)

กิจกรรมงานอดิเรกและการเรียนรู้ส่วนบุคคล เช่น การอ่าน การเขียน การสะสม สิ่งของ การประดิษฐ์ เป็นกิจกรรมที่กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ (สหายพล มีชูนิก, 2548)

กิจกรรมด้านการสื่อสารและการแสดงออกทางภาษา เช่น การพูด การอ่านออกเสียง การเขียน ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะด้านการสื่อสารความหมายและการมีปฏิสัมพันธ์ในสังคม (สหายพล มีชูนิก, 2548)

กิจกรรมอาสาสมัคร เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมขององค์กรหรือชมรมต่าง ๆ โดยไม่มีค่าตอบแทน เป็นการส่งเสริมจิตสำนึกเพื่อสาธารณประโยชน์และพัฒนาจิตใจ (ณัฐรดา วิริยะ, 2554; สหายพล มีชูนิก, 2548)

กิจกรรมพัฒนากายและจิตใจ เช่น กิจกรรมออกกำลังกายแบบผ่อนคลาย การฝึกสมาธิ หรือกิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพ ซึ่งช่วยสร้างสมดุลและเสริมสร้างคุณภาพชีวิตในระยะยาว (สหายพล มีชูนี้, 2548)

กิจกรรมเหล่านี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาพื้นที่นันทนาการในชุมชน เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในด้านสุขภาพกาย ใจ และความสัมพันธ์ทางสังคมอย่างยั่งยืน

Rossman, J. R., & Schlatter, B. E. (2015) ได้แบ่งประเภทของกิจกรรมนันทนาการออกเป็น 5 ประเภทหลัก ๆ ดังนี้:

- 1.กิจกรรมกลางแจ้ง (Outdoor Recreation) กิจกรรมที่ทำในพื้นที่ธรรมชาติ เช่น การเดินป่า ตั้งแคมป์ ปั่นจักรยาน ปีนเขา และการทำสวน
- 2.กิจกรรมในร่ม (Indoor Recreation) กิจกรรมที่ทำภายในอาคาร เช่น ฟิตเนส โยคะ เต้นรำ เล่นเกมสโตร์ หรือกิจกรรมศิลปะต่าง ๆ
- 3.กิจกรรมทางกีฬา (Sports Recreation) การเล่นกีฬาต่าง ๆ ทั้งในร่มและกลางแจ้ง เช่น ฟุตบอล บาสเกตบอล วอลเลย์บอล เทนนิส หรือกีฬากลางแจ้งอื่น ๆ
- 4.กิจกรรมทางวัฒนธรรม (Cultural Recreation) กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกทางวัฒนธรรม เช่น ดนตรี การแสดง ศิลปะ งานฝีมือ หรือการเข้าร่วมงานเทศกาล
- 5.กิจกรรมเพื่อสังคม (Social Recreation) กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความสัมพันธ์ เช่น การทำงานอาสาสมัคร งานสังสรรค์ หรือการพบปะสังสรรค์กับครอบครัวและเพื่อน

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ประเภทของนันทนาการเป็นกิจกรรมที่ทำกลางแจ้ง โดยใช้สภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ เช่น ป่า ภูเขา ทะเล หรือสวนสาธารณะ มักเน้นการสัมผัสธรรมชาติและการออกกำลังกาย กิจกรรมที่ทำภายในอาคาร ไม่ต้องพึ่งพาสภาพอากาศ มักเป็นกิจกรรมที่ช่วยผ่อนคลายและเสริมสร้างทักษะต่าง ๆ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการออกกำลังกายและการรักษาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง รวมถึงการส่งเสริมสุขภาพจิต เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรม รวมถึงการสร้างสรรค์ทางศิลปะ เป็นกิจกรรมที่เน้นการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนหรือกลุ่มต่าง ๆ กิจกรรมนันทนาการไม่เพียงแต่ช่วยให้เราผ่อนคลายจากความเครียดในชีวิตประจำวัน แต่ยังช่วยส่งเสริมสุขภาพกายและจิตใจ พัฒนาทักษะการทำงานร่วมกัน และเสริมสร้างความสัมพันธ์ในสังคม

ความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการ

กิจกรรมนันทนาการมีบทบาทสำคัญในหลายระดับ ตั้งแต่ระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน ไปจนถึงระดับประเทศ โดย Baur, Gomez และ Tynan (2556) ได้อธิบายความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการไว้ ดังนี้

1.ระดับครอบครัว กิจกรรมนันทนาการช่วยเสริมสร้างความรัก ความอบอุ่น และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกในครอบครัว ทำให้เกิดการใช้เวลาว่างร่วมกันอย่างมีคุณค่า ลดพฤติกรรมเบี่ยงเบน และส่งเสริมสุขภาพทางจิตใจ

2.ระดับชุมชน นันทนาการส่งผลเชิงบวกต่อการพัฒนาชุมชนในหลายด้าน ได้แก่

2.1 การสร้างพลเมืองที่ดี ผ่านกิจกรรมที่ส่งเสริมจิตสาธารณะ เช่น การบำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมอาสาสมัคร

2.2 การลดปัญหาสังคม โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน ซึ่งหากได้รับการส่งเสริมให้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการอย่างเหมาะสม จะช่วยลดความเสี่ยงต่อการเข้าไปเกี่ยวข้องกับอบายมุขหรืออาชญากรรม

2.3 การพัฒนาสภาพแวดล้อม โดยใช้กิจกรรมนันทนาการเป็นสื่อในการจัดและดูแลสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดสวนหย่อมหรือกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน

3.ระดับประชากรในสังคม กิจกรรมนันทนาการมีส่วนช่วยในการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และจิตใจ อันเป็นรากฐานของคุณภาพชีวิตที่ดีในระยะยาว

4.ระดับประเทศชาติ การส่งเสริมกิจกรรมนันทนาการในระดับประเทศช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุข ลดปัญหาอาชญากรรม และส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดี มีทัศนคติที่ดีต่อสังคม ซึ่งนำไปสู่ความมั่นคงและความสงบสุขของประเทศในภาพรวม

Edginton, C. R., et al. (2004) ได้ให้ความสำคัญของนันทนาการไว้ดังนี้

1. ส่งเสริมสุขภาพกายและจิตใจ กิจกรรมนันทนาการมีความสำคัญในการช่วยพัฒนาสุขภาพร่างกายผ่านการออกกำลังกายและกิจกรรมที่ลดความเครียด ทำให้จิตใจสดชื่น แจ่มใส ช่วยป้องกันภาวะซึมเศร้าและส่งเสริมความสุขในชีวิตประจำวัน

2. พัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคม กิจกรรมนันทนาการช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในสังคม ทำให้คนได้พบปะสังสรรค์ เรียนรู้การทำงานร่วมกันในทีม และเสริมสร้างความสามัคคีทั้งในครอบครัวและชุมชน

กรมพลศึกษา (2562: ออนไลน์) ความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการ มีหลายด้านที่ส่งผลดีต่อชีวิตของบุคคลและสังคม ดังนี้:

1. ส่งเสริมสุขภาพกายและจิตใจ การทำกิจกรรมนันทนาการ เช่น การออกกำลังกาย การเล่นกีฬา หรือการพักผ่อนในสวนสาธารณะ ช่วยเสริมสร้างความแข็งแรงของร่างกาย ลดความเสี่ยงจากโรคต่าง ๆ เช่น โรคหัวใจ เบาหวาน และความดันโลหิตสูง นอกจากนี้ยังช่วยลดความเครียดและสร้างสมดุลทางจิตใจ ทำให้รู้สึกผ่อนคลายและมีความสุขมากขึ้น

2. พัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคม กิจกรรมนันทนาการที่ทำร่วมกันในครอบครัว กลุ่มเพื่อน หรือชุมชน ช่วยสร้างความสามัคคีและเพิ่มการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ผู้เข้าร่วมจะได้ฝึกการทำงานเป็นทีม การสื่อสาร และการแก้ปัญหา นอกจากนี้ยังช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างคนในสังคม

3. พัฒนาทักษะและความคิดสร้างสรรค์ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศิลปะ ดนตรี หรือการเล่นเกม สามารถพัฒนาทักษะส่วนบุคคลและช่วยกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา และการเรียนรู้ใหม่ ๆ ซึ่งส่งผลดีต่อการพัฒนาสมองและความสามารถทางปัญญา

4. เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน การมีเวลาพักผ่อนผ่านกิจกรรมนันทนาการ ช่วยให้ผู้คนสามารถปรับสมดุลระหว่างการทำงานและการพักผ่อนได้ดีขึ้น ทำให้กลับมาทำงานด้วยพลังที่เต็มเปี่ยมและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

5. เสริมเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว กิจกรรมนันทนาการยังมีบทบาทในการส่งเสริมการท่องเที่ยวและกิจกรรมเชิงพาณิชย์ เช่น งานเทศกาล กิจกรรมกีฬา และการจัดกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ ซึ่งสามารถสร้างรายได้ให้กับท้องถิ่นและส่งเสริมเศรษฐกิจโดยรวม กิจกรรมนันทนาการจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีและการพัฒนาสังคมให้เกิดความเข้มแข็ง

ผู้วิจัยสามารถสรุปความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการได้ดังนี้ กิจกรรมนันทนาการในชุมชนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนในหลากหลายมิติ ไม่ใช่แค่เพียงการผ่อนคลาย แต่ยังเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างสรรค์และหล่อหลอมชุมชนให้เข้มแข็ง และยังยืนเสริมสร้างความสัมพันธ์และสามัคคีในชุมชน กิจกรรมนันทนาการเป็นโอกาสที่ดีที่สมาชิกในชุมชนจะได้ มาพบปะสังสรรค์ ทำความรู้จักกัน และ สร้างปฏิสัมพันธ์ ระหว่างกัน ไม่ว่าจะเป็น การเล่นกีฬา ทำกิจกรรมศิลปะ หรือจัดงานเทศกาลต่าง ๆ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเหล่านี้ช่วย ลดช่องว่าง ระหว่างวัย เชื้อชาติ หรือภูมิหลังที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดความ เข้าใจซึ่งกันและกัน และ เสริมสร้างความสามัคคี ในชุมชนให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ส่งเสริมสุขภาพกายและใจที่ดี การมีส่วนร่วม

ในกิจกรรมนันทนาการ เช่น การออกกำลังกาย เล่นกีฬา เดินรำ หรือทำสวน ช่วยให้ร่างกายได้เคลื่อนไหว และ เผาผลาญพลังงาน ซึ่งเป็นผลดีต่อ สุขภาพกาย ลดความเสี่ยงของโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง นอกจากนี้ การได้ทำกิจกรรมที่ชอบหรือกิจกรรมที่สนุกสนาน ยังช่วย คลายเครียด ลดความวิตกกังวล และ ส่งเสริมสุขภาพจิต ให้ดีขึ้นอีกด้วย พัฒนาทักษะและศักยภาพของบุคคล กิจกรรมนันทนาการมีส่วนช่วยในการ พัฒนาทักษะ และ ศักยภาพ ของบุคคลในหลายๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นทักษะทางกีฬา ศิลปะ ดนตรี หรือแม้แต่ทักษะทางสังคม เช่น การทำงานเป็นทีม การเป็นผู้นำ การแก้ปัญหา และการสื่อสาร ยิ่งไปกว่านั้น กิจกรรมเหล่านี้ยังเป็นโอกาสให้บุคคลได้ ค้นพบความสามารถ และ ความถนัด ของตนเอง ซึ่งอาจนำไปสู่การพัฒนาอาชีพหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ในอนาคต สร้างสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่และปลอดภัย การมีกิจกรรมนันทนาการที่หลากหลายและเข้าถึงได้ในชุมชน ส่งผลให้เกิด การใช้พื้นที่สาธารณะ อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า ซึ่งช่วย ลดปัญหาอาชญากรรม และ สร้างความรู้สึกปลอดภัย ให้กับคนในชุมชน นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมร่วมกันยังเป็นการส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชน ร่วมกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม และ พัฒนาภูมิทัศน์ของชุมชนให้สวยงามและน่าอยู่มากยิ่งขึ้นอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นหลายๆ กิจกรรมนันทนาการในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศไทย มักจะ ผูกพันกับประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น การละเล่นพื้นบ้าน การแสดงศิลปวัฒนธรรม หรือเทศกาลประจำปีการจัดกิจกรรมเหล่านี้เป็นการ สืบสานและอนุรักษ์ มรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนให้คงอยู่สืบไป รวมถึงเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งอาจสร้างรายได้และกระตุ้นเศรษฐกิจให้กับชุมชนได้อีกทางหนึ่ง

ประเภทของพื้นที่นันทนาการ

พื้นที่นันทนาการสามารถจำแนกได้ตามลักษณะการใช้ประโยชน์ ที่ตั้ง และระดับของการพัฒนา โดย Clawson (อ้างใน เอกนถุน เสรีภาณุ, 2553) ได้เสนอการแบ่งประเภทของพื้นที่นันทนาการออกเป็น 3 กลุ่มหลัก ดังนี้:

1. **พื้นที่นันทนาการแบบเน้นผู้ใช้ประโยชน์ (User-Oriented Recreation Areas)** พื้นที่ประเภทนี้ตั้งอยู่ใกล้ชุมชนเมือง มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบถ้วน และสามารถเข้าถึงได้สะดวก เหมาะสำหรับกิจกรรมในช่วงเวลาสั้น ๆ เช่น เวลากลางวันหลังเลิกงานหรือเลิกเรียน ตัวอย่างพื้นที่ ได้แก่ สวนสาธารณะ สนามเด็กเล่น สนามกีฬา และสวนสัตว์ กิจกรรมที่พบ ได้แก่ การเดินเล่น การออกกำลังกาย การปิกนิก และการเล่นกีฬาเบา ๆ

2.พื้นที่นันทนาการแบบเน้นทรัพยากรธรรมชาติ (Resource-Based Recreation Areas) พื้นที่ประเภทนี้ตั้งอยู่ในบริเวณที่มีทรัพยากรธรรมชาติโดดเด่น เช่น ภูเขา ป่าไม้ แหล่งน้ำ หรือชายฝั่งทะเล โดยมักตั้งอยู่นอกเขตเมืองหรือในเขตอุทยาน การเข้าถึงอาจต้องใช้เวลาและค่าใช้จ่ายสูง ผู้ใช้พื้นที่มักใช้เวลาเป็นวันหยุดหรือช่วงสุดสัปดาห์ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องได้แก่ การเดินป่า ชมวิว พักแรม และศึกษาธรรมชาติ

3.พื้นที่นันทนาการแบบผสมผสาน (Intermediate Recreation Areas) พื้นที่ในกลุ่มนี้อยู่ระหว่างสองประเภทข้างต้น ทั้งในด้านที่ตั้งและระดับการพัฒนา มักอยู่ไม่ไกลจากเมือง และมีสิ่งอำนวยความสะดวกในระดับดี สามารถใช้ประโยชน์ได้ทั้งระยะสั้นและยาว เช่น รีสอร์ท หรือสวนพักผ่อนที่รองรับการพักแรม พื้นที่มีขนาดใหญ่กว่าสวนสาธารณะทั่วไป แต่เล็กกว่าพื้นที่ธรรมชาติแบบอุทยาน กิจกรรมในพื้นที่ ได้แก่ การปิกนิก พักแรม เล่นน้ำ หรือพายเรือ

การจำแนกประเภทเหล่านี้ช่วยให้การวางแผนและการพัฒนาพื้นที่นันทนาการมีทิศทางที่เหมาะสม สอดคล้องกับลักษณะพื้นที่ กลุ่มเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของการใช้สอย

สถาบันการพลศึกษา (2563) กล่าวถึงประเภทของพื้นที่นันทนาการ สามารถแบ่งออกเป็นหลายประเภทตามลักษณะและการใช้งาน ดังนี้:

1.สวนสาธารณะ (Public Parks) พื้นที่สีเขียวที่เปิดให้ประชาชนเข้ามาพักผ่อน ออกกำลังกาย หรือทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น สวนลุมพินี สวนจตุจักร มีทั้งพื้นที่เปิดโล่ง สนามหญ้า และทางเดินเล่น

2.ศูนย์กีฬาและฟิตเนส (Sports and Fitness Centers) พื้นที่ที่จัดเตรียมเครื่องมือสำหรับออกกำลังกายและเล่นกีฬา เช่น สนามฟุตบอล สนามแบดมินตัน หรือโรงยิมที่มีอุปกรณ์ฟิตเนส

3.ศูนย์นันทนาการในร่ม (Indoor Recreation Centers) อาคารหรือห้องที่จัดสำหรับการทำกิจกรรมในร่ม เช่น การเล่นเกม เล่นบอร์ดเกมส์ กิจกรรมศิลปะ หรือห้องชมภาพยนตร์

4.พื้นที่ธรรมชาติ (Natural Recreation Areas) พื้นที่ที่จัดสำหรับการทำกิจกรรมกลางแจ้งที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ เช่น การเดินป่า แคมป์ปิ้ง การปีนเขา หรือพื้นที่เขตอนุรักษ์ธรรมชาติ

5.ชายหาดและทะเลสาบ (Beaches and Lakes) พื้นที่ชายฝั่งทะเลหรือทะเลสาบสำหรับกิจกรรมทางน้ำ เช่น ว่ายน้ำ เล่นสกีน้ำ หรือพายเรือ เป็นสถานที่พักผ่อนที่เน้นกิจกรรมทางน้ำ

6.สนามเด็กเล่น (Playgrounds) พื้นที่ที่ออกแบบมาเพื่อเด็ก ๆ โดยมีเครื่องเล่นต่าง ๆ เช่น ชิงช้า สไลเดอร์ และม้าหมุน เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

7.สวนสนุกและศูนย์การเรียนรู้ (Amusement Parks and Learning Centers) สถานที่ที่จัดไว้สำหรับความบันเทิง เช่น สวนสนุก และสถานที่ที่จัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม เช่น พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ สวนสัตว์ หรือสวนพฤกษศาสตร์

วิพงษ์ชัย ร้องชนแก้ว (2558) ได้เสนอประเภทของพื้นที่นันทนาการ สามารถสรุปได้ดังนี้:

1.พื้นที่นันทนาการประเภทกลางแจ้ง ประกอบด้วยสวนสาธารณะ สนามกีฬา และพื้นที่ธรรมชาติที่ให้ผู้คนได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในบรรยากาศที่ร่มรื่นและเป็นธรรมชาติ

2.พื้นที่นันทนาการประเภทในร่ม รวมถึงฟิตเนส ศูนย์นันทนาการ และห้องจัดกิจกรรมที่มีอุปกรณ์สนับสนุนสำหรับการทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายในอาคาร

3.พื้นที่นันทนาการประเภทเฉพาะกิจ พื้นที่ที่จัดไว้สำหรับกิจกรรมพิเศษ เช่น สวนสนุก พิพิธภัณฑ์ หรือกิจกรรมเทศกาลที่ต้องการพื้นที่เฉพาะในการจัดงาน

4.พื้นที่นันทนาการประเภทเชิงกีฬา สนามกีฬาหรือศูนย์กีฬาที่ให้บริการด้านกีฬาเฉพาะ เช่น สนามฟุตบอล สนามบาสเกตบอล หรือศูนย์ฟิตเนส

5.พื้นที่นันทนาการเชิงวัฒนธรรม พื้นที่ที่ส่งเสริมการแสดงออกทางวัฒนธรรม เช่น ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม โรงละคร และพื้นที่จัดงานประเพณีต่าง ๆ

ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้ เมื่อกล่าวถึงพื้นที่นันทนาการอาจนึกถึงสวนสาธารณะ สนามกีฬา หรือลานกิจกรรมต่างๆ แต่ในบริบทของชุมชนอย่างซอยพระยาสุเรนทร์ 32 สามารถมองเห็นพื้นที่นันทนาการ ได้ในมิติที่หลากหลายโดยไม่จำเป็นต้องเป็นพื้นที่ที่ถูกกำหนดให้เป็น "พื้นที่นันทนาการ" โดยตรงเสมอไปความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับชุมชน พื้นที่อเนกประสงค์ในซอยพระยาสุเรนทร์ 32 คือหัวใจของชุมชน ที่ซึ่งกิจกรรมในชีวิตประจำวันหลอมรวมกับการพักผ่อนหย่อนใจอย่างกลมกลืน ลานหน้าบ้าน/ริมถนน บริเวณหน้าบ้านแต่ละหลัง หรือพื้นที่ริมถนนในซอย ไม่ได้เป็นแค่ทางสัญจร แต่ยังเป็น ลานกิจกรรมส่วนตัวและกึ่งสาธารณะ ที่สำคัญ ลองนึกภาพเด็กๆ บันจอยเล่นหน้าบ้าน กลุ่มแม่บ้านจับกลุ่มคุยกันหน้าปากซอย หรือหนุ่มๆ นั่งเล่นหมากรุกใต้ต้นไม้ พื้นที่เหล่านี้คือจุดเริ่มต้นของปฏิสัมพันธ์ในชุมชน และเป็นพื้นที่ที่ผู้คนได้ผ่อนคลายในวิถีของตนเอง ศาลเจ้า/ศาลพระภูมิในซอยพระยาสุเรนทร์ 32 ซึ่งเป็นชุมชนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ศาลเจ้าหรือศาลพระภูมิประจำซอย ไม่ได้เป็นเพียงสถานที่สักการะบูชา แต่ยังเป็นพื้นที่แห่งความสงบทางใจ ที่ผู้คนมาอธิษฐานขอพร หรือเพียงแค่มานั่งพักผ่อนเพื่อหาความสงบ และระลึกถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นการปลดปล่อยความเครียดและเติมพลังด้านบวก มุมสงบตาม

ธรรมชาติอาจเป็นต้นไม้ใหญ่ที่ให้ร่มเงา หรือบริเวณที่มีกระแสลมอ่อนๆ พัดผ่าน พื้นที่เหล่านี้คือ โอเอซิสเล็กๆ ที่ผู้คนสามารถหลบหลีกจากความวุ่นวาย มานั่งพักผ่อน อ่านหนังสือ หรือเพียงแค่ปล่อยใจไปกับธรรมชาติรอบตัว

ความหมายของชุมชน

มนูญ พันธุ์ระเบียบ (2561) กล่าวถึง ความหมายชุมชนในด้านสังคมวิทยา ชุมชนหมายถึง กลุ่มคนที่มีการใช้ชีวิตร่วมกันในพื้นที่เดียวกัน โดยมีการสื่อสารและมีความสัมพันธ์ที่มีความหมาย เช่น ครอบครัวหรือกลุ่มเพื่อน ชุมชนช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและความสนิทสนมในหมู่สมาชิก

โกวิท ตั้งประเสริฐ (2562) กล่าวถึงความหมายของชุมชนในด้านการพัฒนา ชุมชน หมายถึงกลุ่มคนที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม โดยร่วมมือกันในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้าง คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เช่น โครงการพัฒนาชุมชน การศึกษา และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

สายฝน สายทิว (2563) กล่าวถึงชุมชนในเชิงสิ่งแวดล้อม ชุมชนคือกลุ่มของผู้คนที่มีการ เชื่อมโยงกันผ่านสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ซึ่งชุมชนเหล่านี้จะมีวิถีชีวิต การใช้ ทรัพยากร และการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เฉพาะเจาะจงตามบริบทของแต่ละพื้นที่

ปรีดา ประจวบ (2560) กล่าวถึง ชุมชนในเชิงวัฒนธรรม ชุมชนหมายถึงกลุ่มคนที่มี ลักษณะร่วมกันในด้านวัฒนธรรม เช่น ภาษา ประเพณี ความเชื่อ และค่านิยม ซึ่งช่วยสร้างอัตลักษณ์ของชุมชนและส่งเสริมความร่วมมือภายในกลุ่ม

อนุชา บัวเงิน (2564) กล่าวถึง ชุมชนในมุมมองเศรษฐศาสตร์ ชุมชนเป็นหน่วยทาง เศรษฐกิจที่มีการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ รวมถึงการสร้างโอกาสในการทำงานและการพัฒนา เศรษฐกิจในท้องถิ่น ชุมชนที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจจะมีความเข้มแข็งและมีเสถียรภาพมากขึ้น

ผู้วิจัยสรุปความหมายของชุมชนได้ดังนี้

1.ด้านสังคมวิทยา ชุมชนเป็นกลุ่มของบุคคลที่ใช้ชีวิตร่วมกันในพื้นที่เดียวกัน มีการติดต่อสื่อสารและสร้างความสัมพันธ์ที่มีความหมาย ชุมชนนี้ช่วยเสริมสร้างความใกล้ชิดและความเข้าใจในหมู่สมาชิก โดยการแบ่งปันประสบการณ์และวัฒนธรรมร่วมกัน

2.ด้านการพัฒนา ชุมชนถือเป็นหน่วยที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยการร่วมมือกันในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและการเติบโตอย่างยั่งยืน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

3. ด้านสิ่งแวดล้อม ชุมชนมีการเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและวัฒนธรรม โดยสมาชิกในชุมชนร่วมกันดูแลและบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้ร่วมกัน การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนกับธรรมชาติจึงเป็นสิ่งสำคัญ

4. ด้านวัฒนธรรม ชุมชนหมายถึงกลุ่มคนที่มีอัตลักษณ์ร่วมกันผ่านวัฒนธรรม ภาษา ประเพณี และค่านิยม ซึ่งล้วนส่งผลต่อวิถีชีวิตของสมาชิก ชุมชนเป็นสถานที่ที่ช่วยรักษาและส่งต่อวัฒนธรรมให้กับคนรุ่นหลัง

5. ด้านเศรษฐกิจ ชุมชนเป็นหน่วยเศรษฐกิจที่มีการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ ช่วยสร้างโอกาสในการทำงานและการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่น ชุมชนที่มีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจจะมีความมั่นคงและสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืน

การสรุปนี้แสดงให้เห็นถึงมุมมองที่หลากหลายเกี่ยวกับชุมชน ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ชุมชนจึงมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของสมาชิกในกลุ่มนั้น ๆ

โครงสร้างชุมชน

เสถียร เหลืองอร่าม. (ม.ป.ป.) อ้างอิงใน เอกนถุ์ เสรีภาณุ (2553) โครงสร้างของชุมชนเปรียบได้กับระบบที่มีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระเบียบ เช่นเดียวกับส่วนประกอบของต้นไม้หรือบ้าน ซึ่งแต่ละส่วนมีหน้าที่ต่างกันแต่มีความเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ โดยองค์ประกอบสำคัญของโครงสร้างชุมชน ประกอบด้วย:

บุคคล หมายถึง สมาชิกแต่ละคนในสังคมที่มีความแตกต่างกันทางพันธุกรรม บุคลิกภาพ และประสบการณ์ ซึ่งมีบทบาทเป็นหน่วยพื้นฐานของชุมชน

กลุ่มคน หมายถึง บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปที่มีความสัมพันธ์ทางสังคม เกิดปฏิสัมพันธ์และมีการกระทำโต้ตอบกัน ซึ่งเป็นพื้นฐานของการก่อรูปเป็นกลุ่มทางสังคม

สถานภาพและบทบาท หมายถึง ตำแหน่งและหน้าที่ของบุคคลในสังคม ซึ่งบุคคลหนึ่งสามารถมีบทบาทหลากหลายในแต่ละกลุ่มที่ตนสังกัด เช่น บทบาทของสมาชิกในครอบครัว ชุมชน หรือองค์กร

ระบบสังคม คือแนวทางหรือกฎเกณฑ์ที่สมาชิกของชุมชนใช้เป็นกรอบปฏิบัติ เพื่อสร้างความเป็นระเบียบและความสงบสุขร่วมกันในสังคม

สถาบันทางสังคม หมายถึง องค์การหรือแบบแผนที่สะท้อนคุณค่าหรือกิจกรรมที่สำคัญในชีวิตมนุษย์ เช่น สถาบันครอบครัว ศาสนา การศึกษา การเมือง เศรษฐกิจ และสถาบันนันทนาการ ซึ่งทำหน้าที่ส่งเสริมคุณธรรมและความเป็นระเบียบในสังคม

การแบ่งชนชั้นทางสังคม แบ่งได้ตามบริบทของชุมชน เช่น ในสังคมเมือง การจำแนกชนชั้นอิงตามตระกูล เจ้านาย ขุนนาง อำนาจอธิปไตย และอาชีพ ในสังคมชนบท การจำแนกเป็นกลุ่มผู้นำท้องถิ่นและกลุ่มชาวบ้านทั่วไป โดยเน้นความสัมพันธ์เชิงอำนาจและบทบาทในชุมชน

โครงสร้างเหล่านี้มีความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชน เพราะเป็นพื้นฐานที่ทำให้ชุมชนสามารถดำรงอยู่และพัฒนาได้อย่างมีทิศทาง โดยเฉพาะในการวางแผนพัฒนาพื้นที่สาธารณะหรือพื้นที่นันทนาการ ที่ต้องอาศัยการเข้าใจโครงสร้างสังคมของชุมชนเป็นพื้นฐาน

บุญ พันธุ์ระเบียบ (2561) กล่าวว่า โครงสร้างชุมชนทางสังคมประกอบด้วยกลุ่มคนที่มีความสัมพันธ์กัน โดยมีองค์ประกอบหลัก ได้แก่ สมาชิกชุมชน ประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เดียวกัน บรรทัดฐานทางสังคม กฎและค่านิยมที่กำหนดพฤติกรรมและการปฏิบัติตนในชุมชน บทบาทและสถานะ การกำหนดบทบาทของสมาชิกในชุมชน ซึ่งมีผลต่อการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนในกิจกรรมต่าง ๆ

กอบชัย ศิริชัย (2562) กล่าวว่า โครงสร้างทางเศรษฐกิจของชุมชนประกอบด้วย: แหล่งทรัพยากร: ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน เช่น ดิน น้ำ และทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ กิจกรรมทางเศรษฐกิจ: กิจกรรมการผลิต การค้า และการบริการที่เกิดขึ้นในชุมชน ระบบการสนับสนุนทางเศรษฐกิจ: เครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกชุมชนในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ

ปรีดา ประจวบ (2560) กล่าวว่า โครงสร้างทางวัฒนธรรมในชุมชนประกอบด้วย: วัฒนธรรมและประเพณี สิ่งที่มีสมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วม เช่น ความเชื่อ วิถีชีวิต และประเพณีท้องถิ่น การสื่อสาร วิธีการที่สมาชิกในชุมชนสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูล ซึ่งมีผลต่อการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือในชุมชน กิจกรรมทางวัฒนธรรม กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมความรู้และวัฒนธรรม เช่น งานเทศกาล การแสดงศิลปะ และการทำงานอาสาสมัคร

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า โครงสร้างทางสังคม โครงสร้างชุมชนทางสังคมเป็นฐานสำคัญที่ประกอบไปด้วยสมาชิกที่มีความสัมพันธ์กันในพื้นที่เดียวกัน โดยสมาชิกแต่ละคนมีบทบาทและสถานะที่แตกต่างกัน ซึ่งกำหนดบรรทัดฐานและกฎระเบียบที่สร้างความเป็นระเบียบในชุมชน ความสัมพันธ์

เหล่านี้ช่วยสร้างความเข้าใจและความสนิทสนม ทำให้เกิดการสนับสนุนซึ่งกันและกันในการทำกิจกรรมต่าง ๆ

โครงสร้างทางเศรษฐกิจ โครงสร้างเศรษฐกิจของชุมชนมีความสำคัญในการพัฒนาและสร้างเสถียรภาพให้กับชุมชน โดยประกอบด้วยแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่ เช่น ดิน และน้ำ รวมถึงกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น เช่น การเกษตร การค้า และการบริการ การมีเครือข่ายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจที่ีระหว่างสมาชิกทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการอย่างมีประสิทธิภาพ

โครงสร้างทางวัฒนธรรม โครงสร้างทางวัฒนธรรมในชุมชนเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงอัตลักษณ์ของสมาชิก โดยมีวัฒนธรรมและประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว การสื่อสารระหว่างสมาชิกเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น การจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม เช่น งานเทศกาลและการแสดงศิลปะ เป็นวิธีการที่ช่วยส่งเสริมและรักษาความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น

การสรุปนี้สะท้อนถึงความหลากหลายของโครงสร้างชุมชนในด้านสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกในชุมชนและความเข้มแข็งโดยรวมของชุมชนเอง การทำความเข้าใจ โครงสร้างชุมชน ขอยพระยาสุเรนทร์ 32 ไม่ใช่แค่การระบุองค์ประกอบทางกายภาพ แต่เป็นการตีความความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนระหว่างผู้คน พื้นที่ และกิจกรรมที่เกิดขึ้นในซอยแห่งนี้ โครงสร้างชุมชนจึงหมายถึง รูปแบบการจัดระเบียบและปฏิสัมพันธ์ที่ก่อตัวขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติและเป็นทางการ ซึ่งกำหนดวิถีชีวิต พฤติกรรม และความเป็นอยู่ของคนในชุมชนโดยสรุปแล้ว โครงสร้างชุมชนขอยพระยาสุเรนทร์ 32 คือ ระบบที่ซับซ้อนและเชื่อมโยงกัน ขององค์ประกอบทางกายภาพ สังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ที่กำหนดว่าชุมชนนี้มีการจัดระเบียบอย่างไร ใครมีบทบาทอะไร ผู้คนปฏิสัมพันธ์กันอย่างไร และมีชีวิตความเป็นอยู่อย่างไรในพื้นที่แห่งนี้ การทำความเข้าใจโครงสร้างเหล่านี้ช่วยให้เรามองเห็นภาพรวมของชุมชนได้อย่างลึกซึ้ง และสามารถวางแผนพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ประเภทของชุมชน

การจำแนกประเภทของชุมชนสามารถแบ่งออกได้หลากหลายแนวทางตามลักษณะสำคัญของชุมชนแต่ละแห่ง โดยสามารถจำแนกได้ 3 แนวทางหลัก ได้แก่ การแบ่งตามจำนวนประชากร หน้าที่ของชุมชน และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (วิพงษ์ชัย ร้องขันแก้ว, 2557)

1. การแบ่งตามจำนวนประชากร (Population) จำแนกชุมชนตามขนาดของพลเมือง เช่น:

- 1.1 หมู่บ้านขนาดเล็ก (Hamlet): ประชากรไม่เกิน 250 คน
- 1.2 หมู่บ้านขนาดใหญ่ (Village): 250–1,000 คน
- 1.3 เมือง (Town): 1,000–5,000 คน
- 1.4 นครขนาดเล็ก (Small City): 5,000–25,000 คน
- 1.5 นครขนาดกลาง (Middle City): 25,000–100,000 คน
- 1.6 นครขนาดใหญ่ (Metropolis): 100,000–1,000,000 คน
- 1.7 มหานคร (Great Metropolis): มากกว่า 1,000,000 คน

2. การแบ่งตามลักษณะกิจกรรม (Social Activities) เป็นการจำแนกชุมชนโดยอิงจากหน้าที่หรือบทบาทหลักที่ชุมชนดำเนินอยู่ ได้แก่:

2.1 ศูนย์การค้า (Trade Center): ชุมชนที่มีร้านค้า ห้างสรรพสินค้า หรือตลาดกลาง

2.2 ศูนย์การขนส่ง (Transportation Center): ชุมชนที่มีเส้นทางคมนาคมหลัก เช่น สถานีรถไฟ ท่าเรือ

2.3 ศูนย์กลางบริการ (Service Center): ชุมชนที่มีบทบาทด้านการศึกษา การแพทย์ การท่องเที่ยว หรือราชการ

ในหลายกรณี ชุมชนหนึ่งอาจมีบทบาทมากกว่าหนึ่งด้าน โดยมีลักษณะกิจกรรมที่หลากหลายผสมผสานกัน

3. การแบ่งตามความสัมพันธ์ของบุคคล (Personal Relation) เป็นการพิจารณาจากลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในชุมชน ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ประเภทหลัก:

3.1 ชุมชนชนบท (Rural Community)

มีลักษณะสำคัญคือการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ความหนาแน่นประชากรต่ำ ระบบสังคมยึดโยงกับครอบครัวและญาติ ระบบควบคุมทางสังคมมักเน้นจารีตและศาสนา และมักมีลักษณะทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกภาพ อย่างไรก็ตาม ชุมชนชนบทมักเผชิญปัญหา เช่น การขาดแคลนสาธารณูปโภค การศึกษาที่ไม่ทั่วถึง รายได้ต่ำ และการถูกเอารัดเอาเปรียบ (วินิตา สุทธิสมบูรณ์, 2541)

3.2 ชุมชนเมือง (Urban Community)

เป็นชุมชนที่มีความหนาแน่นของประชากรสูง การดำเนินชีวิตเน้นการผลิตและบริการมากกว่าการเกษตร ระบบความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลค่อนข้างห่างไกลกัน ชุมชนเมืองมักมีบทบาทเป็นศูนย์กลางของกิจกรรมต่าง ๆ เช่น เศรษฐกิจ การปกครอง การศึกษา และคมนาคม แต่

ก็เผชิญกับปัญหาซับซ้อน เช่น ยาเสพติด จราจรติดขัด อาชญากรรม และความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ (วินิตา สุทธิสมบุญ, 2541)

วิชัย เพชรภักดี. (2560) ได้แบ่งเป็น 2 ลักษณะได้แก่ชุมชนชนบทและชุมชนเมือง

1. ชุมชนชนบท เป็นชุมชนที่มีลักษณะพื้นที่ห่างไกลจากตัวเมือง ผู้คนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนมีความแน่นแฟ้นเพราะมักเป็นเครือญาติหรือคนรู้จักใกล้ชิด

2. ชุมชนเมือง เป็นชุมชนที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองที่มีการพัฒนาและการรวมตัวของประชากรหนาแน่น มักจะมีการทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เช่น การค้าขายและบริการ ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนเมืองมักจะเป็นไปในลักษณะของการทำงานและความสัมพันธ์เชิงพาณิชย์

สมชาย วงศ์วัฒนากุล. (2561) ได้กล่าวถึงประเภทของชุมชนอีกหนึ่งประเภท คือ ชุมชนเสมือน (Virtual Communities) หรือชุมชนออนไลน์เป็นกลุ่มคนที่มีการรวมตัวผ่านอินเทอร์เน็ต ผู้คนในกลุ่มนี้มักจะมีใจร่วมกัน เช่น ชุมชนผู้เล่นเกมออนไลน์ ชุมชนผู้ที่สนใจในเทคโนโลยี หรือชุมชนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ชุมชนเสมือนนี้ช่วยให้คนที่มีความสนใจเหมือนกันสามารถติดต่อและแลกเปลี่ยนข้อมูลได้โดยไม่มีข้อจำกัดทางภูมิศาสตร์

ผู้วิจัยสรุปประเภทของชุมชนได้ดังนี้ การแบ่งประเภทของชุมชนมีหลายรูปแบบที่สามารถอธิบายได้ตามปัจจัยทางสังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี และการพัฒนา โดยหากเราพยายามมองประเภทของชุมชนในแง่มุมใหม่ ๆ ก็จะได้สรุปเป็น 5 หมวดหมู่ดังนี้

1. ชุมชนตามวัฒนธรรมและมรดกทางประวัติศาสตร์ ชุมชนประเภทนี้ก่อตัวขึ้นจากวัฒนธรรม มรดก หรือความเชื่อที่สืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น โดยสมาชิกในชุมชนมีการยึดถือขนบธรรมเนียมประเพณี และความเชื่อทางศาสนาหรือวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกัน เช่น ชุมชนในหมู่บ้านชนเผ่า ชุมชนผู้สืบทอดศิลปะพื้นบ้าน หรือชุมชนในเขตประวัติศาสตร์

2. ชุมชนอัตลักษณ์เฉพาะ ชุมชนที่รวมตัวกันจากอัตลักษณ์เฉพาะ เช่น ชุมชนที่เกิดจากความสนใจร่วมในเรื่องของเพศสภาพ ชนชั้น หรือประสบการณ์ชีวิตที่คล้ายคลึงกัน โดยสมาชิกในชุมชนรู้สึกว่ามี "ตัวตน" ร่วมกัน ซึ่งอาจเป็นชุมชนคนรุ่นใหม่ ชุมชนผู้สูงอายุ หรือชุมชน LGBTQ+

3. ชุมชนเชิงนิเวศและสิ่งแวดล้อม ชุมชนประเภทนี้มีการรวมตัวของผู้ที่มีความสนใจในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหรือทำงานด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน ชุมชนเหล่านี้ อาจเกิดจากการอยู่ร่วมกันในพื้นที่ทางธรรมชาติ หรือจากการรวมตัวของกลุ่มคนที่สนใจเรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติ

4. ชุมชนสร้างสรรค์และนวัตกรรม เป็นชุมชนที่ประกอบด้วยกลุ่มคนที่มารวมตัวกันเพื่อการพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ การสร้างสรรค์ทางศิลปะ หรือการแลกเปลี่ยนไอเดียเกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ ชุมชนเหล่านี้เน้นการสร้างเครือข่ายเพื่อการเรียนรู้ร่วมกันและการสร้างผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ตอบโจทย์ความต้องการในยุคปัจจุบัน

5. ชุมชนแบบแบ่งปันเศรษฐกิจ เป็นชุมชนที่เกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากรร่วมกันในรูปแบบของเศรษฐกิจแบบแบ่งปัน (Sharing Economy) ซึ่งผู้คนในชุมชนจะมีการแบ่งปันสินทรัพย์ บริการ หรือข้อมูลร่วมกัน เช่น การแบ่งปันบ้านพัก รถยนต์ หรืออุปกรณ์อื่น ๆ เพื่อประหยัดทรัพยากรและสร้างความยั่งยืน

หน้าที่ของชุมชน

ไพรัตน์ เดชะรินทร์ (2524) ได้สรุปภารกิจและหน้าที่สำคัญของชุมชนตามแนวคิดนักสังคมวิทยาชนบทและนักมานุษยวิทยาไว้ดังนี้:

1. **ให้บริการขั้นต้นแก่สมาชิก** ชุมชนต้องจัดบริการพื้นฐานที่สมาชิกทุกเพศวัยจำเป็นต้องใช้ เช่น สถานพยาบาล โรงเรียน และสถาบันศาสนา ซึ่งช่วยสร้างความสุข ความเข้าใจ และการถ่ายทอดวัฒนธรรมประเพณีของชุมชนให้คงอยู่

2. **จัดสิ่งอำนวยความสะดวกเบื้องต้น** เช่น ถนน น้ำใช้ ไฟฟ้า สถานที่พักผ่อน และสนามกีฬา ซึ่งช่วยอำนวยความสะดวกและคุณภาพชีวิตของสมาชิกในชุมชน

3. **จัดตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่น** เพื่อดูแลการจัดระเบียบและตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ของชุมชน โดยหน่วยงานนี้อาจเป็นผู้แทนของประชาชนที่ได้รับการแต่งตั้งหรือเลือกตั้ง

4. **รักษาคู่ครองสวัสดิภาพสมาชิก** ปกป้องทรัพย์สินและร่างกายของสมาชิกผ่านระบบความปลอดภัยในชุมชน เช่น การจัดเวรยาม หรือการร่วมมือกับตำรวจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5. **ดูแลภาระหน้าที่ทางสรีรวิทยาของสมาชิก** ช่วยสนับสนุนการดูแลสุขภาพชีวิตประจำวัน เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และการรักษาพยาบาล นอกจากหน้าที่ของครอบครัว

6. **จัดบริการทางเศรษฐกิจและบริการอื่น ๆ** ส่งเสริมการตลาด การฝึกอบรม และการแบ่งผลผลิตอย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนาความสามารถในการประกอบอาชีพของสมาชิก

7. **ผลิตสมาชิกใหม่ของชุมชน** ชุมชนต้องวางแผนและสนับสนุนการเกิดและการเลี้ยงดูสมาชิกใหม่ให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ และป้องกันปัญหาสังคมจากการเกิดมากเกินไปหรือขาดการวางแผน

8. ให้ความสนใจในขบวนการศึกษาและปลูกฝัง มุ่งเน้นการศึกษาและปลูกฝัง ค่านิยมแก่สมาชิกรุ่นใหม่ตั้งแต่ครอบครัวจนถึงสังคมภายนอก เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางและความเจริญของชุมชน

9. รักษาความสงบเรียบร้อยและจัดสวัสดิการ โดยใช้ขนบธรรมเนียม ประเพณี กฎหมาย และสถาบันทางศาสนา เพื่อควบคุมความประพฤติและสร้างความสงบสุขในชุมชน

10. สร้างสรรค์และปลูกฝังค่านิยมของสมาชิก ส่งเสริมความภาคภูมิใจ การยอมรับบทบาท และการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน เพื่อสร้างความผูกพันและความเป็นปึกแผ่นในชุมชน

ประภัสสร สังข์เครือ. (2563) ได้ทำการศึกษาบทบาทของชุมชนในการส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในเขตชนบท สรุปหน้าที่ของชุมชนในการส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ บทบาทของชุมชนในฐานะที่เป็นพื้นที่สำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยชุมชนมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาในระบบ ส่งเสริมการฝึกอบรมอาชีพและสร้างโอกาสในการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของสมาชิกในชุมชน โดยเฉพาะในชุมชนชนบทที่มีทรัพยากรจำกัด งานวิจัยยังชี้ให้เห็นถึงการสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือระหว่างชุมชน โรงเรียน และหน่วยงานท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

วิภาวดี จิตต์อ่อน. (2562) ได้ทำการศึกษาบทบาทของชุมชนในการสร้างความสามัคคี และการพัฒนาที่ยั่งยืนกรณีศึกษาชุมชนภาคเหนือของประเทศไทย มุ่งเน้นศึกษาหน้าที่ของชุมชนในการสร้างความสามัคคีทางสังคมและเสริมสร้างความยั่งยืนในมิติทางวัฒนธรรมและสังคม โดย การวิจัยพบว่าชุมชนมีบทบาทสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นระหว่างสมาชิกในชุมชน การสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น และการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งภายในชุมชนอย่างสันติ นอกจากนี้ ชุมชนยังทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนผ่านกิจกรรมที่ยั่งยืน เช่น การพัฒนากลุ่มอาชีพ การจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน และการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยสรุปหน้าที่ของชุมชนได้ดังนี้ชุมชนมีหน้าที่สำคัญในการเสริมสร้างความสามัคคีและความร่วมมือระหว่างสมาชิก ช่วยจัดการปัญหาสังคมและแก้ไขข้อขัดแย้งในท้องถิ่น นอกจากนี้ ชุมชนยังเป็นแหล่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ผ่านการส่งเสริมการศึกษาและฝึกอบรมทักษะที่จำเป็น ชุมชนยังมีบทบาทในการรักษาวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น พร้อมทั้งส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วม

แนวคิดการพัฒนาชุมชนและการมีส่วนร่วมของประชาชน

แนวคิดพื้นฐานของการพัฒนาชุมชนเกิดขึ้นจากความพยายามที่จะยกระดับคุณภาพชีวิต และแก้ไขปัญหาความยากจน ความด้อยโอกาสทางสุขภาพและสังคมของประชาชน โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบท เป้าหมายหลักคือการสร้างความผาสุกและความเจริญให้แก่ชุมชน โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างภาครัฐและชุมชนเป็นสำคัญ (จิรพรรณ กาญจนะจิตรา, 2553: 15-19)

เพื่อให้การพัฒนابرลุเป้าหมายดังกล่าว แนวทางสำคัญคือ "การพัฒนาแบบมีส่วนร่วม (Participatory Development)" ซึ่งหมายถึง กระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาเป็นผู้มีบทบาทหลักในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมแก้ไขปัญหาของชุมชนตนเอง โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์และทักษะของคนในท้องถิ่นเป็นแกนกลาง ควบคู่ไปกับการสนับสนุนที่เหมาะสมจากวิทยากรภายนอก (Urvill, William, n.d. อ้างถึงใน ณรงค์ เหล่าอุปะตวะณิษฐ์, 2553: 9)

การที่ประชาชนจะเข้าร่วมในกิจกรรมการพัฒนานั้น มีแรงผลักดันมาจาก 3 ปัจจัยสำคัญ ได้แก่ 1) การมีความสนใจและความห่วงใยในเรื่องเดียวกัน 2) การประสบความสำเร็จหรือไม่พึงพอใจในสภาพการณ์ร่วมกัน และ 3) การตัดสินใจร่วมกันอย่างแน่วแน่ที่จะสร้างการเปลี่ยนแปลงไปสู่ทิศทางที่พึงปรารถนา (นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์, 2527: 182-187 อ้างถึงใน ณรงค์ เหล่าอุปะตวะณิษฐ์, 2553: 11)

จากแนวคิดข้างต้น สามารถสรุปหลักการและแนวทางสำคัญในการพัฒนาชุมชนโดยใช้การมีส่วนร่วมเป็นเครื่องมือได้ดังนี้ (ไพรัตน์ เตชะรินทร์, 2527: 7-8 อ้างถึงใน ณรงค์ เหล่าอุปะตวะณิษฐ์, 2553: 11; จิรพรรณ กาญจนะจิตรา, 2553: 15-19)

1. เริ่มต้นจากความต้องการของชุมชน (Felt Needs) กิจกรรมการพัฒนาต้องตั้งต้นจากปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในพื้นที่ โดยให้ความสำคัญกับความคิดริเริ่มของชุมชนเอง (Local Initiative)

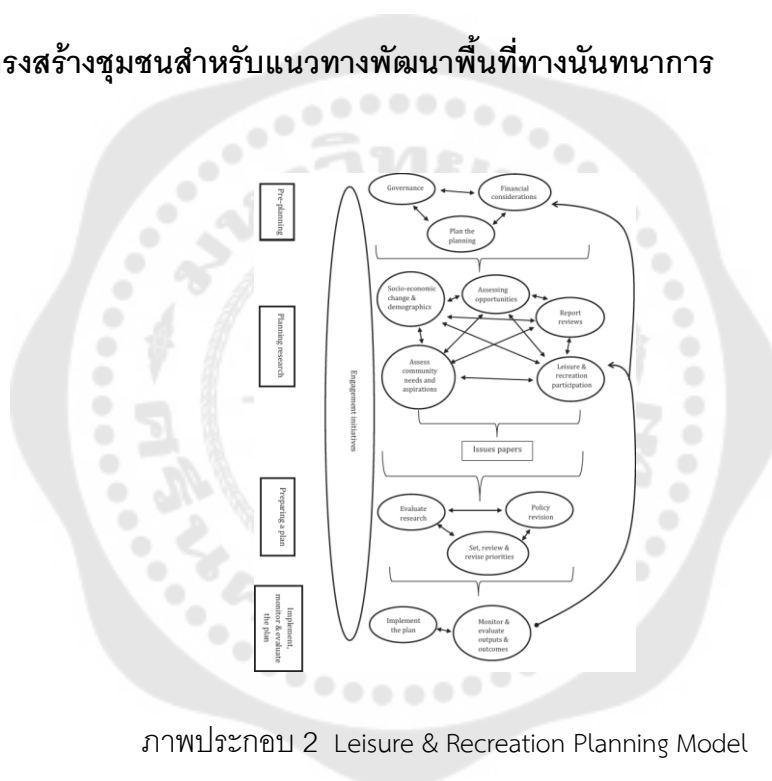
2. ส่งเสริมการพึ่งพาตนเอง (Self-Help) แนวทางการพัฒนาต้องคำนึงถึงขีดความสามารถของชุมชนที่จะดำเนินกิจกรรมต่อไปได้ด้วยตนเอง ต้องสร้างสำนักความเป็นเจ้าของตั้งแต่วันแรก และหลีกเลี่ยงการช่วยเหลือแบบให้เปล่าที่อาจสร้างภาวะพึ่งพิง

3. ดำเนินการแบบมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ประชาชนต้องได้เข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่การค้นหาปัญหา การวางแผน การตัดสินใจ การลงมือปฏิบัติ ไปจนถึงการติดตามและประเมินผล

4. ใช้พลังกลุ่มและผู้นำชุมชน การดำเนินกิจกรรมในลักษณะกลุ่มจะช่วยสร้างพลังความรับผิดชอบร่วมกัน โดยจำเป็นต้องอาศัยผู้นำตามธรรมชาติ หรือผู้นำที่เป็นที่ยอมรับของชุมชนเป็นแกนหลักในการบุกเบิกและชักนำคนในชุมชน

5. พัฒนาแบบองค์รวมและสมดุล (Wholistic and Balanced Development) กิจกรรมที่นำเสนอต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและความพร้อมของชุมชน โดยมุ่งพัฒนาในทุกมิติอย่างสมดุล ซึ่งท้ายที่สุดแล้วการพัฒนาในระดับท้องถิ่นนี้จะต้องสอดคล้องและเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการพัฒนาประเทศในภาพรวม

โมเดลโครงสร้างชุมชนสำหรับแนวทางพัฒนาพื้นที่ทางนันทนาการ

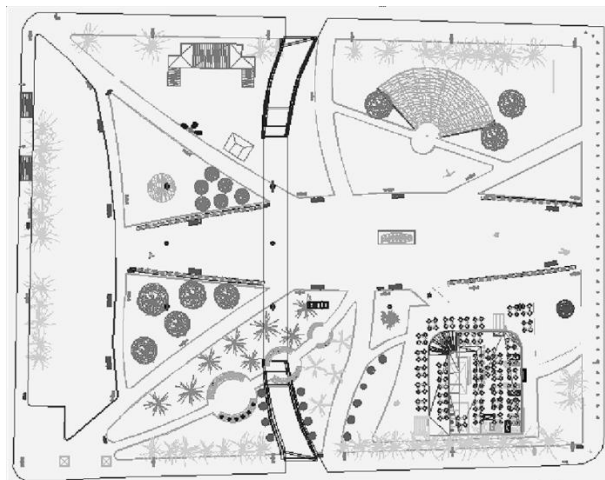

ภาพประกอบ 2 Leisure & Recreation Planning Model

1. Leisure & Recreation Planning Model

โมเดลนี้เป็นกระบวนการเป็นวงจร ตั้งแต่การเตรียมแผน วิจัยออกแบบ ดำเนินงาน และการประเมินผล จากนั้นมีการ Feedback กลับเพื่อปรับปรุงแผนอย่างต่อเนื่อง

จุดเด่น สะท้อนถึงการพัฒนาพื้นที่ที่ตอบสนองจริง มีการปรับปรุงตามผลสำรวจและการใช้งาน Ken Marriott, John Tower & Katie McDonald (2020)

ภาพประกอบ 3 Basic Concept Plan of Recreation Area

2. Basic Concept Plan of Recreation Area

เป็นภาพผังโซนพื้นที่นันทนาการ แสดงการจัดวางโครงสร้าง เช่น ลานกีฬา สนามเด็กเล่น คาเฟ่ และม้านั่ง

จุดเด่น เห็นภาพชัดเจนในการจัดแบ่งพื้นที่ ใช้งานและเห็นการจัดฟังก์ชันพื้นฐานได้ทันที
Leisure & Recreation Planning Model (2020)

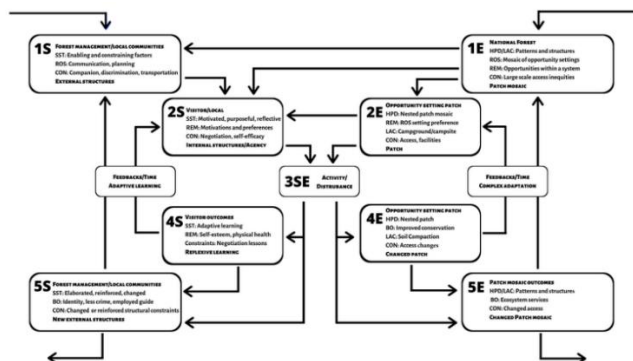

ภาพประกอบ 4 Child friendly Participatory Community Planning Model

3. Child-friendly Participatory Community Planning Model

โมเดลมีศูนย์กลางที่เด็กและเยาวชน ร่วมมือกับชุมชนในการออกแบบเส้นทางเดิน ระบบจราจร สถานที่เล่น และเวิร์กช็อป

จุดเด่น ใช้การมีส่วนร่วมของเด็กเป็นกลไกสำคัญ ช่วยสร้างพื้นที่ที่ปลอดภัยและเหมาะกับทุกวัย บทความวิชาการด้านการออกแบบเมืองโดยมีเด็กเป็นศูนย์กลาง (2020)

ภาพประกอบ 5 Recreation as a Social Ecological Complex Adaptive System

4. Recreation as a Social-Ecological Complex Adaptive System

แสดงโครงสร้างแบบระบบชีวสังคมที่มีหลายปัจจัย (เช่น สังคม, สิ่งแวดล้อม, นโยบาย) มีปฏิสัมพันธ์ ติดต่อซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงได้

จุดเด่น เหมาะกับพื้นที่ที่ต้องการความยั่งยืนและความคงตัวทางระบบ ร่วมกับการใช้ธรรมชาติอย่างสมดุล
MDPI Sustainability (2020)

ผู้วิจัยสรุปการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมได้ดังนี้ การพัฒนาพื้นที่ทางนันทนาการของชุมชนซอยพระยาสุเรนทร์ 32 มีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกกลุ่มวัย ด้วยกระบวนการ มีส่วนร่วมของชุมชน โดยเน้นแนวทางแบบมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน

การรับฟังเสียงจากชุมชน

- จัดเวทีประชาคม เวิร์กชอป และแบบสอบถาม เพื่อรับฟังความต้องการจากประชาชนกลุ่มเด็ก ผู้สูงอายุ และผู้ประกอบการในพื้นที่ ประมวลข้อมูลเพื่อกำหนดประเภทกิจกรรมและรูปแบบพื้นที่ที่เหมาะสม

การออกแบบโดยมีส่วนร่วม

- ใช้แนวคิด *Child-friendly participatory planning* และ *Community-based design*
- ผู้อยู่อาศัยร่วมเสนอไอเดียการออกแบบ เช่น ทางเดิน ลานกิจกรรม ม้านั่ง ต้นไม้ ฯลฯ
- จัดทำผังเบื้องต้นแบบ *Conceptual Plan* ให้ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นก่อนสรุปแบบ

การดำเนินการร่วมกับภาคี

- ประสานความร่วมมือกับภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรชุมชน

- ตั้งคณะทำงานติดตาม ตรวจสอบ และร่วมบริหารพื้นที่ เช่น คณะกรรมการชุมชน
- การประเมินและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง**
- สร้างระบบติดตามผลแบบเปิด (Open Feedback System) เช่น ช่องทางร้องเรียน / แบบสอบถามออนไลน์ ปรับปรุงพื้นที่ตามข้อเสนอแนะของประชาชนและผู้ใช้งานจริง

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่นันทนาการสีเขียว

Benedict, M. A., & McMahon, E. T. (2006) แนวคิด “Green Infrastructure” พื้นที่สีเขียวในเมืองควรถูกออกแบบให้เป็นโครงสร้างพื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อม (green infrastructure) ที่มีการเชื่อมโยงกันระหว่างสวนสาธารณะ แหล่งน้ำ ต้นไม้ ถนน และพื้นที่เปิดโล่ง เพื่อสนับสนุนระบบนิเวศ สุขภาพ และความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน

Kellert, S. R., Heerwagen, J. H., & Mador, M. L. (2008) แนวคิด “Biophilic Design” เน้นการออกแบบพื้นที่ที่เชื่อมโยงคนกับธรรมชาติอย่างลึกซึ้งผ่านการใช้องค์ประกอบธรรมชาติ รูปทรงที่เลียนแบบธรรมชาติ และการสร้างประสบการณ์สัมผัสธรรมชาติในชีวิตประจำวัน เพื่อเสริมสุขภาพและลดความเครียด

Nordh, H., & Østby, K. (2013) แนวคิด “Pocket Park” การพัฒนาพื้นที่ขนาดเล็กในชุมชนให้กลายเป็นสวนหย่อมหรือสวนสาธารณะขนาดย่อม เพื่อให้คนในชุมชนสามารถเข้าถึงพื้นที่สีเขียวได้ง่ายในระยะเดินถึง เป็นการกระจายโอกาสการพักผ่อนและนันทนาการอย่างเท่าเทียม

Sanoff, H. (2000). แนวคิด “Participatory Design” การพัฒนาพื้นที่ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมตั้งแต่กระบวนการออกแบบ เพื่อให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และตอบโจทย์ความต้องการของผู้ใช้งานจริง ลดปัญหาการถูกทอดทิ้งในอนาคต

Thompson, W. J., & Sorvig, K. (2008). แนวคิด “Sustainable Landscape” การออกแบบภูมิทัศน์ควรคำนึงถึงความยั่งยืน เช่น การใช้พืชท้องถิ่น การจัดการน้ำฝน การลดการใช้พลังงาน และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้พื้นที่สามารถดูแลตนเองได้ในระยะยาว

ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการพัฒนาพื้นที่นันทนาการสีเขียวในซอยพระยาสุเรนทร์ 32 ผมมองว่าควรใช้แนวคิดผสมผสานจากหลายมุมมอง เพื่อสร้างพื้นที่ที่ทั้งมีคุณค่า ใช้งานได้จริง และเป็นมิตรกับชุมชน โดยเริ่มจากการมองพื้นที่สีเขียวไม่ใช่แค่สวน แต่เป็น “โครงสร้างพื้นฐานของชุมชน” ตามแนวคิด Green Infrastructure ที่สามารถเชื่อมโยงธรรมชาติกับผู้คนและพื้นที่โดยรอบ เช่น ลำราง พื้นที่เปิดโล่ง หรือทางเท้า ซึ่งอาจกลายเป็นโครงข่ายสีเขียวขนาดเล็กได้ อีกทั้งควรออกแบบให้คนรู้สึกผ่อนคลายและเชื่อมโยงกับธรรมชาติ ตามแนวทางของ Biophilic Design เช่น การใช้พรรณไม้ท้องถิ่น การจัดวางที่นั่งใต้ต้นไม้ใหญ่ หรือการออกแบบให้มีแสงธรรมชาติและเสียงของนกและน้ำ

ในพื้นที่ นอกจากนี้ ด้วยข้อจำกัดของพื้นที่ในชุมชนเมือง การพัฒนาพื้นที่ขนาดเล็กแบบ Pocket Park จะช่วยให้คนในชุมชนสามารถเข้าถึงพื้นที่สีเขียวได้ง่ายมากขึ้น โดยเฉพาะเด็ก คนชรา และผู้ไม่มีโอกาสเดินทางไกล แน่นอนว่าการออกแบบพื้นที่เหล่านี้ไม่ควรเกิดจากคนภายนอกเพียงฝ่ายเดียว แต่ควรเปิดให้คนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นและความต้องการ เพื่อให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ ซึ่งเป็นหัวใจของ Participatory Design และท้ายที่สุด ผมคิดว่าแนวทางทั้งหมดนี้ควรคำนึงถึงความยั่งยืน ไม่ว่าจะเป็นการเลือกใช้พืชที่ปลูกง่าย ดูแลง่าย การจัดการน้ำฝน หรือการใช้วัสดุรีไซเคิลในงานก่อสร้างตามแนวทาง Sustainable Landscape เพื่อให้พื้นที่แห่งนี้สามารถอยู่ได้จริงในระยะยาวและตอบสนองคนในชุมชนได้อย่างแท้จริง

แนวคิดทฤษฎีความต้องการ (Needs Theories)

Maslow, A. H. (1943) ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs) มาสโลว์เสนอว่า ความต้องการของมนุษย์มีลำดับขั้นจากพื้นฐานไปสู่ขั้นสูงสุด 5 ขั้น ได้แก่

1. ความต้องการทางสรีระ (Physiological needs)
2. ความปลอดภัย (Safety needs)
3. ความรักและความเป็นเจ้าของ (Love and belonging)
4. ความนับถือตนเอง (Esteem)

5. การบรรลุตนเอง (Self-actualization) มนุษย์จะมุ่งตอบสนองความต้องการในระดับต่ำก่อน เมื่อได้รับการตอบสนองแล้ว จึงจะขยับขึ้นไปสู่ระดับที่สูงขึ้น

McClelland, D. C. (1961) ทฤษฎีความต้องการสามประการของแมคเคลแลนด์ (McClelland's Theory of Needs) แมคเคลแลนด์เสนอว่ามนุษย์มีความต้องการหลัก 3 ประการที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการทำงาน ได้แก่

- ความต้องการความสำเร็จ (Need for Achievement)
- ความต้องการมีอำนาจ (Need for Power)
- ความต้องการความผูกพัน (Need for Affiliation)

Alderfer, C. P. (1969) ทฤษฎี ERG ของอัลเดอร์เฟอร์ (ERG Theory by Alderfer) อัลเดอร์เฟอร์ปรับแนวคิดของมาสโลว์ให้ยืดหยุ่นมากขึ้น โดยเสนอความต้องการ 3 กลุ่ม ได้แก่

- Existence (ความต้องการพื้นฐานในการดำรงชีพ)
- Relatedness (ความต้องการด้านความสัมพันธ์)

- Growth (ความต้องการการเติบโตและพัฒนาตนเอง)

Herzberg, F., Mausner, B., & Snyderman, B. B. (1959) ทฤษฎีสองปัจจัยของเฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg's Two-Factor Theory) เฮิร์ซเบิร์กแบ่งปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในงานออกเป็น 2 ประเภท:

- Motivators: ปัจจัยที่ทำให้พึงพอใจ เช่น ความสำเร็จ การยอมรับ โอกาสก้าวหน้า
- Hygiene Factors: ปัจจัยที่ป้องกันความไม่พอใจ เช่น เงินเดือน ความมั่นคงในงาน สภาพแวดล้อมการทำงาน

Murray, H. A. (1938) ทฤษฎีความต้องการของเมอร์เรย์ (Murray's Theory of Needs) เมอร์เรย์ระบุความต้องการทางจิตวิทยาหลายประการที่ขับเคลื่อนพฤติกรรมมนุษย์ เช่น ความต้องการความสำเร็จ การยอมรับ การผูกพัน ความเป็นอิสระ ฯลฯ ซึ่งแต่ละคนจะมีความโดดเด่นของความต้องการต่างกัน

ผู้วิจัยสรุปได้ว่าแนวทางการพัฒนาพื้นที่ทางนันทนาการในซอยพระยาสุเรนทร์ 32 ควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจต่อความต้องการของมนุษย์ในหลายระดับ ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้แนวคิดจากทฤษฎีความต้องการต่าง ๆ ได้อย่างสอดคล้อง โดยเริ่มจากทฤษฎีของมาสโลว์ที่ชี้ให้เห็นว่ามนุษย์มีลำดับขั้นของความต้องการ ตั้งแต่ความต้องการพื้นฐาน เช่น ความปลอดภัย ความเป็นอยู่ ไปจนถึงความต้องการทางสังคม การนับถือตนเอง และการพัฒนาตนเอง ดังนั้นพื้นที่นันทนาการควรมีทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานและเปิดโอกาสให้เกิดกิจกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพส่วนบุคคล ขณะเดียวกันทฤษฎีของแมคเคลลแลนด์ชี้ว่ามนุษย์มีความต้องการสำคัญสามด้าน ได้แก่ ความสำเร็จ ความสัมพันธ์ และอำนาจ ซึ่งสามารถตอบสนองได้ผ่านการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้คนในชุมชนได้แสดงความสามารถ แข่งขัน และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพื้นที่ ส่วนทฤษฎี ERG ของอัลเดอร์เฟอร์เสนอว่าความต้องการต่าง ๆ อาจเกิดขึ้นพร้อมกัน จึงควรออกแบบพื้นที่ที่ตอบโจทย์ทั้งความอยู่รอด ความสัมพันธ์ และการเติบโตไปพร้อมกัน ทฤษฎีของเฮิร์ซเบิร์กก็ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการทั้งปัจจัยพื้นฐาน เช่น ความปลอดภัย ความสะอาด และปัจจัยสร้างแรงจูงใจ เช่น กิจกรรมที่ทำหายหรือส่งเสริมความภาคภูมิใจ ขณะที่แนวคิดของเมอร์เรย์ช่วยเน้นย้ำว่าความต้องการของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน จึงควรมีพื้นที่ที่หลากหลาย รองรับพฤติกรรมและความต้องการที่หลากหลาย เช่น พื้นที่สำหรับพักผ่อน พื้นที่สร้างสรรค์ กิจกรรมกลุ่ม และกิจกรรมเฉพาะทาง สรุปแล้ว การพัฒนาพื้นที่นันทนาการในซอยพระยาสุเรนทร์ 32 ควรเป็นพื้นที่ที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้คนในหลายระดับ ทั้งทางกายภาพ

จิตใจ และสังคม พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างแท้จริงเพื่อให้พื้นที่นี้ กลายเป็นศูนย์กลางแห่งความสุขและการเรียนรู้ร่วมกันอย่างยั่งยืน.

พื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวกทางนันทนาการ

โกลด์, เอส. เอ็ม. (2556) กล่าวว่า ความหมายของพื้นที่นันทนาการคือสถานที่ที่ออกแบบ และจัดเตรียมเพื่อให้ประชาชนได้ทำกิจกรรมนันทนาการ เช่น สวนสาธารณะ สนามกีฬา และลาน กิจกรรมต่าง ๆ ประกอบด้วย พื้นที่สีเขียว ทางเดินและพื้นที่พักผ่อน และสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โต๊ะปิกนิกและที่จอดรถ

มารูนี่, ที., และ แอทมิด โซเฮน, . (2558) กล่าวว่า สิ่งอำนวยความสะดวกทางนันทนาการ คือโครงสร้างหรืออุปกรณ์ที่จัดเตรียมไว้เพื่อรองรับกิจกรรมที่สร้างความเพลิดเพลิน เช่น สนามเด็ก เล่น สระว่ายน้ำ หรือศูนย์ออกกำลังกาย ประกอบด้วย โครงสร้างพื้นฐาน เช่น อาคารและสนาม ระบบความปลอดภัย เช่น กล้องวงจรปิด การเข้าถึงที่สะดวกสบาย เช่น ทางลาดและทางเข้าออก

ทาเล็นท์และแอนเซลลิน, (2560) กล่าวว่า พื้นที่นันทนาการหมายถึงสถานที่ที่ประชาชน สามารถทำกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างสุขภาพกายและจิต เช่น สนามฟุตบอลในชุมชนและศูนย์ กิจกรรมกลางแจ้ง ประกอบด้วย สถานที่เล่นกีฬา พื้นที่สำหรับเด็กและเยาวชน พื้นที่วัฒนธรรม เช่น ลานกิจกรรม

ไอซ์ชูว่า . (2564) กล่าวว่า พื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวกทางนันทนาการช่วยสร้างความสมดุลระหว่างสิ่งแวดล้อมและการใช้งานของมนุษย์ โดยมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาชุมชน ประกอบด้วย พื้นที่สีเขียวสำหรับการพักผ่อน เส้นทางสำหรับเดิน วิ่ง หรือปั่นจักรยาน บริการ พื้นฐาน เช่น ห้องน้ำและร้านค้า

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า พื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวกทางนันทนาการหมายถึงสถานที่และ อุปกรณ์ที่จัดเตรียมไว้สำหรับกิจกรรมนันทนาการ เช่น สวนสาธารณะ สนามกีฬา และลาน กิจกรรม เพื่อส่งเสริมสุขภาพกายและจิต รวมถึงความสัมพันธ์ทางสังคม องค์ประกอบสำคัญได้แก่ พื้นที่สีเขียว ทางเดินหรือเส้นทางวิ่ง สิ่งปลูกสร้าง เช่น อาคารกีฬา สนามเด็กเล่น และบริการเสริม เช่น ห้องน้ำและร้านค้า ทั้งหมดนี้ควรได้รับการออกแบบและบำรุงรักษาเพื่อความปลอดภัยและการใช้งานที่ยั่งยืน

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ข้อมูลอ้างอิงจาก (สำนักงานเขตคลองสามวา.2567: ออนไลน์)

1. ที่ตั้ง ตำแหน่ง ซอยพระยาสุเรนทร์ 32 ตั้งอยู่ในชุมชนแขวงบางชัน เขตคลองสามวา ซึ่งอยู่ทางฝั่งตะวันออกของกรุงเทพฯ การเข้าถึง สามารถเข้าถึงได้จากถนนพระยาสุเรนทร์ และอยู่ใกล้กับถนนหลัก เช่น ถนนรามอินทรา และถนนนิมิตรใหม่

2. สิ่งอำนวยความสะดวก

2.1 ในละแวกใกล้เคียงมีตลาดสดและร้านค้า ซึ่งทำให้สะดวกต่อการจับจ่ายใช้

สอย

2.2 สถานศึกษา มีโรงเรียนในบริเวณใกล้เคียง เช่น โรงเรียนพระยาสุเรนทร์วิทยาคม และโรงเรียนแจรงวิทยา

2.3 สถานพยาบาล มีคลินิกและโรงพยาบาลขนาดเล็กที่ให้บริการด้านสุขภาพ

3. ชุมชน

3.1 ลักษณะชุมชน ซอยพระยาสุเรนทร์ 32 เป็นชุมชนที่มีความเงียบสงบ เหมาะสำหรับการอยู่อาศัย โดยมีบ้านพักอาศัยทั้งประเภททาวน์เฮาส์และบ้านเดี่ยว

3.2 กิจกรรมชุมชน ชุมชนมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น งานประเพณีและกิจกรรมทางศาสนา ทำให้มีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้อยู่อาศัย

4. สถานที่สำคัญในละแวกมีวัดในบริเวณใกล้เคียง เช่น วัดสัมมาชัญญาวาส วัดบางชัน และวัดพระยาสุเรนทร์ ที่มีกิจกรรมทางศาสนาและงานประเพณีต่าง ๆ มีสวนสาธารณะที่ให้บริการพื้นที่สำหรับออกกำลังกายและพักผ่อนหย่อนใจ

5. การคมนาคม ด้านระบบขนส่งสาธารณะ มีรถเมล์และรถสองแถวที่ให้บริการเพื่อเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆภายในกรุงเทพฯ ถนนและทางเข้าออกการเดินทางสะดวกสบายด้วยถนนที่กว้างขวางและมีการเชื่อมต่อที่ดี

6. สิ่งแวดล้อมบรรยากาศซอยพระยาสุเรนทร์ 32 มีบรรยากาศที่เงียบสงบ มีความเป็นส่วนตัว ทำให้เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การอยู่อาศัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยต่างประเทศ

ก๊อดเบย์ (Godbay, 2005) ได้สำรวจองค์ความรู้ของสาขาวิชานันทนาการที่ได้พัฒนามาตลอดสองทศวรรษ โดยชี้ว่างานวิจัยในสาขานี้มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความเข้าใจและปรับปรุงคุณภาพชีวิตของผู้คน การศึกษาที่ผ่านมาได้ครอบคลุมประเด็นสำคัญหลายมิติ ตั้งแต่การศึกษาการใช้เวลาว่าง, แรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรม, ไปจนถึงประเด็นด้านการบริหารจัดการ เช่น อิทธิพลของการเก็บค่าบริการ, รูปแบบการใช้สวนสาธารณะในเมือง, นโยบาย และสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ก๊อดเบย์ยังได้เสนอแนะถึงโอกาสในการศึกษาด้านนันทนาการในอนาคตว่าควรขยายขอบเขตให้ครอบคลุมการศึกษาเชิงลึกด้านสิ่งแวดล้อม, ปัจจัยด้านช่วงเวลา, รูปแบบการใช้ชีวิต และอิทธิพลของสิ่งกระตุ้นต่างๆ พร้อมทั้งเสนอให้มีการนำเครื่องมือวัดผลเชิงเป้าหมายมาใช้กับกิจกรรมทางกายภาพ และสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนอื่น ๆ ในการวิจัย ข้อเสนอสำคัญยังรวมถึงการจัดสัมมนาเพื่อพัฒนาการศึกษาและระเบียบวิธีวิจัยด้านนันทนาการ และการปรับเปลี่ยนแนวทางการจัดสรรทุนวิจัยเพื่อกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือระหว่างสาขาวิชา และส่งเสริมงานวิจัยในประเด็นเฉพาะทางมากยิ่งขึ้น

แมคโดเวล (Mcdowell, อ้างถึงใน อิสระชัย ธนารักษ์, 2551) ได้ศึกษาเรื่องความปรารถนา และการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการในเวลาว่างเปรียบเทียบระหว่างเด็กวัยรุ่นกับเด็กวัยรุ่น ที่เรียนเข้าพบว่าเด็กวัยรุ่นทั้งสองกลุ่มมีความปรารถนาสูงที่จะใช้เวลาว่างฟังดนตรีดูรายการโทรทัศน์ ชมกีฬา ว่ายน้ำ จักรกลุ่มสนทนา

ทอมป์สัน (Thompson, C. W. 2019) ได้ทำการวิจัยเรื่องการออกแบบพื้นที่นันทนาการ เพื่อสุขภาพจิตและคุณภาพชีวิตในเมือง (Designing Recreational Spaces for Mental Health and Urban Quality of Life) งานวิจัยนี้ศึกษาการออกแบบพื้นที่นันทนาการในเขตเมืองที่ส่งผลต่อสุขภาพจิตและคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเน้นการสร้างพื้นที่สีเขียวที่ส่งเสริมการพักผ่อน การออกกำลังกาย และการเชื่อมต่อทางสังคม ผลการศึกษาพบว่าพื้นที่นันทนาการที่มีความหลากหลายและออกแบบให้ประชาชนเข้าถึงได้ง่าย ช่วยลดความเครียดและเสริมสร้างสุขภาพจิต

สมิทธ์และเกวลี (Smith, R. J. & Kelly, M. P. 2020) ได้ทำการวิจัยเรื่องการวางแผนพื้นที่นันทนาการที่ยั่งยืนในชุมชนเมือง (Sustainable Recreational Planning in Urban Communities) งานวิจัยนี้เน้นการวางแผนและพัฒนาพื้นที่นันทนาการอย่างยั่งยืนในชุมชนเมือง โดยใช้หลักการออกแบบที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ และการลดผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าพื้นที่นันทนาการที่ได้รับการวางแผนอย่าง

ดีไม่เพียงช่วยส่งเสริมกิจกรรมพักผ่อน แต่ยังมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการมีส่วนร่วมของชุมชน

กรีนและหว่อง (Green, A. & Wong, T. 2021) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้เทคโนโลยีอัจฉริยะในพื้นที่นันทนาการเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ผู้ใช้ (Integrating Smart Technology in Recreational Spaces to Enhance User Experience) งานวิจัยนี้สำรวจการใช้เทคโนโลยีอัจฉริยะในพื้นที่นันทนาการ เช่น ระบบเซ็นเซอร์ การวิเคราะห์ข้อมูลการใช้งาน และการพัฒนาแอปพลิเคชันที่เชื่อมต่อผู้ใช้กับกิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่สาธารณะ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าเทคโนโลยีสามารถช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ของผู้ใช้และทำให้การจัดการพื้นที่นันทนาการมีประสิทธิภาพมากขึ้น

งานวิจัยในประเทศ

ศุภชัยศิลป์ บุญพิทักษ์สกุล (2558) ได้ศึกษาถึงสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาพื้นที่นันทนาการของชุมชนกุ่มแดงร่วมใจพัฒนา เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยผลการวิจัยในภาพรวมพบว่าปัญหาและความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ประเด็นที่ต้องการพัฒนาส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงสภาพทางกายภาพและอุปกรณ์ในพื้นที่ต่างๆ เช่น การปรับปรุงสนามกีฬาและอุปกรณ์กีฬา, การปรับปรุงเครื่องเล่นในสนามเด็กเล่น, และการปรับปรุงสถานที่ในห้องสมุดและสวนหย่อมริมน้ำ นอกจากนี้ งานวิจัยยังชี้ให้เห็นถึงความต้องการด้านความปลอดภัย โดยเฉพาะการปรับปรุงเครื่องเล่นในสนามเด็กเล่นและการเพิ่มแสงสว่างในสวนหย่อม รวมถึงความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มเติม เช่น จุดบริการน้ำดื่มในลานอเนกประสงค์ และการเพิ่มความหลากหลายของหนังสือในห้องสมุด ที่น่าสนใจคือ งานวิจัยยังพบว่าสนามกีฬาบางประเภท เช่น ตะกร้อและเปตอง มีผู้ใช้บริการน้อย ซึ่งสะท้อนถึงปัญหาด้านการส่งเสริมการใช้พื้นที่นันทนาการที่มีอยู่

ภาวิณีเลิศ นวลจันทร์ (2559) ศึกษาแนวทางการพัฒนาพื้นที่นันทนาการของกรมการทหารสื่อสาร โดยวิเคราะห์ผ่านองค์ประกอบหลักของการจัดการ 4 ด้าน ได้แก่

- 1.ด้านการบริหารจัดการ (Management) มีการเสนอให้วางแผนการบริหารจัดการพื้นที่นันทนาการอย่างเป็นระบบทั้งระยะสั้นและระยะยาว เพื่อให้เกิดการใช้พื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยเฉพาะการปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่ที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เหมาะสมและทันสมัย

2.ด้านบุคลากรและผู้ให้บริการ (Man) เน้นความสำคัญของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการนั้นหมายความว่าควรมีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ สามารถแนะนำและดูแลพื้นที่ให้บริการได้อย่างเหมาะสม รวมถึงการกำกับดูแลตามกฎหมายระเบียบ

3.ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก (Materials) ควรมีการบริหารจัดการและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างต่อเนื่อง ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และงบประมาณ โดยเน้นแผนพัฒนาในระดับนโยบายทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

4.ด้านงบประมาณและการเงิน (Money) แนะนำให้มีแผนบริหารจัดการงบประมาณอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด รวมถึงการจัดเก็บค่าบริการที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เพื่อให้สามารถพัฒนาพื้นที่นั้นจนสามารถได้อย่างยั่งยืน

เก่งกาจ เกลี้ยงแก้วและคณิต เขียววิชัย (2562: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบกิจกรรมนันทนาการแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นผลการวิจัยพบว่า : 1. รูปแบบกิจกรรมนันทนาการแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยรูปแบบนี้มีองค์ประกอบ 5 ส่วนได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม 4) ปัจจัยการนำรูปแบบไปใช้ 5) เงื่อนไขในการนำไปใช้ทั้งนี้ มีกิจกรรมจำนวน 40 กิจกรรม ได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านว่ามีความสอดคล้องเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายสามารถนำไปใช้ได้ ใช้ระยะเวลาทดลอง 8 สัปดาห์ โดยการดำเนินการจัดกิจกรรมสัปดาห์ละ 5 กิจกรรม โดยจัดกิจกรรมในช่วงโฮมรูม (Home Room) ในช่วงเช้าทุกวัน

นุชรา แสงสูง (2564: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการจัดการ กิจกรรมนันทนาการ สำหรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน ในพื้นที่เขตนบุรี กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าลักษณะการจัดกิจกรรมนันทนาการในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนในพื้นที่เขตนบุรี กรุงเทพมหานคร พบว่า จุดมุ่งหมายของกิจกรรมนันทนาการไม่ส่งผลให้เกิดผลกระทบทางลบต่อวิถีชีวิตชุมชนท้องถิ่นในบริเวณ แหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมนันทนาการนั้นเหมาะสมกับเพศและวัย สถานที่และอุปกรณ์ที่เข้าร่วมกิจกรรม นันทนาการมีความสวยงามหรือชวนให้เข้าร่วมกิจกรรม ชุมชนมีการสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้จัดกิจกรรม กับนักท่องเที่ยว ในปัจจุบันกิจกรรมนันทนาการนั้นยังไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่นักท่องเที่ยวที่เข้าร่วม โดยมี การจัดเตรียมฝ่ายพยาบาลหรืออุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้นให้กับนักท่องเที่ยวที่บาดเจ็บ และผลที่ได้รับ จากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของกิจกรรมนั้นรูปแบบการจัดการกิจกรรมนันทนาการสำหรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่เขตนบุรี กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและสภาพปัญหาในการจัดกิจกรรมนันทนาการ จากนั้นทำการปรับปรุงตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ประเมินความเหมาะสมรูปแบบ การจัดการกิจกรรมนันทนาการสำหรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอน ที่ 1 การกำหนดกิจกรรมนันทนาการ ขั้นตอน ที่ 2 การออกแบบกิจกรรมนันทนาการ ขั้นตอน ที่ 3 การดำเนินกิจกรรมนันทนาการ ขั้นตอน ที่ 4 ควบคุมการดำเนินกิจกรรมนันทนาการ และขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล การจัดการกิจกรรมนันทนาการ โดยในทุกขั้นตอนนั้นต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของชุมชน

ต่อสกุล สกุลศิริชาติ (2567: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุตำบลอ่าวนาง อำเภอมะนัง จังหวัดกระบี่ ผลการวิจัยพบว่าผู้นำชุมชน ผู้บริหารท้องถิ่น และผู้บริหารภาครัฐ มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีส่วนในการกำหนดผลที่คาดว่าจะได้รับ การวางแผนและการตัดสินใจ แลการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายผู้สูงอายุมีความพึงพอใจกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งพึงพอใจการกำหนดวัตถุประสงค์เนื้อหาหลักสูตร และด้านโปรแกรมการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับทิศทางการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุสำคัญประกอบด้วย การกำหนดแผนแม่บทและเป้าหมายการดำเนินที่ชัดเจน นำนวัตกรรมมาใช้ในการปฏิบัติงานสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนอย่างยั่งยืน การสร้างเครือข่ายนักนันทนาการมืออาชีพให้ปฏิบัติงานร่วมกันอย่างกว้างขวาง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ พบว่า กิจกรรมนันทนาการมีความจำเป็นและมีความหลากหลาย ทั้งในด้านประเภทของกิจกรรมและความต้องการของผู้เข้าร่วม ซึ่งความต้องการเหล่านี้แตกต่างกันไปตามสภาพของแต่ละบุคคล และสภาพแวดล้อมของพื้นที่ที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ อุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่า เพื่อให้กิจกรรมนันทนาการเกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุด ควรมีการจัดให้มีพื้นที่นันทนาการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในชุมชน ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการการพัฒนาพื้นที่ทางนันทนาการของชุมชนในซอยพระยาสุเรนทร์ 32 เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ให้มีความเหมาะสม ตอบสนองต่อวิถีชีวิตและความต้องการของคนในชุมชนได้อย่างแท้จริง อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในระยะยาว

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาพื้นที่นันทนาการของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการชุมชน และผู้พักอาศัยอยู่ในพื้นที่ซอยพระยาสุเรนทร์ 32 จำนวน 75 ครัวเรือน หรือประมาณ 375 คน (สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร. 2566)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับแบบสอบถามได้แก่ ผู้พักอาศัยอยู่ในซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร โดยเทียบจากตารางการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie&morgan.1970: 608) ที่ขนาดประชากรจำนวน 375 คน ได้จำนวนตัวอย่าง 191 คน ในการวิจัยครั้งนี้จะดำเนินการเก็บแบบสอบถามจำนวนทั้งหมด 200 คนด้วยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างโดยอาศัยกรอบแนวคิด ทฤษฎีและผลงานเรื่องที่เกี่ยวข้อง โดยสร้างตามจุดมุ่งหมาย ขอบเขตของการศึกษา โดยแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไป ปัญหา และแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ นันทนาการของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร มีลักษณะ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scales)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และแนวทางในการพัฒนาพื้นที่นันทนาการของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open - ended)

เกณฑ์การให้คะแนน

การให้คะแนนแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไป ปัญหา และความต้องการการพัฒนาพื้นที่ นันทนาการได้กำหนดค่าระดับคะแนนไว้ 4 ระดับ (การประเมินความพึงพอใจโดยใช้มาตรวัดแบบ Likert.จิตรา วัฒนานุกิจ. 2562). ดังต่อไปนี้

4	หมายถึง	มากที่สุด
3	หมายถึง	มาก
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

เพื่อให้เกิดความสอดคล้องในการประเมินผลในแบบสอบถามที่มีอยู่ 4 ระดับ ผู้วิจัยจึงใช้ เกณฑ์ในการแปลความหมายจากค่าคะแนนเฉลี่ย โดยจัดแบ่งระดับคะแนนเป็น 4 ระดับ ดังนี้ (ระเบียบวิธีวิจัย.บุญชม ศรีสะอาด. 2545)

3.51 – 4.00	มากที่สุด
2.51 – 3.50	มาก
1.51 – 2.50	น้อย
1.00 – 1.50	น้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้า ตำรา เอกสารงานวิจัย ปริญญาโท ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
2. ศึกษาสภาพโดยทั่วไปหมู่บ้านร่มไม้ ซอยพระยาสุเรนทร์ 32 เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร เพื่อดูสภาพพื้นที่นั้นหนาแน่น
3. สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอประธานควบคุมปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความถูกต้องในการใช้สำนวน และภาษา

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยนำเสนอแบบสอบถามให้ประธานควบคุมปริญญาโทเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการใช้สำนวนและภาษา
2. ผู้วิจัยนำเสนอแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยพิจารณาว่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of Congruence : IOC) ที่มีเกณฑ์ในการพิจารณาให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน 1	หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์
ให้คะแนน 0	หมายถึง เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ หรือไม่
ให้คะแนน -1	หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

ถ้าค่า IOC ที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเหมาะสมตามจุดประสงค์ แต่ถ้าได้ค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรพิจารณาแก้ไขปรับปรุง หรือตัดทิ้ง ตามคำแนะนำของ ผู้เชี่ยวชาญ

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง
4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สัมพันธ์แบบอัลฟา α ของครอนบาค (Cronbach. 1970: 161)
5. นำแบบสอบถามที่ทดลองแล้วมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อความสมบูรณ์ จากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นำไปแสดงต่อ คณะกรรมการของหมู่บ้านร่มไม้ ซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

2. ติดต่อประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

3. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามและจัดเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4. นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าทาง สถิติต่อไป

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่ได้มาทั้งหมด มาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์
2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 1 มาสรุป และนำเสนอในรูปแบบความเรียง

3. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 มาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Standard diviation) ค่าเฉลี่ย (Means) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard diviation) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

4. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 3 (คำถามปลายเปิด) มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) แล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ค่าเฉลี่ย (Means)

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard diviation)

2.สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับจุดประสงค์ที่ต้องการ (IOC)

2.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามสภาพ ปัญหา และความต้องการการพัฒนาพื้นที่นันทนาการของชุมชน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา α ของครอนบัค (Cronbach. 1970: 161)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ แทนความหมายดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาแนวทางการพัฒนาพื้นที่นันทนาการของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยวิเคราะห์และนำเสนอผลเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 วิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพ ปัญหา และแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ทางนันทนาการจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ และประเภทของผู้ที่พักในชุมชน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการการพัฒนาพื้นที่ทางนันทนาการของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

ตาราง 1 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามตามตัวแปร เพศ อายุ อาชีพ และประเภทของผู้ที่พักในชุมชน (n = 191)

องค์ประกอบตัวแปร	ระดับของตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1.เพศ	ชาย	99	45.0
	หญิง	92	55.0
	รวม	191	100.0
2.อายุ	21 – 30 ปี	50	27
	31 – 40 ปี	53	28
	41 – 50 ปี	14	7.5
	51 – 60 ปี	74	37.5
	รวม	191	100
3.อาชีพ	ข้าราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ/ พนักงานของรัฐ	64	32.5
	เจ้าของกิจการ / ธุรกิจส่วนตัว	56	30
	นักเรียน / นักศึกษา	4	2.5
	พนักงานบริษัทเอกชน / ห้างร้าน	64	32.5
	อาชีพอิสระ	4	2.5
	รวม	191	100
4.ประเภทของคนที่พักในชุมชน	ผู้พักอาศัยแบบครอบครัวเดี่ยว	130	67.0
	ผู้พักอาศัยแบบครอบครัวรวม	61	33.0
	รวม	191	100

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0 มีอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 74 คน คิดเป็น ร้อยละ 37.5 ประกอบอาชีพข้าราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ/พนักงานของรัฐ จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 ประกอบอาชีพ พนักงานบริษัทเอกชน / ห้างร้าน จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 และประเภทของผู้ที่พักในชุมชนเป็นผู้พักอาศัยแบบครอบครัวเดี่ยว จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 67.0

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพของพื้นที่ทางนันทนาการ ชอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชั้น เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร (n = 191)

ข้อ	ด้านสภาพของพื้นที่ทางนันทนาการ	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1	พื้นที่นันทนาการในชอยพระยาสุเรนทร์ 32 มีความเพียงพอต่อประชากรในชุมชน	2.16	.82	น้อย
2	พื้นที่นันทนาการมีความสะอาดและได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม	2.11	.74	น้อย
3	มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบถ้วน เช่น ทางเดิน ทางจักรยาน ลานออกกำลังกาย ฯลฯ	1.96	.81	น้อย
4	มีต้นไม้หรือพื้นที่สีเขียวที่เพียงพอต่อการพักผ่อนของประชาชน	2.65	.88	มาก
รวม		2.22	.81	น้อย

จากตาราง 2 พบว่า สภาพของพื้นที่ทางนันทนาการ ชอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชั้น เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x}=2.22$, S.D.= .81) เมื่อพิจารณาเป็นข้อค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกพบว่า มีต้นไม้หรือพื้นที่สีเขียวที่เพียงพอต่อการพักผ่อนของประชาชน ($\bar{x}=2.65$, S.D.= .88) รองลงมา พื้นที่นันทนาการในชอยพระยาสุเรนทร์ 32 มีความเพียงพอต่อประชากรในชุมชน ($\bar{x}=2.16$, S.D.= .82) และ พื้นที่นันทนาการมีความสะอาดและได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม ($\bar{x}=2.11$, S.D.= .74) ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบถ้วน เช่น ทางเดิน ทางจักรยาน ลานออกกำลังกาย ฯลฯ ($\bar{x}= 1.96$, S.D.= .81)

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัญหาของพื้นที่ทางนันทนาการ ชอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร (n = 191)

ข้อ	ด้านปัญหาของพื้นที่ทางนันทนาการ	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1	พื้นที่นันทนาการมีปัญหาด้านความปลอดภัย เช่น อาชญากรรม หรืออุบัติเหตุ	2.69	.79	มาก
2	มีปัญหาด้านความสะอาด เช่น ขยะหรือการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี	2.85	.85	มาก
3	สิ่งอำนวยความสะดวกบางอย่างอยู่ในสภาพทรุดโทรมหรือใช้งานไม่ได้	3.09	.88	มาก
4	พื้นที่นันทนาการได้รับผลกระทบจากการขยายตัวของเมืองหรือการใช้พื้นที่ในทางอื่น	2.49	.97	น้อย
รวม		2.78	.87	มาก

จากตาราง 3 พบว่า ปัญหาของพื้นที่ทางนันทนาการ ชอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=2.78$, S.D.= .87) เมื่อพิจารณาเป็นข้อค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกพบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกบางอย่างอยู่ในสภาพทรุดโทรมหรือใช้งานไม่ได้ ($\bar{x}=3.09$, S.D.= .88) รองลงมา มีปัญหาด้านความสะอาด เช่น ขยะหรือการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี ($\bar{x}=2.85$, S.D.= .85) และ พื้นที่นันทนาการมีปัญหาด้านความปลอดภัย เช่น อาชญากรรม หรืออุบัติเหตุ ($\bar{x}=2.69$, S.D.= .79) ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ พื้นที่นันทนาการได้รับผลกระทบจากการขยายตัวของเมืองหรือการใช้พื้นที่ในทางอื่น ($\bar{x}= 2.49$, S.D.= .97)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แนวทางในการพัฒนาพื้นที่ทางนันทนาการ
ซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร (n = 191)

ข้อ	แนวทางในการพัฒนาพื้นที่ทางนันทนาการ	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1	ควรมีการพัฒนาหรือเพิ่มจำนวนพื้นที่นันทนาการให้เพียงพอต่อความต้องการของชุมชน	3.42	.70	มาก
2	ควรมีการดูแลรักษาความสะอาดและความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ	3.52	.50	มากที่สุด
3	ควรมีการติดตั้งไฟส่องสว่างหรือระบบกล้องวงจรปิดเพื่อเพิ่มความปลอดภัย	3.54	.57	มากที่สุด
4	ควรมีการจัดกิจกรรมนันทนาการหรือกิจกรรมชุมชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง	3.36	.65	มาก
5	ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาพื้นที่นันทนาการ	3.43	.75	มาก
6	ควรมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มเติม เช่น ที่นั่ง พัก สนามเด็กเล่น หรือทางเดินสำหรับผู้สูงอายุ	3.63	.52	มากที่สุด
7	ควรมีการกำหนดนโยบายหรือกฎระเบียบในการใช้พื้นที่เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย	3.58	.55	มากที่สุด
รวม		3.49	.61	มาก

จากตาราง 4 พบว่า แนวทางในการพัฒนาของพื้นที่ทางนันทนาการ ซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ =3.49, S.D.= .61) เมื่อพิจารณาเป็นข้อค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกพบว่า ควรมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มเติม เช่น ที่นั่ง พัก สนามเด็กเล่น หรือทางเดินสำหรับผู้สูงอายุ ($\bar{x}$ =3.63, S.D.= .52) รองลงมา ควรมีการกำหนดนโยบายหรือกฎระเบียบในการใช้พื้นที่เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ($\bar{x}$ = 3.58, S.D.= .55) และ ควรมีการติดตั้งไฟส่องสว่างหรือระบบกล้องวงจรปิดเพื่อเพิ่มความปลอดภัย ($\bar{x}$ =3.54, S.D.= .57) ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ควรมีการจัดกิจกรรมนันทนาการหรือกิจกรรมชุมชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ($\bar{x}$ = 3.36, S.D.= .65)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านสภาพของพื้นที่ทางนันทนาการ ชอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชั้น เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ

ข้อ	ด้านสภาพของพื้นที่ทางนันทนาการ	ชาย (n = 99)		หญิง (n = 92)	
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
1	พื้นที่นันทนาการในชอยพระยาสุเรนทร์ 32 มีความเพียงพอต่อประชากรในชุมชน	2.17	.89	2.14	.75
2	พื้นที่นันทนาการมีความสะอาดและได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม	2.16	.79	2.06	.67
3	มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบถ้วน เช่น ทางเดิน ทางจักรยาน ลานออกกำลังกาย ฯลฯ	2.10	.88	1.81	.70
4	มีต้นไม้หรือพื้นที่สีเขียวที่เพียงพอต่อการพักผ่อนของประชาชน	2.66	.95	2.64	.81
รวม		2.27	.88	2.16	.73

จากตาราง 5 พบว่า สภาพของพื้นที่ทางนันทนาการ ชอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชั้น เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

เพศชายค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{x} = 2.27$, S.D. = .88) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีต้นไม้หรือพื้นที่สีเขียวที่เพียงพอต่อการพักผ่อนของประชาชน ($\bar{x} = 2.66$, S.D. = .88) รองลงมาคือ พื้นที่นันทนาการในชอยพระยาสุเรนทร์ 32 มีความเพียงพอต่อประชากรในชุมชน ($\bar{x} = 2.17$, S.D. = .89) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบถ้วน เช่น ทางเดิน ทางจักรยาน ลานออกกำลังกาย ฯลฯ ($\bar{x} = 2.10$, S.D. = .95)

เพศหญิงค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{x} = 2.16$, S.D. = .73) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีต้นไม้หรือพื้นที่สีเขียวที่เพียงพอต่อการพักผ่อนของประชาชน ($\bar{x} = 2.64$, S.D. = .81) รองลงมาคือ พื้นที่นันทนาการในชอยพระยาสุเรนทร์ 32 มีความเพียงพอต่อประชากรในชุมชน ($\bar{x} = 2.14$, S.D. = .75) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบถ้วน เช่น ทางเดิน ทางจักรยาน ลานออกกำลังกาย ฯลฯ ($\bar{x} = 1.81$, S.D. = .70)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านปัญหาของพื้นที่ทางนันทนาการซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชั้น เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ

ข้อ	ด้านปัญหาของพื้นที่ทางนันทนาการ	ชาย (n = 99)		หญิง (n = 92)	
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
1	พื้นที่นันทนาการมีปัญหาด้านความปลอดภัย เช่น อาชญากรรม หรืออุบัติเหตุ	2.59	.82	2.79	.74
2	มีปัญหาด้านความสะอาด เช่น ขยะหรือการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี	2.85	.83	2.84	.86
3	สิ่งอำนวยความสะดวกบางอย่างอยู่ในสภาพทรุดโทรมหรือใช้งานไม่ได้	3.07	.93	3.10	.84
4	พื้นที่นันทนาการได้รับผลกระทบจากการขยายตัวของเมืองหรือการใช้พื้นที่ในทางอื่น	2.50	.99	2.47	.96
รวม		2.75	.89	2.80	.85

จากตาราง 6 พบว่า ด้านปัญหาของพื้นที่ทางนันทนาการ ซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชั้น เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

เพศชายค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{x} = 2.75$, S.D. = .89) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ สิ่งอำนวยความสะดวกบางอย่างอยู่ในสภาพทรุดโทรมหรือใช้งานไม่ได้ ($\bar{x} = 3.07$, S.D. = .93) รองลงมาคือ มีปัญหาด้านความสะอาด เช่น ขยะหรือการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี ($\bar{x} = 2.85$, S.D. = .83) ส่วนข้อที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ พื้นที่นันทนาการได้รับผลกระทบจากการขยายตัวของเมืองหรือการใช้พื้นที่ในทางอื่น ($\bar{x} = 2.50$, S.D. = .99)

เพศหญิงค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{x} = 2.80$, S.D. = .85) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ สิ่งอำนวยความสะดวกบางอย่างอยู่ในสภาพทรุดโทรมหรือใช้งานไม่ได้ ($\bar{x} = 3.10$, S.D. = .84) รองลงมาคือ มีปัญหาด้านความสะอาด เช่น ขยะหรือการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี ($\bar{x} = 2.84$, S.D. = .86) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ พื้นที่นันทนาการได้รับผลกระทบจากการขยายตัวของเมืองหรือการใช้พื้นที่ในทางอื่น ($\bar{x} = 2.47$, S.D. = .96)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านปัญหาของพื้นที่ทางนันทนาการซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชั้น เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ

ข้อ	แนวทางในการพัฒนาพื้นที่ทางนันทนาการ	ชาย (n = 99)		หญิง (n = 92)	
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
1	ควรมีการพัฒนาหรือเพิ่มจำนวนพื้นที่นันทนาการให้เพียงพอต่อความต้องการของชุมชน	3.39	.63	3.45	.78
2	ควรมีการดูแลรักษาความสะอาดและความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ	3.47	.50	3.58	.50
3	ควรมีการติดตั้งไฟส่องสว่างหรือระบบกล้องวงจรปิดเพื่อเพิ่มความปลอดภัย	3.47	.61	3.62	.51
4	ควรมีการจัดกิจกรรมนันทนาการหรือกิจกรรมชุมชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง	3.34	.60	3.38	.70
5	ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาพื้นที่นันทนาการ	3.39	.66	3.47	.83
6	ควรมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มเติม เช่น ที่นั่งพัก สนามเด็กเล่น หรือทางเดินสำหรับผู้สูงอายุ	3.51	.58	3.75	.43
7	ควรมีการกำหนดนโยบายหรือกฎระเบียบในการใช้พื้นที่เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย	3.53	.56	3.62	.55
รวม		3.44	.59	3.55	.61

จากตาราง 7 พบว่า แนวทางในการพัฒนาพื้นที่ทางนันทนาการ ซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชั้น เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

เพศชายค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{x}$ = 3.44, S.D. = .59) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ควรมีการกำหนดนโยบายหรือกฎระเบียบในการใช้พื้นที่เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ($\bar{x}$ = 3.53, S.D. = .56) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ควรมีการจัดกิจกรรมนันทนาการหรือกิจกรรมชุมชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ($\bar{x}$ = 3.34, S.D. = .60)

เพศหญิงค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{x}$ = 3.55, S.D. = .61) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ควรมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มเติม เช่น ที่นั่งพัก สนามเด็กเล่น หรือทางเดินสำหรับผู้สูงอายุ ($\bar{x}$ = 3.75, S.D. = .43) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ควรมีการจัดกิจกรรมนันทนาการหรือกิจกรรมชุมชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ($\bar{x}$ = 3.38, S.D. = .70)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านสภาพของพื้นที่ทางนันทนาการ ชอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชั้น เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ

ข้อ	ด้านสภาพของพื้นที่ทางนันทนาการ	21-30 ปี		31-40 ปี		41-50 ปี		51-60 ปี	
		(n = 50)		(n = 53)		(n = 14)		(n = 74)	
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
1	พื้นที่นันทนาการในชอยพระยาสุเรนทร์ 32 มีความเพียงพอต่อประชากรในชุมชน	2.30	.74	2.00	.74	2.53	.83	2.09	.90
2	พื้นที่นันทนาการมีความสะอาดและได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม	2.04	.67	2.30	.74	2.00	.65	2.04	.78
3	มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบถ้วน เช่น ทางเดิน ทางจักรยาน ลานออกกำลังกาย ฯลฯ	2.00	.75	1.84	.78	2.13	.74	1.99	.88
4	มีต้นไม้หรือพื้นที่สีเขียวที่เพียงพอต่อการพักผ่อนของประชาชน	2.78	.84	2.79	.89	2.33	.90	2.52	.88
รวม		2.28	.75	2.23	.79	2.25	.78	2.16	.86

จากตาราง 8 พบว่า สภาพของพื้นที่ทางนันทนาการ ชอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชั้น เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

อายุ 21-30 ปี ค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{x}$ = 2.28, S.D. = .75) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีต้นไม้หรือพื้นที่สีเขียวที่เพียงพอต่อการพักผ่อนของประชาชน ($\bar{x}$ = 2.78, S.D. = .84) รองลงมาคือ พื้นที่นันทนาการในชอยพระยาสุเรนทร์ 32 มีความเพียงพอต่อประชากรในชุมชน ($\bar{x}$ = 2.30, S.D. = .74) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบถ้วน เช่น ทางเดิน ทางจักรยาน ลานออกกำลังกาย ฯลฯ ($\bar{x}$ = 2.00, S.D. = .75)

อายุ 31-40 ปี ค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{x}$ = 2.25, S.D. = .78) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีต้นไม้หรือพื้นที่สีเขียวที่เพียงพอต่อการพักผ่อนของประชาชน ($\bar{x}$ = 2.79, S.D. = .89) รองลงมาคือ พื้นที่นันทนาการมีความสะอาดและได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม

($\bar{x}$ =2.30, S.D.= .74) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบถ้วน เช่น ทางเดิน ทางจักรยาน ลานออกกำลังกาย ฯลฯ ($\bar{x}$ =1.84, S.D.= .78)

อายุ 41-50 ปี ค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{x}$ =2.16, S.D.= .73) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ พื้นที่นันทนาการในซอยพระยาสุเรนทร์ 32 มีความเพียงพอต่อประชากรในชุมชน ($\bar{x}$ =2.53, S.D.= .83) รองลงมาคือ มีต้นไม้หรือพื้นที่สีเขียวที่เพียงพอต่อการพักผ่อนของประชาชน ($\bar{x}$ =2.33, S.D.= .90) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ พื้นที่นันทนาการมีความสะอาดและได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม ($\bar{x}$ =2.00, S.D.= .65)

อายุ 51-60 ปี ค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{x}$ =2.16, S.D.= .86) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีต้นไม้หรือพื้นที่สีเขียวที่เพียงพอต่อการพักผ่อนของประชาชน ($\bar{x}$ =2.52, S.D.= .88) รองลงมาคือ พื้นที่นันทนาการในซอยพระยาสุเรนทร์ 32 มีความเพียงพอต่อประชากรในชุมชน ($\bar{x}$ =2.09, S.D.= .90) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบถ้วน เช่น ทางเดิน ทางจักรยาน ลานออกกำลังกาย ฯลฯ ($\bar{x}$ =1.99, S.D.= .88)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านปัญหาของพื้นที่ทางนันทนาการชอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชั้น เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ

ข้อ	ด้านปัญหาของพื้นที่ทางนันทนาการ	21-30 ปี		31-40 ปี		41-50 ปี		51-60 ปี	
		(n = 50)		(n = 53)		(n = 14)		(n = 74)	
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
1	พื้นที่นันทนาการมีปัญหาด้านความปลอดภัย เช่น อาชญากรรม หรือ อุบัติเหตุ	2.65	.76	2.70	.78	2.27	.70	2.80	.81
2	มีปัญหาด้านความสะดวก เช่น ขยะหรือการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี	3.04	.80	2.86	.82	2.67	.82	2.73	.89
3	สิ่งอำนวยความสะดวกบางอย่างอยู่ในสภาพทรุดโทรมหรือใช้งานไม่ได้	3.09	.83	3.04	.95	2.67	.98	3.20	.84
4	พื้นที่นันทนาการได้รับผลกระทบจากการขยายตัวของเมืองหรือการใช้พื้นที่ในทางอื่น	2.54	.99	2.45	1.03	2.33	1.05	2.52	.92
รวม		2.83	.84	2.76	.90	2.48	.89	2.81	.86

จากตาราง 9 พบว่า ปัญหาของพื้นที่ทางนันทนาการ ชอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชั้น เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

อายุ 21-30 ปี ค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{x}$ = 2.83, S.D. = .84) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ สิ่งอำนวยความสะดวกบางอย่างอยู่ในสภาพทรุดโทรมหรือใช้งานไม่ได้ ($\bar{x}$ = 3.09, S.D. = .83) รองลงมาคือ มีปัญหาด้านความสะดวก เช่น ขยะหรือการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี ($\bar{x}$ = 3.04, S.D. = .80) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ พื้นที่นันทนาการได้รับผลกระทบจากการขยายตัวของเมืองหรือการใช้พื้นที่ในทางอื่น ($\bar{x}$ = 2.54, S.D. = .99)

อายุ 31-40 ปี ค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{x}$ = 2.76, S.D. = .90) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ สิ่งอำนวยความสะดวกบางอย่างอยู่ในสภาพทรุดโทรมหรือใช้งานไม่ได้

($\bar{x}$ =2.45, S.D.= 1.03) รองลงมาคือ มีปัญหาด้านความสะอาด เช่น ขยะหรือการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี ($\bar{x}$ =2.86, S.D.= .82) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ พื้นที่นันทนาการได้รับผลกระทบจากการขยายตัวของเมืองหรือการใช้พื้นที่ในทางอื่น ($\bar{x}$ = 2.45, S.D.= 1.03)

อายุ 41-50 ปี ค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{x}$ = 2.48, S.D.= .89) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีปัญหาด้านความสะอาด เช่น ขยะหรือการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี ($\bar{x}$ =2.67, S.D.= .82) รองลงมาคือ สิ่งอำนวยความสะดวกบางอย่างอยู่ในสภาพทรุดโทรมหรือใช้งานไม่ได้ ($\bar{x}$ =2.67, S.D.= .98) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ พื้นที่นันทนาการมีปัญหาด้านความปลอดภัย เช่น อาชญากรรม หรืออุบัติเหตุ ($\bar{x}$ =2.27, S.D.= .80)

อายุ 51-60 ปี ค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{x}$ =2.81, S.D.= .86) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ สิ่งอำนวยความสะดวกบางอย่างอยู่ในสภาพทรุดโทรมหรือใช้งานไม่ได้ ($\bar{x}$ =3.20, S.D.= .84) รองลงมาคือ มีปัญหาด้านความสะอาด เช่น ขยะหรือการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี ($\bar{x}$ =2.73, S.D.= .89) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ พื้นที่นันทนาการได้รับผลกระทบจากการขยายตัวของเมืองหรือการใช้พื้นที่ในทางอื่น ($\bar{x}$ =2.52, S.D.= .89)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แนวทางในการพัฒนาพื้นที่ทางนันทนาการชอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชั้น เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ

ข้อ	แนวทางในการพัฒนาพื้นที่ทางนันทนาการ	21-30 ปี		31-40 ปี		41-50 ปี		51-60 ปี	
		(n = 50)		(n = 53)		(n = 14)		(n = 74)	
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
1	ควรมีการพัฒนาหรือเพิ่มจำนวนพื้นที่นันทนาการให้เพียงพอต่อความต้องการของชุมชน	3.43	0.66	3.41	.71	3.27	.88	3.45	.70
2	ควรมีการดูแลรักษาความสะอาดและความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ	3.54	.50	3.50	.50	3.47	.52	3.53	.50
3	ควรมีการติดตั้งไฟส่องสว่างหรือระบบกล้องวงจรปิดเพื่อเพิ่มความปลอดภัย	3.56	.57	3.57	.57	3.60	.51	3.49	.58
4	ควรมีการจัดกิจกรรมนันทนาการหรือกิจกรรมชุมชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง	3.30	.60	3.39	.56	3.20	.86	3.41	.70
5	ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาพื้นที่นันทนาการ	3.46	.64	3.41	.71	3.27	1.03	3.45	.79
6	ควรมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มเติม เช่น ที่นั่งพัก สนามเด็กเล่น หรือทางเดินสำหรับผู้สูงอายุ	3.69	.47	3.61	.53	3.60	.51	3.61	.57
7	ควรมีการกำหนดนโยบายหรือกฎระเบียบในการใช้พื้นที่เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย	3.56	.54	3.63	.49	3.33	.62	3.60	.59
รวม		3.50	.57	3.50	.58	3.39	.70	3.51	.63

จากตาราง 10 พบว่า แนวทางในการพัฒนาพื้นที่ทางนันทนาการ ซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

อายุ 21-30 ปี ค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{X}$ = 3.50, S.D. = .57) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ควรมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มเติม เช่น ที่นั่งพัก สนามเด็กเล่น หรือทางเดินสำหรับผู้สูงอายุ ($\bar{X}$ = 3.69, S.D. = .47) รองลงมาคือ ควรมีการกำหนดนโยบายหรือกฎระเบียบในการใช้พื้นที่เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ($\bar{X}$ = 3.56, S.D. = .54) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ควรมีการจัดกิจกรรมนันทนาการหรือกิจกรรมชุมชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 3.30, S.D. = .60)

อายุ 31-40 ปี ค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{X}$ = 3.50, S.D. = .58) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ควรมีการกำหนดนโยบายหรือกฎระเบียบในการใช้พื้นที่เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ($\bar{X}$ = 3.63, S.D. = .49) รองลงมาคือ มีควรมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มเติม เช่น ที่นั่งพัก สนามเด็กเล่น หรือทางเดินสำหรับผู้สูงอายุ ($\bar{X}$ = 3.61, S.D. = .53) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ควรมีการจัดกิจกรรมนันทนาการหรือกิจกรรมชุมชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 3.39, S.D. = .56)

อายุ 41-50 ปี ค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{X}$ = 3.39, S.D. = .70) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ควรมีการติดตั้งไฟส่องสว่างหรือระบบกล้องวงจรปิดเพื่อเพิ่มความปลอดภัย ($\bar{X}$ = 3.60, S.D. = .51) รองลงมาคือ ควรมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มเติม เช่น ที่นั่งพัก สนามเด็กเล่น หรือทางเดินสำหรับผู้สูงอายุ ($\bar{X}$ = 3.60, S.D. = .51) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ควรมีการจัดกิจกรรมนันทนาการหรือกิจกรรมชุมชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 3.20, S.D. = .86)

อายุ 51-60 ปี ค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{X}$ = 3.51, S.D. = .63) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ควรมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มเติม เช่น ที่นั่งพัก สนามเด็กเล่น หรือทางเดินสำหรับผู้สูงอายุ ($\bar{X}$ = 3.61, S.D. = .57) รองลงมาคือ ควรมีการกำหนดนโยบายหรือกฎระเบียบในการใช้พื้นที่เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ($\bar{X}$ = 3.60, S.D. = .59) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ควรมีการจัดกิจกรรมนันทนาการหรือกิจกรรมชุมชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 3.41, S.D. = .70)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านสภาพของพื้นที่ทางนันทนาการชอย
พระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชั้น เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพ

ข้อ	ด้านสภาพ ของพื้นที่ทาง นันทนาการ	ข้าราชการ / พนักงาน รัฐวิสาหกิจ/ พนักงานของรัฐ (n = 64)		เจ้าของ กิจการ / ธุรกิจส่วนตัว (n = 56)		นักเรียน / นักศึกษา (n = 4)		พนักงาน บริษัทเอกชน / ห้าง ร้าน (n = 64)		อาชีพอิสระ (n = 4)	
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
1	พื้นที่นันทนาการ ในชอยพระยา สุเรนทร์ 32 มี ความเพียงพอต่อ ประชากรใน ชุมชน	2.14	.83	2.17	.83	2.60	.55	2.15	.83	1.80	.84
2	พื้นที่นันทนาการ มีความสะอาด และได้รับการ ดูแลอย่าง เหมาะสม	2.05	.74	2.10	.68	2.20	.45	2.22	.80	1.60	.55
3	มีสิ่งอำนวยความสะดวก ที่ครบถ้วน เช่น ทางเดิน ทาง จักรยาน ลาน ออกกำลังกาย ฯลฯ	1.89	.79	1.92	.79	2.40	.55	2.06	.85	1.60	.89
4	มีต้นไม้หรือพื้นที่ สีเขียวที่เพียงพอ ต่อการพักผ่อน ของประชาชน	2.55	.90	2.75	.88	2.40	.55	2.69	.90	2.40	.55
รวม		2.16	.81	2.23	.79	2.40	.52	2.28	.84	1.85	.71

จากตาราง 11 พบว่า สภาพของพื้นที่ทางนันทนาการ หอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

ข้าราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ/พนักงานของรัฐ ค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{X}$ =2.16, S.D.= .81) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีต้นไม้หรือพื้นที่สีเขียวที่เพียงพอต่อการพักผ่อนของประชาชน ($\bar{X}$ =2.55, S.D.= .90) รองลงมาคือ พื้นที่นันทนาการในหอยพระยาสุเรนทร์ 32 มีความเพียงพอต่อประชากรในชุมชน ($\bar{X}$ =2.14, S.D.= .83) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบถ้วน เช่น ทางเดิน ทางจักรยาน ลานออกกำลังกาย ฯลฯ ($\bar{X}$ =1.89, S.D.= .79)

เจ้าของกิจการ / ธุรกิจส่วนตัว ค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{X}$ =2.23, S.D.= .79) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีต้นไม้หรือพื้นที่สีเขียวที่เพียงพอต่อการพักผ่อนของประชาชน ($\bar{X}$ =2.75, S.D.= .88) รองลงมาคือ พื้นที่นันทนาการในหอยพระยาสุเรนทร์ 32 มีความเพียงพอต่อประชากรในชุมชน ($\bar{X}$ =2.17, S.D.= .83) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบถ้วน เช่น ทางเดิน ทางจักรยาน ลานออกกำลังกาย ฯลฯ ($\bar{X}$ = 1.92, S.D.= .79)

นักเรียน / นักศึกษา ค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{X}$ = 2.40, S.D.= .52) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ พื้นที่นันทนาการในหอยพระยาสุเรนทร์ 32 มีความเพียงพอต่อประชากรในชุมชน ($\bar{X}$ =2.60, S.D.= .55) รองลงมาคือ มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบถ้วน เช่น ทางเดิน ทางจักรยาน ลานออกกำลังกาย ฯลฯ ($\bar{X}$ =2.40, S.D.= .55) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ พื้นที่นันทนาการมีความสะอาดและได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม ($\bar{X}$ =2.20, S.D.= .45)

พนักงานบริษัทเอกชน / ห้างร้าน ค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{X}$ =2.28, S.D.= .84) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีต้นไม้หรือพื้นที่สีเขียวที่เพียงพอต่อการพักผ่อนของประชาชน ($\bar{X}$ =2.69, S.D.= .90) รองลงมาคือ พื้นที่นันทนาการมีความสะอาดและได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม ($\bar{X}$ =2.20, S.D.= .80) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบถ้วน เช่น ทางเดิน ทางจักรยาน ลานออกกำลังกาย ฯลฯ ($\bar{X}$ =2.06, S.D.= .85)

อาชีพอิสระ ค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{X}$ =1.85, S.D.= .71) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีต้นไม้หรือพื้นที่สีเขียวที่เพียงพอต่อการพักผ่อนของประชาชน ($\bar{X}$ =2.40, S.D.= .55) รองลงมาคือ พื้นที่นันทนาการในหอยพระยาสุเรนทร์ 32 มีความเพียงพอต่อประชากรในชุมชน ($\bar{X}$ =1.80, S.D.= .84) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบถ้วน เช่น ทางเดิน ทางจักรยาน ลานออกกำลังกาย ฯลฯ ($\bar{X}$ =1.60, S.D.= .85)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านปัญหาของพื้นที่ทางนันทนาการของ
พระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชั้น เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพ

ข้อ	ด้านปัญหา ของพื้นที่ทาง นันทนาการ	ข้าราชการ / พนักงาน รัฐวิสาหกิจ/ พนักงานของรัฐ (n = 64)		เจ้าของ กิจการ / ธุรกิจส่วนตัว (n = 56)		นักเรียน / นักศึกษา (n = 4)		พนักงาน บริษัทเอกชน / ห้าง ร้าน (n = 64)		อาชีพอิสระ (n = 4)	
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
1	พื้นที่นันทนาการ มีปัญหาด้าน ความปลอดภัย เช่น อาชญากรรม หรืออุบัติเหตุ	2.78	.87	2.78	.69	2.80	.45	2.51	.79	2.60	.55
2	มีปัญหาด้าน ความสะอาด เช่น ขยะหรือการ จัดการ สิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี	2.86	.95	2.78	.78	3.20	.45	2.88	.84	2.60	.55
3	สิ่งอำนวยความสะดวก บางอย่าง อยู่ในสภาพทรุด โทรมหรือใช้งาน ไม่ได้	3.03	1.00	3.05	.85	3.40	.55	3.12	.84	3.40	.55
4	พื้นที่นันทนาการ ได้รับผลกระทบ จากการขยายตัว ของเมืองหรือการ ใช้พื้นที่ในทางอื่น	2.48	1.13	2.48	.81	3.20	.84	2.43	.97	2.80	.45
รวม		2.79	.99	2.78	.78	3.15	.57	2.73	.86	2.85	.52

จากตาราง 12 พบว่า สภาพของพื้นที่ทางนันทนาการ ขอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

ข้าราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ/พนักงานของรัฐ ค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{x}$ =2.79, S.D.= .99) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ สิ่งอำนวยความสะดวกบางอย่างอยู่ในสภาพทรุดโทรมหรือใช้งานไม่ได้ ($\bar{x}$ =3.03, S.D.= 1.00) รองลงมาคือ มีปัญหาด้านความสะอาด เช่น ขยะหรือการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี ($\bar{x}$ =2.86, S.D.= .95) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ พื้นที่นันทนาการได้รับผลกระทบจากการขยายตัวของเมืองหรือการใช้พื้นที่ในทางอื่น ($\bar{x}$ =2.48, S.D.= .99)

เจ้าของกิจการ / ธุรกิจส่วนตัว ค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{x}$ =2.78, S.D.= .78) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีต้นไม้หรือพื้นที่สีเขียวที่เพียงพอต่อการพักผ่อนของประชาชน ($\bar{x}$ =2.75, S.D.= .88) รองลงมาคือ สิ่งอำนวยความสะดวกบางอย่างอยู่ในสภาพทรุดโทรมหรือใช้งานไม่ได้ ($\bar{x}$ =3.05, S.D.= .85) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ พื้นที่นันทนาการได้รับผลกระทบจากการขยายตัวของเมืองหรือการใช้พื้นที่ในทางอื่น ($\bar{x}$ = 2.48, S.D.= .81)

นักเรียน / นักศึกษา ค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{x}$ = 3.15, S.D.= .57) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ สิ่งอำนวยความสะดวกบางอย่างอยู่ในสภาพทรุดโทรมหรือใช้งานไม่ได้ ($\bar{x}$ =3.40, S.D.= .55) รองลงมาคือ ปัญหาด้านความสะอาด เช่น ขยะหรือการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี ($\bar{x}$ =3.20, S.D.= .45) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ พื้นที่นันทนาการมีปัญหาด้านความปลอดภัย เช่น อาชญากรรม หรืออุบัติเหตุ ($\bar{x}$ =2.80, S.D.= .45)

พนักงานบริษัทเอกชน / ห้างร้าน ค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{x}$ =2.73, S.D.= .86) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ สิ่งอำนวยความสะดวกบางอย่างอยู่ในสภาพทรุดโทรมหรือใช้งานไม่ได้ ($\bar{x}$ =3.12, S.D.= .84) รองลงมาคือ มีปัญหาด้านความสะอาด เช่น ขยะหรือการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี ($\bar{x}$ =2.88, S.D.= .84) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ พื้นที่นันทนาการได้รับผลกระทบจากการขยายตัวของเมืองหรือการใช้พื้นที่ในทางอื่น ($\bar{x}$ =2.43, S.D.= .97)

อาชีพอิสระ ค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{x}$ =2.85, S.D.= .52) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ สิ่งอำนวยความสะดวกบางอย่างอยู่ในสภาพทรุดโทรมหรือใช้งานไม่ได้ ($\bar{x}$ =3.40, S.D.= .55) รองลงมาคือ พื้นที่นันทนาการได้รับผลกระทบจากการขยายตัวของเมืองหรือการใช้พื้นที่ในทางอื่น ($\bar{x}$ =2.80, S.D.= .45) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีปัญหาด้านความสะอาด เช่น ขยะหรือการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี ($\bar{x}$ =2.60, S.D.= .55)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แนวทางการพัฒนาพื้นที่ทางนันทนาการ
ซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชั้น เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพ

ข้อ	แนวทาง การพัฒนาพื้นที่ ทางนันทนาการ	ข้าราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ/ พนักงานของรัฐ (n = 64)		เจ้าของกิจการ / ธุรกิจส่วนตัว (n = 56)		นักเรียน / นักศึกษา (n = 4)		พนักงาน บริษัทเอกชน / ห้าง ร้าน (n = 64)		อาชีพอิสระ (n = 4)	
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
1	ควรมีการพัฒนาหรือ เพิ่มจำนวนพื้นที่ นันทนาการให้เพียงพอ ต่อความต้องการของ ชุมชน	3.35	.80	3.45	.67	3.60	.55	3.45	.64	3.40	.89
2	ควรมีการดูแลรักษา ความสะอาดและความ ปลอดภัยอย่าง สม่ำเสมอ	3.45	.50	3.57	.50	3.60	.55	3.55	.50	3.40	.55
3	ควรมีการติดตั้งไฟส่อง สว่างหรือระบบกล้อง วงจรปิดเพื่อเพิ่มความ ปลอดภัย	3.49	.53	3.58	.56	3.60	.55	3.57	.59	3.20	.84
4	ควรมีการจัดกิจกรรม นันทนาการหรือ กิจกรรมชุมชนในพื้นที่ อย่างต่อเนื่อง	3.26	.67	3.47	.65	3.60	.55	3.35	.65	3.20	.45
5	ควรมีการส่งเสริมให้ ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมในการดูแลรักษา พื้นที่นันทนาการ	3.25	.88	3.58	.72	3.40	.55	3.54	.50	2.60	1.14
6	ควรมีการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน เพิ่มเติม เช่น ที่นั่งพัก สนามเด็กเล่น หรือ ทางเดินสำหรับ ผู้สูงอายุ	3.62	.52	3.65	.52	3.60	.55	3.65	.51	3.40	.89
7	ควรมีการกำหนด นโยบายหรือ กฎระเบียบในการใช้ พื้นที่เพื่อให้เกิดความ เป็นระเบียบเรียบร้อย	3.49	.59	3.60	.49	3.80	.45	3.65	.48	3.20	1.30
รวม		3.42	.64	3.56	.59	3.60	.53	3.54	.55	3.20	.87

จากตาราง 13 พบว่า แนวทางการพัฒนาพื้นที่ทางนันทนาการ หอพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

ข้าราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ/พนักงานของรัฐ ค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{X}$ =3.42, S.D.= .64) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ควรมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มเติม เช่น ที่นั่งพัก สนามเด็กเล่น หรือทางเดินสำหรับผู้สูงอายุ ($\bar{X}$ =3.62, S.D.= .52) รองลงมาคือ ควรมีการกำหนดนโยบายหรือกฎระเบียบในการใช้พื้นที่เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ($\bar{X}$ =3.49, S.D.= .59) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ควรมีการจัดกิจกรรมนันทนาการหรือกิจกรรมชุมชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ =3.26, S.D.= .67)

เจ้าของกิจการ / ธุรกิจส่วนตัว ค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{X}$ =3.56, S.D.= .59) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีควรมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มเติม เช่น ที่นั่งพัก สนามเด็กเล่น หรือทางเดินสำหรับผู้สูงอายุ ($\bar{X}$ =3.65, S.D.= .52) รองลงมาคือ ควรมีการกำหนดนโยบายหรือกฎระเบียบในการใช้พื้นที่เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ($\bar{X}$ =3.60, S.D.= .49) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ควรมีการพัฒนาหรือเพิ่มจำนวนพื้นที่นันทนาการให้เพียงพอต่อความต้องการของชุมชน ($\bar{X}$ = 3.45, S.D.= .67)

นักเรียน / นักศึกษา ค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{X}$ = 3.60, S.D.= .53) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ควรมีการกำหนดนโยบายหรือกฎระเบียบในการใช้พื้นที่เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ($\bar{X}$ =3.80, S.D.= .45) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาพื้นที่นันทนาการ ($\bar{X}$ =3.40, S.D.= .55)

พนักงานบริษัทเอกชน / ห้างร้าน ค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{X}$ =3.54, S.D.= .55) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ควรมีการกำหนดนโยบายหรือกฎระเบียบในการใช้พื้นที่เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ($\bar{X}$ =3.65, S.D.= .48) รองลงมาคือ ควรมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มเติม เช่น ที่นั่งพัก สนามเด็กเล่น หรือทางเดินสำหรับผู้สูงอายุ ($\bar{X}$ =3.65, S.D.= .51) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ควรมีการจัดกิจกรรมนันทนาการหรือกิจกรรมชุมชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ =3.35, S.D.= .65)

อาชีพอิสระ ค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{X}$ =3.20, S.D.= .87) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ควรมีการดูแลรักษาความสะอาดและความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}$ =3.40, S.D.= .55) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาพื้นที่นันทนาการ ($\bar{X}$ =2.60, S.D.= 1.14)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านสภาพของพื้นที่ทางนันทนาการ ชอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชั้น เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประเภทผู้พักอาศัย

ข้อ	ด้านสภาพของพื้นที่ทางนันทนาการ	ครอบครัวเดี่ยว (n = 130)		ครอบครัวรวม (n = 61)	
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
1	พื้นที่นันทนาการในชอยพระยาสุเรนทร์ 32 มีความเพียงพอต่อประชากรในชุมชน	2.13	.83	2.20	.81
2	พื้นที่นันทนาการมีความสะอาดและได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม	2.06	.71	2.21	.77
3	มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบถ้วน เช่น ทางเดิน ทางจักรยาน ลานออกกำลังกาย ฯลฯ	1.90	.80	2.08	.81
4	มีต้นไม้หรือพื้นที่สีเขียวที่เพียงพอต่อการพักผ่อนของประชาชน	2.63	.87	2.70	.89
รวม		2.18	.80	2.30	.82

จากตาราง 14 พบว่า สภาพของพื้นที่ทางนันทนาการ ชอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชั้น เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

ครอบครัวเดี่ยวค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{x} = 2.18$, S.D. = .80) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีต้นไม้หรือพื้นที่สีเขียวที่เพียงพอต่อการพักผ่อนของประชาชน ($\bar{x} = 2.63$, S.D. = .87) รองลงมาคือ พื้นที่นันทนาการในชอยพระยาสุเรนทร์ 32 มีความเพียงพอต่อประชากรในชุมชน ($\bar{x} = 2.13$, S.D. = .83) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบถ้วน เช่น ทางเดิน ทางจักรยาน ลานออกกำลังกาย ฯลฯ ($\bar{x} = 1.90$, S.D. = .80)

ครอบครัวรวมเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{x} = 2.30$, S.D. = .82) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีต้นไม้หรือพื้นที่สีเขียวที่เพียงพอต่อการพักผ่อนของประชาชน ($\bar{x} = 2.70$, S.D. = .89) รองลงมาคือ พื้นที่นันทนาการมีความสะอาดและได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 2.21$, S.D. = .77) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบถ้วน เช่น ทางเดิน ทางจักรยาน ลานออกกำลังกาย ฯลฯ ($\bar{x} = 2.08$, S.D. = .81)

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านปัญหาของพื้นที่ทางนันทนาการ ชอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชั้น เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประเภทผู้พักอาศัย

ข้อ	ด้านปัญหาของพื้นที่ทางนันทนาการ	ครอบครัวเดี่ยว (n = 130)		ครอบครัวรวม (n = 61)	
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
1	พื้นที่นันทนาการมีปัญหาด้านความปลอดภัย เช่น อาชญากรรม หรืออุบัติเหตุ	2.66	.80	2.76	.77
2	มีปัญหาด้านความสะอาด เช่น ขยะหรือการจัดการสิ่งแวล้อมที่ไม่ดี	2.81	.86	2.91	.82
3	สิ่งอำนวยความสะดวกบางอย่างอยู่ในสภาพทรุดโทรมหรือใช้งานไม่ได้	3.03	.89	3.20	.86
4	พื้นที่นันทนาการได้รับผลกระทบจากการขยายตัวของเมืองหรือการใช้พื้นที่ในทางอื่น	2.43	.91	2.61	1.08
รวม		2.73	.87	2.87	.88

จากตาราง 15 พบว่า ปัญหาของพื้นที่ทางนันทนาการ ชอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชั้น เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

ครอบครัวเดี่ยวค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{x} = 2.73$, S.D. = .87) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ สิ่งอำนวยความสะดวกบางอย่างอยู่ในสภาพทรุดโทรมหรือใช้งานไม่ได้ ($\bar{x} = 3.03$, S.D. = .89) รองลงมาคือ มีปัญหาด้านความสะอาด เช่น ขยะหรือการจัดการสิ่งแวล้อมที่ไม่ดี ($\bar{x} = 2.81$, S.D. = .86) ส่วนข้อที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ พื้นที่นันทนาการได้รับผลกระทบจากการขยายตัวของเมืองหรือการใช้พื้นที่ในทางอื่น ($\bar{x} = 2.43$, S.D. = .87)

ครอบครัวรวมเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{x} = 2.87$, S.D. = .88) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ สิ่งอำนวยความสะดวกบางอย่างอยู่ในสภาพทรุดโทรมหรือใช้งานไม่ได้ ($\bar{x} = 3.20$, S.D. = .86) รองลงมาคือ มีปัญหาด้านความสะอาด เช่น ขยะหรือการจัดการสิ่งแวล้อมที่ไม่ดี ($\bar{x} = 2.91$, S.D. = .82) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ พื้นที่นันทนาการได้รับผลกระทบจากการขยายตัวของเมืองหรือการใช้พื้นที่ในทางอื่น ($\bar{x} = 2.61$, S.D. = 1.08)

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แนวทางการพัฒนาพื้นที่ทางนันทนาการ ชอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชั้น เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประเภทผู้พักอาศัย

ข้อ	แนวทางการพัฒนาพื้นที่ทางนันทนาการ	ครอบครัวเดี่ยว (n = 130)		ครอบครัวรวม (n = 61)	
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
1	ควรมีการพัฒนาหรือเพิ่มจำนวนพื้นที่นันทนาการให้เพียงพอต่อความต้องการของชุมชน	3.40	.75	3.47	.61
2	ควรมีการดูแลรักษาความสะอาดและความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ	3.51	.50	3.53	.50
3	ควรมีการติดตั้งไฟส่องสว่างหรือระบบกล้องวงจรปิดเพื่อเพิ่มความปลอดภัย	3.53	.57	3.56	.56
4	ควรมีการจัดกิจกรรมนันทนาการหรือกิจกรรมชุมชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง	3.34	.67	3.39	.60
5	ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาพื้นที่นันทนาการ	3.37	.84	3.56	.50
6	ควรมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มเติม เช่น ที่นั่งพัก สนามเด็กเล่น หรือทางเดินสำหรับผู้สูงอายุ	3.64	.53	3.61	.52
7	ควรมีการกำหนดนโยบายหรือกฎระเบียบในการใช้พื้นที่เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย	3.53	.58	3.67	.48
รวม		3.47	.63	3.54	.54

จากตาราง 16 พบว่า แนวทางการพัฒนาพื้นที่ทางนันทนาการ ชอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชั้น เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

ครอบครัวเดี่ยวค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{x} = 3.47$, S.D. = .63) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ควรมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มเติม เช่น ที่นั่งพัก สนามเด็กเล่น หรือทางเดินสำหรับผู้สูงอายุ ($\bar{x} = 3.64$, S.D. = .53) รองลงมาคือ ควรมีการติดตั้งไฟส่องสว่างหรือระบบกล้องวงจรปิดเพื่อเพิ่มความปลอดภัย ($\bar{x} = 3.53$, S.D. = .57) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ควรมีการจัดกิจกรรมนันทนาการหรือกิจกรรมชุมชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 3.34$, S.D. = .67)

ครอบครัวรวมเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{x} = 3.54$, S.D. = .54) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ควรมีการกำหนดนโยบายหรือกฎระเบียบในการใช้พื้นที่เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ($\bar{x} = 3.67$, S.D. = .48) รองลงมาคือ ควรมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มเติม เช่น ที่นั่งพัก สนามเด็กเล่น หรือทางเดินสำหรับผู้สูงอายุ ($\bar{x} = 3.61$, S.D. = .52) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ควรมีการจัดกิจกรรมนันทนาการหรือกิจกรรมชุมชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 3.39$, S.D. = .60)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาพื้นที่นันทนาการชอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชั้น เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

1.สภาพพื้นที่นันทนาการและอุปกรณ์ที่ควรปรับปรุงแก้ไข

1.1 การปรับปรุงพื้นที่และการใช้ประโยชน์:

- ปรับเปลี่ยนพื้นที่สนาม มีข้อเสนอให้เปลี่ยนสนามหญ้าเป็นพื้นปูนหรือลานอเนกประสงค์ เพื่อเพิ่มพื้นที่ใช้สอยสำหรับกิจกรรมต่างๆ เช่น ตีแบดมินตัน หรือเป็นที่รวมตัวทำกิจกรรมของเด็กๆ ได้อย่างปลอดภัย ลดความเสี่ยงจากการเล่นบนถนน นอกจากนี้พื้นปูนยังดูแลรักษาง่ายและลดภาระการตัดหญ้า
- จัดสรรพื้นที่แบบผสมผสาน มีข้อเสนอให้ปรับพื้นที่โดยมีทั้งส่วนที่เป็นพื้นปูน และส่วนที่เป็นสนามหญ้าที่ดูแลอย่างดี เพื่อให้สามารถใช้งานได้หลากหลาย

1.2. ความปลอดภัย:

- อุปกรณ์ออกกำลังกายและเครื่องเล่น ควรจัดหาอุปกรณ์ที่ปลอดภัย ใช้งานง่าย และติดตั้งในพื้นที่ที่เหมาะสม มีแสงสว่างเพียงพอ และต้องตรวจสอบดูแลให้อยู่ในสภาพแข็งแรง ไม่ชำรุดผุพัง เพื่อป้องกันอันตรายต่อผู้ใช้งานโดยเฉพาะเด็ก
- แสงสว่างและการป้องกัน ควรติดตั้งไฟส่องสว่างให้เพียงพอทั่วบริเวณ และปรับปรุงรั้วทางเดินให้แข็งแรงปลอดภัย
- ป้องกันสัตว์มีพิษ พื้นที่สนามหญ้าและสวนไม่ควรกรูกรัง ควรทำให้โล่ง โปร่ง สว่าง และสะอาดตา เพื่อป้องกันไม่ให้เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์มีพิษ

1.3. การบำรุงรักษาและความสะอาด:

- การดูแลรักษาอย่างสม่ำเสมอ ควรมีการดูแลพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ทั้งในเรื่องการตัดหญ้า ดูแลต้นไม้ และความสะอาดโดยรวมของพื้นที่
- ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ควรมีการทำความสะอาดพื้นที่เป็นประจำทุกเดือน และไม่ควรใช้พื้นที่สนามเด็กเล่นหรือสวนสาธารณะเป็นที่วางถังขยะ เพื่อรักษาความเป็นระเบียบและความสะอาด

2.ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

2.1. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์:

- ควรมีลานกีฬาหรือลานกิจกรรม พร้อมอุปกรณ์ เช่น คอร์ตแบดมินตัน แบ่นบาส และเครื่องออกกำลังกายที่เหมาะสมสำหรับทุกวัย โดยเฉพาะเด็กและผู้สูงอายุ
- ควรติดตั้งม้านั่งและโต๊ะหินอ่อนในหลายๆ จุดให้เพียงพอต่อการใช้งาน เพื่อเป็นที่พักผ่อนสำหรับเด็กและผู้สูงอายุ

- ควรเลือกใช้อุปกรณ์ที่เรียบง่ายและทนทานต่อสภาพอากาศ เช่น ม้านั่งและโต๊ะหิน เพื่อลดปัญหาการชำรุดและการบำรุงรักษา
- พิจารณาเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ เช่น ตู้กดน้ำดื่ม ถังขยะ และห้องน้ำ

2.2. ด้านความปลอดภัยและแสงสว่าง:

- ควรติดตั้งไฟส่องสว่างให้ครอบคลุมทั่วถึง โดยเฉพาะบริเวณทางเดินและพื้นที่ใช้งาน เพื่อความปลอดภัยในตอนกลางคืน
- ควรติดตั้งกล้องวงจรปิดในจุดสำคัญ เพื่อเพิ่มความปลอดภัยให้กับผู้มาใช้บริการ
- ควรดูแลจัดการสายไฟที่ห้อยระโยงระยางและต้นไม้ที่พาดทับสายไฟเพื่อป้องกันอันตราย

2.3. ด้านการจัดการและกฎระเบียบ:

- ควรติดตั้งป้ายที่ระบุว่าเป็นพื้นที่สาธารณะของส่วนรวม เพื่อป้องกันการใช้งานแบบส่วนบุคคล
- ควรมีกฎกติกาในการใช้พื้นที่ร่วมกันอย่างชัดเจน เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย

3.ด้านความต้องการกิจกรรมนันทนาการ

3.1. การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมสุขภาพและความสามัคคี:

- มีข้อเสนอแนะอย่างชัดเจนให้จัดกิจกรรมออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ เช่น ทุกเดือน เพื่อส่งเสริมให้คนหันมาดูแลสุขภาพและสร้างความสัมพันธ์ในชุมชน
- กิจกรรมที่ถูกเสนอมากที่สุดคือ การเดินแอโรบิก, โยคะ และกีฬาที่เหมาะสมกับขนาดพื้นที่ เช่น ตีแบดมินตัน
- ควรมีการจัดงานตามประเพณีหรือเทศกาลต่างๆ (ประมาณปีละ 4-5 ครั้ง) และจัดประชุมหมู่บ้าน เพื่อส่งเสริมให้คนในชุมชนได้มีส่วนร่วมและสร้างความสามัคคี

3.2. การปรับปรุงพื้นที่ทางกายภาพ:

- ควรมีลานกิจกรรมที่ปลอดภัยสำหรับเด็กๆ และผู้ที่ต้องการออกกำลังกาย เพื่อลดความเสี่ยงจากการทำกิจกรรมบนถนน
- ควรมีอุปกรณ์ออกกำลังกายกลางแจ้ง เช่น ที่ปั่นจักรยาน, ที่โหนบาร์ และเครื่องเล่นสำหรับเด็ก ควบคู่ไปกับการทำความสะอาดพื้นที่ให้เหมาะแก่การเป็นสวนพักผ่อนและที่พบปะพูดคุย
- ควรจัดทำทางวิ่งที่เรียบและปลอดภัยรอบสนามเด็กเล่น

4. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

4.1 การส่งเสริมสุขภาพ

- เชิญผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญมาสอนเรื่องการออกกำลังกายและการกินอาหารเพื่อสุขภาพ

4.2 การบริหารจัดการและการมีส่วนร่วม

- พัฒนาระบบการจัดการที่ดี มีความสามัคคี และความเสียสละ
- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยรับฟังความคิดเห็นจากทุกคน

4.3 การปรับปรุงภูมิทัศน์และความสะอาด

- ย้ายถังขยะออกจากพื้นที่ส่วนกลางของหมู่บ้าน
- จัดกิจกรรมทำความสะอาดหมู่บ้านและดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยอย่างน้อยเดือนละครั้ง
- ปรับปรุงพื้นที่ส่วนกลางให้สวยงามน่าใช้ เช่น ปลูกดอกไม้และต้นไม้เพิ่มเติม

4.4 กฎระเบียบและการอยู่ร่วมกัน

- กำหนดกติกาการอยู่ร่วมกันที่ชัดเจน โดยเน้นเรื่องการรักษาความสะอาดและความปลอดภัย
- ส่งเสริมจิตสำนึกในการขับถ่ายในหมู่บ้าน
- กระตุ้นให้ทุกคนร่วมกันชำระค่าส่วนกลางเพื่อใช้ในการพัฒนาหมู่บ้าน

4.5 การปรับปรุงพื้นที่นันทนาการ

- ปรับปรุงสนามเด็กเล่นให้ดีขึ้นและใช้งานได้จริง
- ปรับพื้นที่สนามเด็กเล่นบางส่วนเป็นพื้นที่ปูนและบางส่วนเป็นหญ้า เพื่อรองรับกิจกรรมที่หลากหลาย
- ห้ามจอดรถวางหรือบังพื้นที่นันทนาการ
- กำหนดเวลาการใช้พื้นที่ที่มีเสียงดังเพื่อรักษาสภาพแวดล้อม

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพพื้นที่นันทนาการของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาพื้นที่นันทนาการของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาพื้นที่นันทนาการของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาพื้นที่นันทนาการของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร โดยประชากรที่ใช้ในการ วิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการชุมชน และผู้พักอาศัยอยู่ในพื้นที่ซอยพระยาสุเรนทร์ 32 จำนวน 75 ครัวเรือน หรือประมาณ 375 คน (สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร. 2567)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับแบบสอบถามได้แก่ ผู้พักอาศัยอยู่ในซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร โดยเทียบจากตารางการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie&morgan.1970: 608) ที่ขนาดประชากรจำนวน 375 คน ได้จำนวนตัวอย่าง 191 คน ในการวิจัยครั้งนี้จะดำเนินการเก็บแบบสอบถามจำนวนทั้งหมด 200 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างโดยอาศัยกรอบแนวคิด ทฤษฎีและผลงานเรื่องที่เกี่ยวข้อง โดยสร้างตามจุดมุ่งหมาย ขอบเขตของการศึกษา โดยแบบสอบถาม ที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไป ปัญหา และแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ นันทนาการของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร มีลักษณะ เป็น แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scales)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และ แนวทางในการพัฒนาพื้นที่นันทนาการของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open - ended)

การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่ได้มาทั้งหมด มาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์
2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 1 มาสรุป และนำเสนอในรูปแบบความเรียง
3. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 มาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Standard diviation) ค่าเฉลี่ย (Means) และค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard diviation) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง
4. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 3 (คำถามปลายเปิด) มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) แล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการพัฒนาพื้นที่นันทนาการของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร สรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่ เป็น เพศชาย จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0 มีอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 74 คน คิดเป็น ร้อย ละ 37.5 ประกอบอาชีพข้าราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ/พนักงานของรัฐ จำนวน 64 คน คิดเป็น ร้อยละ 32.5 ประกอบอาชีพ พนักงานบริษัทเอกชน / ห้างร้าน จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 และ ประเภทของผู้ที่พักในชุมชนเป็นผู้พักอาศัยแบบครอบครัวเดี่ยว จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อย ละ 67.0

2.สภาพของพื้นที่ทางนันทนาการ ซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชั้น เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.22$, S.D.= .81) เมื่อพิจารณาเป็นข้อค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกพบว่า มีต้นไม้หรือพื้นที่สีเขียวที่เพียงพอต่อการพักผ่อนของประชาชน ($\bar{X}=2.65$, S.D.= .88) รองลงมา พื้นที่นันทนาการในซอยพระยาสุเรนทร์ 32 มีความเพียงพอต่อประชากรในชุมชน ($\bar{X}=2.16$, S.D.= .82) และ พื้นที่นันทนาการมีความสะอาดและได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม ($\bar{X}=2.11$, S.D.= .74) ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบถ้วน เช่น ทางเดิน ทางจักรยาน ลานออกกำลังกาย ฯลฯ ($\bar{X}= 1.96$, S.D.= .81)

3.ปัญหาของพื้นที่ทางนันทนาการ ซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชั้น เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.78$, S.D.= .87) เมื่อพิจารณาเป็นข้อค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกพบว่า มีปัญหาด้านความสะอาด เช่น ขยะหรือการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี ($\bar{X}=3.09$, S.D.= .88) รองลงมา มีปัญหาด้านความสะอาด เช่น ขยะหรือการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี ($\bar{X}=2.85$, S.D.= .85) และ พื้นที่นันทนาการมีปัญหาด้านความปลอดภัย เช่น อาชญากรรม หรืออุบัติเหตุ ($\bar{X}=2.69$, S.D.= .79) ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ พื้นที่นันทนาการได้รับผลกระทบจากการขยายตัวของเมืองหรือการใช้พื้นที่ในทางอื่น ($\bar{X}= 2.49$, S.D.= .97)

4.แนวทางในการพัฒนาของพื้นที่ทางนันทนาการ ซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชั้น เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.49$, S.D.= .61) เมื่อพิจารณาเป็นข้อค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกพบว่า ควรมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มเติม เช่น ที่นั่งพักผ่อน สนามเด็กเล่น หรือทางเดินสำหรับผู้สูงอายุ ($\bar{X}=3.63$, S.D.= .52) รองลงมา ควรมีการกำหนดนโยบายหรือกฎระเบียบในการใช้พื้นที่เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ($\bar{X}= 3.58$, S.D.= .55) และ ควรมีการติดตั้งไฟส่องสว่างหรือระบบกล้องวงจรปิดเพื่อเพิ่มความปลอดภัย ($\bar{X}=3.54$, S.D.= .57) ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ควรมีการจัดกิจกรรมนันทนาการหรือกิจกรรมชุมชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}= 3.36$, S.D.= .65)

5.สภาพพื้นที่นันทนาการและอุปกรณ์ควรจัดให้มีอุปกรณ์ออกกำลังกายที่ปลอดภัย และใช้งานง่ายภายในพื้นที่ที่มีแสงสว่างเพียงพอและปลอดภัย รวมทั้งควรพิจารณาปรับพื้นที่สนามหญ้าส่วนกลางให้เป็นพื้นที่คอนกรีตเพื่อให้ง่ายต่อการดูแลรักษา และส่งเสริมการใช้ประโยชน์ในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน เช่น การเล่นกีฬา หรือกิจกรรมรวมกลุ่มของเด็กและเยาวชน แทนการทำกิจกรรมบริเวณถนนหน้าบ้าน ซึ่งอาจเกิดอันตรายจากการจราจรได้ในด้านความสะอาดและความปลอดภัย ควรมีการดูแลรักษาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในเรื่องการทำความสะดวก ตัดหญ้า ดูแลต้นไม้ และควรหลีกเลี่ยงการวางถังขยะในบริเวณสนามเด็กเล่น พร้อมทั้งควรมีการทำความสะดวกอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้งนอกจากนี้ ควรปรับปรุงพื้นที่สนาม ทางเดิน และรั้ว รวมถึงติดตั้งไฟส่องสว่างเพื่อเพิ่ม

ความปลอดภัยในการใช้งานช่วงเวลากลางคืน โดยวัสดุอุปกรณ์ที่จัดไว้ควรอยู่ในสภาพแข็งแรง ไม่ชำรุด เพื่อความปลอดภัยของผู้ใช้ โดยเฉพาะเด็ก ๆ ที่มาเล่น ควรจัดสภาพแวดล้อมให้โล่ง โปร่ง สว่าง และสะอาด เพื่อลดความเสี่ยงจากสัตว์มีพิษที่อาจซ่อนตัวในพุ่มไม้หรือบริเวณที่รก ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนสามารถใช้พื้นที่สวนสาธารณะได้อย่างมั่นใจและมีประสิทธิภาพสูงสุด

6.ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ควรจัดให้มีเครื่องเล่นและอุปกรณ์ออกกำลังกายที่เหมาะสมกับทั้งเด็กและผู้สูงอายุ รวมถึงควรจัดให้มีพื้นที่ใช้สอยที่ปลอดภัย พร้อมติดตั้งระบบไฟฟ้าส่องสว่างอย่างเพียงพอ เพื่อความปลอดภัยในการใช้งานในช่วงเวลากลางคืน ควรพิจารณาจัดทำลานกีฬา หรือลานกิจกรรมที่สามารถรองรับการใช้งานร่วมกันของคนในชุมชน พร้อมทั้งกำหนดกฎระเบียบในการใช้พื้นที่สาธารณะอย่างชัดเจน เพื่อป้องกันการใช้งานที่อาจก่อให้เกิดปัญหาอุปกรณ์ต่าง ๆ ควรเลือกใช้อุปกรณ์ที่มีความแข็งแรง ทนทานต่อสภาพอากาศ เช่น ม้านั่ง โต๊ะหิน หรืออุปกรณ์นั้นทนทานการที่จำเป็น โดยหลีกเลี่ยงการติดตั้งเครื่องเล่นที่ชำรุดง่าย พร้อมทั้งติดตั้งไฟส่องสว่างเพิ่มเติมในบริเวณทางเดินและพื้นที่นั่งพัก และควรมีการติดตั้งกล้องวงจรปิดในบางจุดเพื่อเสริมความปลอดภัย นอกจากนี้ ควรจัดพื้นที่ให้มีอุปกรณ์สำหรับการพักผ่อน เช่น คอร์ทเบดมินตัน แบดมินตัน และพื้นที่ให้นั่งพักผ่อนอย่างเพียงพอ โดยเฉพาะสำหรับเด็กและผู้สูงอายุ ควรมีโต๊ะและเก้าอี้ส่วนกลางเพื่อการใช้งานร่วมกัน และจัดวางอย่างเหมาะสมในหลายจุดทั่วพื้นที่ ทั้งนี้ ควรติดป้ายแสดงให้ชัดเจนว่าเป็นพื้นที่สาธารณะของหมู่บ้าน ไม่ใช่พื้นที่ส่วนบุคคล เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ผู้ใช้งาน พร้อมจัดการดูแลความเรียบร้อยของสายไฟ และต้นไม้ที่พาดสายไฟ ซึ่งอาจเป็นอันตรายได้ รวมถึงควรเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เช่น น้ำดื่ม ถังขยะ ห้องน้ำ และรถบริการ เพื่อให้พื้นที่สาธารณะสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างครอบคลุมและปลอดภัย.

7.ด้านความต้องการกิจกรรมนันทนาการ เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนใส่ใจสุขภาพ ควรมีกิจกรรมออกกำลังกายกลุ่ม เช่น แอโรบิก โยคะ วิ่งเหยาะ หรือตีแบดมินตัน สลับสับเปลี่ยนกันตามวันและขนาดพื้นที่ เพื่อให้เหมาะกับผู้ใช้ร่วมทุกช่วงวัย ควรจัดกิจกรรมสร้างความสามัคคีและความร่วมมือของคนในชุมชน อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง และกระจายการจัดงานเทศกาลหรือโครงการต่าง ๆ ในหมู่บ้านให้ประชาชนมีส่วนร่วมจริงจัง ปีละ 4-5 ครั้ง ควรจัดสรรและปรับปรุงลานกีฬา สนามเด็กเล่น และลานกิจกรรมกลางแจ้ง ให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย สว่างเพียงพอ และมีอุปกรณ์ออกกำลังกายหรืออำนวยความสะดวก เช่น ที่ปั่นจักรยาน ที่โยนคานโยนบาร์ เพื่อรองรับการใช้งานของเด็ก ผู้สูงอายุ และกลุ่มคนทั่วไป แทนการใช้ถนนหน้าบ้านในการออกกำลังกายหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ

8.ข้อเสนอแนะอื่นๆ ควรส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านมากขึ้น โดยเน้นการมีระบบการบริหารจัดการที่ดี โปร่งใส และรับฟังความคิดเห็นของคนในชุมชนอย่างทั่วถึง พร้อมทั้งปลูกฝังจิตสำนึกในการเสียสละ การอยู่ร่วมกันอย่างมีระเบียบ และการ

รักษาความสะอาดและความปลอดภัย เพื่อสร้างชุมชนที่น่าอยู่สำหรับทุกคน ควรมีการจัดกิจกรรมให้ความรู้แก่ประชาชน เช่น การเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการออกกำลังกาย และการบริโภคอาหารที่ดีต่อสุขภาพ รวมถึงการพบปะพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ในด้านสิ่งแวดล้อม ควรย้ายถังขยะออกจากพื้นที่สวนสาธารณะกลางหมู่บ้าน และดำเนินการทำความสะอาดหมู่บ้านอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง ควบคู่กับการปรับปรุงสนามเด็กเล่นให้อยู่ในสภาพใช้งานได้จริง และมีความปลอดภัย ควรปรับพื้นที่นันทนาการให้มีทั้งพื้นที่ปูและสนามหญ้าอย่างเหมาะสม เพื่อรองรับกิจกรรมที่หลากหลาย และไม่ควรมีการจอดรถในพื้นที่ดังกล่าว เพื่อไม่ให้เกิดการรบกวนการใช้พื้นที่ร่วมกัน ทั้งนี้ ควรมีการตกแต่งพื้นที่ให้สวยงาม เช่น การปลูกต้นไม้ ดอกไม้เพิ่มความร่มรื่น และกำหนดช่วงเวลาเข้าใช้งานให้เหมาะสม โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่อาจเกิดเสียงดังสุดท้าย ควรสร้างจิตสำนึกในการใช้รถในหมู่บ้านอย่างปลอดภัย และรณรงค์ให้ประชาชนร่วมกันชำระค่าส่วนกลางอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นทุนในการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน.

อภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้าแนวทางการพัฒนาพื้นที่นันทนาการของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวง บางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

สภาพของพื้นที่นันทนาการในซอยพระยาสุเรนทร์ 32 โดยรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีจุดเด่นคือมีพื้นที่สีเขียวที่ช่วยส่งเสริมบรรยากาศในการพักผ่อนของประชาชน แต่ยังขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เพียงพอ เช่น ทางเดิน ทางจักรยาน ลานกิจกรรม หรืออุปกรณ์ออกกำลังกายที่ได้มาตรฐาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Whyte (1980) ที่ระบุว่า พื้นที่สาธารณะที่ดีต้องเข้าถึงง่าย ใช้งานได้จริง มีความปลอดภัย และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างรอบด้าน พื้นที่นันทนาการในชุมชนดังกล่าวยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างเพียงพอ ทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก ความสะอาด ความปลอดภัย และการจัดกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โสภณ ตั้งประเสริฐ (2562) ที่ชี้ว่า พื้นที่นันทนาการในเขตเมืองมักประสบปัญหาเรื่องการจัดการพื้นที่ที่ไม่ทั่วถึง ขาดความต่อเนื่องของกิจกรรม และขาดความร่วมมือจากภาคประชาชน ทำให้พื้นที่เหล่านี้ไม่ได้ถูกใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่

ในด้านสภาพพื้นที่ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าพื้นที่นันทนาการมีความเพียงพอและมีต้นไม้หรือพื้นที่สีเขียวในระดับหนึ่ง แต่ยังขาดสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น เช่น ทางเดิน ทางจักรยาน ลานออกกำลังกาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Whyte (1980) ที่กล่าวว่า การออกแบบพื้นที่สาธารณะที่ดีควรเน้นการเข้าถึงง่าย ปลอดภัย มีองค์ประกอบหลากหลาย และสามารถรองรับการใช้งานของกลุ่มคนทุกวัย

ในประเด็นเกี่ยวกับปัญหาของพื้นที่นันทนาการ พบว่าอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะปัญหาด้านความสะอาดและความปลอดภัย ซึ่งเป็นประเด็นที่มีผลกระทบโดยตรงต่อการใช้ประโยชน์ของประชาชนในชีวิตประจำวัน ความไม่สะอาดของพื้นที่ เช่น การมีขยะสะสม การวางถังขยะในพื้นที่สนามเด็กเล่น รวมไปถึงการไม่มีระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม ล้วนเป็นอุปสรรคที่ทำให้ประชาชนไม่สามารถใช้พื้นที่นันทนาการได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพดล รัตนพันธ์ (2560) ที่ระบุว่าพื้นที่สาธารณะในเขตเมืองส่วนใหญ่มักขาดการดูแลรักษาอย่างต่อเนื่อง และเมื่อไม่มีระบบการจัดการที่ชัดเจน จะทำให้กลายเป็นพื้นที่เสื่อมโทรมและเกิดความเสี่ยงต่อสุขภาพและความปลอดภัยของประชาชน

ส่วนแนวทางการพัฒนา พื้นที่นันทนาการควรมีการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่าง กล้องวงจรปิด ม้านั่ง สนามเด็กเล่น และควรกำหนดกฎระเบียบการใช้งานพื้นที่ให้ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของ Gehl (2010) ที่เสนอว่า พื้นที่สาธารณะที่ดีควรมีการวางแผนร่วมกันระหว่างประชาชนและภาครัฐ เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของและนำไปสู่การใช้งานอย่างยั่งยืน ด้านกิจกรรมนันทนาการ พบว่าประชาชนต้องการให้มีการจัดกิจกรรมออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ เช่น แอโรบิก โยคะ ตีแบดมินตัน และควรมีกิจกรรมส่งเสริมความสามัคคีในชุมชน ซึ่งตรงกับแนวคิดของ Carr et al. (1992) ที่เสนอว่ากิจกรรมที่ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมจะช่วยสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และลดปัญหาสังคมในระยะยาว

สำหรับความต้องการด้านกิจกรรมนันทนาการ พบว่าประชาชนต้องการให้มีการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง เช่น กิจกรรมออกกำลังกายแบบกลุ่ม ได้แก่ เดินแอโรบิก โยคะ วิ่ง หรือกีฬา สันทนาการอื่น ๆ รวมถึงการจัดกิจกรรมในเทศกาลสำคัญต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีและสร้างโอกาสในการพบปะพูดคุยกันของคนในชุมชน ซึ่งแนวคิดนี้สอดคล้องกับงานของ Carr et al. (1992) ที่ชี้ให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมในพื้นที่สาธารณะมีบทบาทสำคัญในการสร้างสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและเสริมสร้างทุนทางสังคม (social capital) ในชุมชนเมือง

อีกประเด็นที่สำคัญคือการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนา พบร้อยละสูงของประชาชนต้องการให้มีการรับฟังความคิดเห็นของชุมชน การมีระบบจัดการที่โปร่งใส และส่งเสริมจิตสำนึกในเรื่องส่วนรวม เช่น ความสะอาด ความปลอดภัย การบริจาคแรงใจ แรงกาย หรือค่าบำรุงรักษา ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาพื้นที่นันทนาการในชุมชนจะเกิดขึ้นได้อย่างยั่งยืน จำเป็นต้องมีแนวทางการมีส่วนร่วมจากประชาชนตามแนวคิดของ Arnstein (1969) ที่กล่าวถึง “บันไดการมีส่วนร่วมของประชาชน” (Ladder of Citizen Participation) โดยเน้นว่าการมีส่วนร่วมที่แท้จริงต้องให้ประชาชนมีอำนาจในการตัดสินใจและมีบทบาทอย่างเท่าเทียมกับผู้กำหนดนโยบาย

สรุปการวิเคราะห์ข้อมูลของชุมชนซอยพระยาสุเรนทร์ 32 ในครั้งนี้สามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาพื้นที่นันทนาการในชุมชนเมือง ไม่สามารถทำได้เพียงแค่การสร้างสิ่งปลูกสร้างหรือจัดซื้ออุปกรณ์เท่านั้น หากแต่ต้องพิจารณาอย่างรอบด้าน ทั้งเรื่องโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการสิ่งแวดล้อม การสร้างกิจกรรมที่เหมาะสม และการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน รวมถึงการวางแผนเชิงนโยบายที่ชัดเจน โดยควรส่งเสริมให้พื้นที่นันทนาการกลายเป็น “พื้นที่ชีวิต” (living space) ที่ทุกคนรู้สึกเป็นเจ้าของ มีความปลอดภัย มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอ และสร้างประโยชน์ทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างแท้จริง

สรุปและข้อเสนอแนะ

ผลการวิเคราะห์ชี้ชัดว่าชุมชนซอยพระยาสุเรนทร์ 32 มีความต้องการอย่างมากในการพัฒนาพื้นที่นันทนาการ โดยเน้นที่การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานให้มีความปลอดภัย สะอาด มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอและเหมาะสมกับทุกวัย พร้อมทั้งมีระบบการบริหารจัดการที่ดีและการมีส่วนร่วมของชุมชน การพัฒนาพื้นที่แห่งนี้ไม่เพียงแต่จะตอบสนองความต้องการทางกายภาพ แต่ยังเป็นการลงทุนในทุนทางสังคม (Social Capital) สร้างเสริมสุขภาพ และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่อย่างยั่งยืน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำผลการวิเคราะห์นี้ไปประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ และวางแผนการดำเนินงาน โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การออกแบบ การดำเนินการ จนถึงการบำรุงรักษา เพื่อให้พื้นที่นันทนาการแห่งนี้เป็นของชุมชน โดยชุมชน และเพื่อชุมชนอย่างแท้จริง.

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการพัฒนา

1) ด้านกายภาพ

ควรมีการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานของพื้นที่นันทนาการให้มีความเหมาะสม ปลอดภัย และเอื้อต่อการใช้งานของประชาชนทุกช่วงวัย โดยเฉพาะการแบ่งสัดส่วนระหว่างพื้นที่สนามหญ้าและพื้นที่คอนกรีตให้เหมาะสมกับลักษณะกิจกรรม เช่น ลานกีฬา พื้นที่จัดกิจกรรม หรือจุดพักผ่อน นอกจากนี้ ควรติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่างในบริเวณที่มีความเสี่ยง และติดตั้งกล้องวงจรปิดในบางจุดที่จำเป็น เพื่อเพิ่มความปลอดภัยแก่ผู้ใช้บริการในช่วงเวลากลางคืน ควรจัดหาอุปกรณ์ออกกำลังกายที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ เช่น เด็ก วัยทำงาน และผู้สูงอายุ โดยเน้นอุปกรณ์ที่มีความปลอดภัย ทนทานต่อสภาพอากาศ เช่น เครื่องปั่นจักรยาน ที่โหนบาร์ แبنบาส คอร์ทแบดมินตัน รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เช่น ม้านั่ง โต๊ะหิน หรือศาลาพักผ่อน

2) ด้านสิ่งแวดล้อม

ควรมีการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาวะของชุมชน โดยย้ายถังขยะออกจากพื้นที่เล่นของเด็ก เพื่อลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรคและอุบัติเหตุ อีกทั้งควรกำหนดแผนการดูแลรักษาความสะอาดภายในพื้นที่สาธารณะอย่างสม่ำเสมอ เช่น การทำความสะอาดพื้นสนาม การดูแลต้นไม้ การจัดเก็บขยะ อย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง ควรส่งเสริมการปลูกต้นไม้ ดอกไม้ และไม้พุ่มรอบพื้นที่นันทนาการ เพื่อเพิ่มความร่มรื่น ลดความร้อน ลดฝุ่นละออง และเพิ่มทัศนียภาพที่สวยงาม อันจะส่งผลต่อการสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมต่อการพักผ่อนและการทำกิจกรรมในพื้นที่สาธารณะ

3) ด้านกิจกรรมชุมชน

ควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมนันทนาการอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นกิจกรรมที่หลากหลายและเหมาะสมกับทุกเพศทุกวัย เช่น กิจกรรมออกกำลังกายกลุ่ม ได้แก่ การเต้นแอโรบิค โยคะ วิ่ง หรือ กีฬาเบา ๆ เช่น แบดมินตัน และควรมีการสลับกิจกรรมตามวันหรือช่วงเวลา เพื่อกระตุ้นความสนใจ และเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชน นอกจากนี้ ควรมีการจัดกิจกรรมสร้างความสามัคคี เช่น งานเทศกาลชุมชน เวทีพบปะพูดคุย หรือโครงการพัฒนาชุมชนอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชน และส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน ควรเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ในเรื่องที่เป็นประโยชน์ เช่น ด้านสุขภาพ โภชนาการ การดูแลผู้สูงอายุ หรือทักษะชีวิตต่าง ๆ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน

4) ด้านการมีส่วนร่วม

ควรส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการพัฒนาและดูแลพื้นที่สาธารณะ โดยจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสะท้อนความต้องการและข้อเสนอแนะของชุมชนเข้าสู่กระบวนการตัดสินใจ นอกจากนี้ ควรมีการจัดตั้งระบบบริหารจัดการพื้นที่ที่มีความโปร่งใส เช่น การจัดตั้งคณะกรรมการบริหารพื้นที่สาธารณะ โดยมีตัวแทนจากชุมชนเข้าร่วม และมีบทบาทในการกำกับดูแล การจัดกิจกรรม และการใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ ควรรณรงค์และส่งเสริมจิตสำนึกในเรื่องของการร่วมรับผิดชอบต่อพื้นที่สาธารณะ เช่น การชำระค่าส่วนกลาง การรักษาความสะอาด และการใช้งานพื้นที่อย่างมีวินัย เพื่อสร้างวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนในชุมชน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยที่ได้นำเสนอมา มีประเด็นที่น่าสนใจหลายประการที่สามารถต่อยอดไปสู่การทำวิจัยในครั้งต่อไป เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นและนำไปสู่การพัฒนาพื้นที่นันทนาการที่ตอบสนองชุมชนได้อย่างยั่งยืน ดังนี้

1. ควรศึกษารูปแบบการใช้พื้นที่นันทนาการของกลุ่มประชากรในช่วงวัยต่าง ๆ เช่น เด็ก วัยทำงาน ผู้สูงอายุ หรือผู้พิการ เพื่อให้สามารถออกแบบพื้นที่และกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการเฉพาะกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้งานจริง
2. ควรศึกษาผลกระทบของพื้นที่นันทนาการต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน ทั้งในด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต ความสัมพันธ์ทางสังคม และความปลอดภัย เพื่อให้เห็นภาพรวมของประโยชน์และความคุ้มค่าจากการลงทุนในการพัฒนาพื้นที่สาธารณะในระยะยาว
3. ควรเปรียบเทียบรูปแบบการบริหารจัดการพื้นที่นันทนาการในพื้นที่อื่น ๆ เช่น เขตชานเมือง เขตใจกลางเมือง หรือชุมชนที่มีลักษณะแตกต่างกัน เพื่อค้นหาแนวทางหรือโมเดลการจัดการที่มีประสิทธิภาพสูงสุด และสามารถนำมาปรับใช้กับพื้นที่ซอยพระยาสุเรนทร์ 32 หรือพื้นที่อื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกันได้
4. ควรศึกษาความคิดเห็นของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการพื้นที่นันทนาการ เพื่อให้เกิดการบูรณาการข้อมูลจากหลายภาคส่วน และสนับสนุนให้เกิดการวางแผนและพัฒนาพื้นที่สาธารณะอย่างมีส่วนร่วมและยั่งยืน
5. ควรศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาพื้นที่นันทนาการ เช่น ระบบไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ การติดตามความปลอดภัยผ่านระบบ IoT หรือแอปพลิเคชันการจองลานกิจกรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้พื้นที่และการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน

บรรณานุกรม

- Arnstein, S. R. (1969). *A Ladder of Citizen Participation*. Journal of the American Institute of Planners, 35(4), 216–224.
- Alderfer, C. P. (1969). *An empirical test of a new theory of human needs*. Organizational Behavior and Human Performance, 4(2), 142–175.
- Baur, J.W.R., Gomez, E., & Tynan, J.F. (2013). Urban nature parks and neighborhood social health in Portland, Oregon. *Journal of Park and Recreation Administration*, 31(2), 23–44.
- Butterfield, M. (2024). Why We Need More Play, Recreation, and Leisure in Our Lives. *Point Loma Nazarene University*.
- Benedict, M. A., & McMahon, E. T. (2006). *Green infrastructure: Linking landscapes and communities*. Island Press.
- Carr, S., Francis, M., Rivlin, L. G., & Stone, A. M. (1992). *Public Space*. Cambridge University Press.
- Chambers, R. (1997). *Whose Reality Counts? Putting the First Last*. Intermediate Technology Publications.
- Chiesura, A. (2004). The role of urban parks for the sustainable city. *Landscape and Urban Planning*.
- Cohen, D. A., et al. (2010). Parks and physical activity: Why are some parks used more than others?. *Preventive Medicine*.
- Crowe, T. D. (2000). *Crime Prevention Through Environmental Design: Applications of Architectural Design and Space Management Concepts* (2nd ed.). Butterworth-Heinemann.
- Gehl, J. (2010). *Cities for People*. Island Press
- Gold, S. M. (1980). *Recreation Planning and Design*. McGraw-Hill.
- Maslow, A. H. (1943). *A theory of human motivation*. Psychological Review, 50(4), 370–396.
- Herzberg, F., Mausner, B., & Snyderman, B. B. (1959). *The motivation to work*. New York: Wiley.
- Kellert, S. R., Heerwagen, J. H., & Mador, M. L. (2008). *Biophilic design: The theory, science and practice of bringing buildings to life*. Wiley.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research*

- activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610
- Maruani, T., & Amit-Cohen, I. (2007). Open space planning models: A review of approaches and methods. *Landscape and Urban Planning*.
- National Recreation and Park Association (NRPA). (n.d.). *The Importance of Recreation*. Retrieved October 4, 2024, from www.nrpa.org.
- McClelland, D. C. (1961). *The achieving society*. Princeton, NJ: Van Nostrand.
- Murray, H. A. (1938). *Explorations in personality*. New York: Oxford University Press.
- Nordh, H., & Østby, K. (2013). Pocket parks for people – A study of park design and use. *Urban Forestry & Urban Greening*, 12(1), 12–17.
- Orsega-Smith, E.M., Payne, L.L., Mowen, A.J., Ho, C.H., & Godbey, G.C. (2007). The role of social support and self-efficacy in shaping the leisure time physical activity of older adults. *Journal of Leisure Research*, 39(4), 705-727.
- Pieper, J. (2020). *Leisure: The Basis of Culture*. New York: Pantheon.
- Project for Public Spaces. (2008). *What is Placemaking?*. Retrieved from <https://www.pps.org/article/what-is-placemaking>
- Sanoff, H. (2000). *Community participation methods in design and planning*. Wiley.
- Smith, R. J., & Kelly, M. P. (2020). Sustainable recreational planning in urban communities. *Journal of Urban Planning and Development*, 146(4),
- Talen, E., & Anselin, L. (1998). Assessing spatial equity: An evaluation of measures of accessibility to public playgrounds. *Environment and Planning A*.
- Thompson, W. J., & Sorvig, K. (2008). *Sustainable landscape construction: A guide to green building outdoors*. Island Press.
- Whyte, W. H. (1980). *The Social Life of Small Urban Spaces*. Project for Public Spaces.
- Wilson, J. Q., & Kelling, G. L. (1982). Broken Windows: The police and neighborhood safety. *The Atlantic Monthly*, 249(3), 29-38.
- World Health Organization (WHO). (2017). *Urban green spaces: a brief for action*. WHO Regional Office for Europe.

- กรุงเทพมหานคร. (2565). รายงานประจำปีด้านสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2565.
- กรมโยธาธิการและผังเมือง. (2564). รายงานการศึกษาและพัฒนาพื้นที่เมืองเพื่อการใช้ประโยชน์สูงสุด. กรุงเทพมหานคร: กรมโยธาธิการและผังเมือง.
- กระทรวงมหาดไทย. (2565). แนวทางการพัฒนาและการจัดการพื้นที่นันทนาการในชุมชนเมือง. กรุงเทพมหานคร.
- ศูนย์ออกแบบและพัฒนาเมือง. (2563). การพัฒนาเมืองน่าอยู่: ความท้าทายและแนวทางการพัฒนาในพื้นที่กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเขตคลองสามวา. (2563). รายงานการศึกษาและพัฒนาเมืองเขตคลองสามวา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเขตคลองสามวา.
- วิพงษ์ชัย ร้องขันแก้ว. (2557). การพัฒนาโปรแกรมการศึกษาการใช้เวลาว่างสำหรับเด็กในสถาน สงเคราะห์. ปริญญาโท (ปร.ด. (การกีฬา นันทนาการและการท่องเที่ยว)). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- คัชญศิลป์ บุญพิทักษ์สกุล. (2558). สภาพปัญหา และความต้องการการพัฒนาพื้นที่นันทนาการของ ชุมชนกุบแควร่วมใจพัฒนา เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท (ศศ.ม. (การกีฬา นันทนาการและการท่องเที่ยว)). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภาวิณีเลิศ นวลจันทร์. (2559). แนวทางการพัฒนาพื้นที่นันทนาการของกรมการทหารสื่อสาร. ปริญญาโท (ศศ.ม. (การกีฬา นันทนาการและการท่องเที่ยว)). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นุชรา แสงสุข. (2564). การพัฒนารูปแบบการจัดการกิจกรรมนันทนาการสำหรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่เขตธนบุรี. วารสารปัญญาภิวัฒน์, 13(2), 129-147.
- นพดล รัตนพันธ์. (2560). การจัดการพื้นที่สวนสาธารณะในเขตเมือง: กรณีศึกษาเขตบางกะปิ. วารสารผังเมืองไทย, 15(1), 45-60.
- ณัฐพล ธรรมชาติ. (2564). นันทนาการในชีวิตประจำวัน. วารสารพัฒนาชุมชน.
- ณัฐพล แก้วทอง, แก้วจุลพันธ์ ศ., สุขโสภา ว., & สงสุนทร ว. (2564). ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศด้วยแบบจำลองภูมิอากาศ BCC-ESM_RCP4.5 บริเวณเทศบาลเมืองสุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส. การประชุมวิชาการวิศวกรรม นวัตกรรม และการจัดการอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืน ครั้งที่ 10.
- ธนพัฒน์ สุดใจ. (2561). นันทนาการ: สมดุลชีวิต. วารสารการจัดการชีวิต.
- มยุรี ชัยวัฒนา. (2565). กิจกรรมนันทนาการเพื่อการพัฒนาสังคม. วารสารสังคมศาสตร์.
- วิภา ลิขิต. (2563). ผลกระทบของนันทนาการต่อสุขภาพจิต. วารสารจิตวิทยาและสังคม.

- วินิตา สุทธิสมบุญ. (2541). แนวทางการพัฒนาชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาสังคม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โสภณ ตั้งประเสริฐ. (2562). การศึกษาศักยภาพและแนวทางการใช้ประโยชน์พื้นที่นันทนาการในเขตเมือง. วารสารวิจัยเพื่อพัฒนาชุมชน, 11(2), 21–34.
- เสถียร เหลืองอร่าม. (ม.ป.ป.). แนวคิดเรื่องโครงสร้างของชุมชน. อ้างอิงใน เอกนถน์ เสรีภาณุ (2553). การจัดการนันทนาการเพื่อคุณภาพชีวิต. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมิตรา กาญจนพิทักษ์. (2562). การศึกษาเรื่องนันทนาการเพื่อสุขภาพ. วารสารการศึกษาและพัฒนาสังคม.
- สสส. (2563). รายงานสถานการณ์สุขภาวะคนเมือง: ปัจจัยสุขภาวะด้านพื้นที่สาธารณะ. สืบค้นจาก <https://www.thaihealth.or.th>
- เอกนถน์ เสรีภาณุ. (2554). แนวทางการออกแบบพื้นที่สาธารณะเพื่อส่งเสริมกิจกรรมสร้างสรรค์ของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสถาปัตยกรรม, คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาคผนวก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.วิพงษ์ชัย ร้องขันแก้ว ประธานหลักสูตรการจัดการกีฬาและนันทนาการ
คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ว่าที่ร้อยตรีปราโมทย์ เลิศจิตการุณ ผู้อำนวยการสำนักนันทนาการ กรมพลศึกษา
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.วณัฐพงศ์ เบญจพงศ์ รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.ปกรณ เมฆแสงสวย อาจารย์ประจำภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. อาจารย์ ดร.ธนตร ตัญญวงษ์ อาจารย์ประจำภาควิชาสหวิทยาการ
คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข

หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
และหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

AF19-03-03.1

August, 2023

หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
หนังสือฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

ชื่อโครงการวิจัย : แนวทางการพัฒนาพื้นที่นันทนาการของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา
กรุงเทพมหานคร

ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย : นางสาวนาวิรัตน์ แสงมาน

หน่วยงานต้นสังกัด : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หมายเลขรับรองโครงการวิจัย : SWUEC-682071

รายการเอกสารที่รับรอง :

1. แบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณา	ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2568
2. โครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์	ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 2 มกราคม 2568
3. เอกสารข้อมูลและขอความยินยอมสำหรับอาสาสมัคร	ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2568
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 30 มกราคม 2568
5. ประดิษฐ์วิจัย	

ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยยึดหลักเกณฑ์ตาม Declaration of Helsinki, Belmont Report, International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice (ICH-GCP), International Guidelines for Human Research ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและข้อกำหนดภายในประเทศ จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามโครงการวิจัยนี้ได้

วันที่รับรอง : 13 มีนาคม 2568

วันที่หมดอายุ : 12 มีนาคม 2569

(ลงชื่อ).....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์
ชุดสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ (ชุดที่ 2)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่ อว 8718/518

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

10 เมษายน 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณะกรรมการชุมชน

เนื่องด้วย นางสาวนารีรัตน์ แสงมาน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการกีฬาและนันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาพื้นที่นันทนาการของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมนตรี นิมเนตพันธ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์ และได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลขรับรอง : SWUEC-682071

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามเรื่อง “แนวทางการพัฒนาพื้นที่นันทนาการของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร” กับ ผู้พักอาศัยภายในซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จำนวน 200 คน เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ระหว่างเดือนเมษายน 2568 ถึงเดือนพฤษภาคม 2568 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาพื้นที่นันทนาการของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชั้น
เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา การจัดการบริหาร เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ทางนันทนาการ ของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชั้น เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นแนวในการพัฒนาการจัดการพื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ สามารถสร้างแรงจูงใจให้มีการเลือกใช้บริการพื้นที่ทางนันทนาการทำกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์ และเป็นสิ่งสำคัญทั้งในแง่ของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน การแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม การสร้างความสามัคคีในชุมชน รวมทั้งจัดสรรพื้นที่ทางนันทนาการของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชั้น เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ซึ่งข้อมูลที่ได้จะใช้เป็นประโยชน์เพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด จึงขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามให้ตรงกับสภาพที่เป็นจริงมากที่สุด

ผลจากการวิจัยนี้สามารถเป็นกรณีศึกษาในการวางแผนการพัฒนาเมืองในพื้นที่อื่น ๆ ของ กรุงเทพมหานคร ให้เกิดประโยชน์สูงสุดนอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าสำหรับผู้ทำวิจัยและผู้สนใจต่อไป

แบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพ ปัญหา และแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ทางนันทนาการ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการการพัฒนาพื้นที่ ทางนันทนาการของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชั้น เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

ขอขอบคุณทุกท่าน มา ณ โอกาสนี้ที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้

(นางสาวนารีรัตน์ แสงมาน)

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการกีฬาและนันทนาการ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาพื้นที่นันทนาการของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชั้น เขตคลองสามวา
กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง จงทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ

- ☐ 1. ชาย
☐ 2. หญิง

2. อายุ

- ☐ 1. ต่ำกว่า 20 ปี
☐ 2. 21 – 30 ปี
☐ 3. 31 – 40 ปี
☐ 4. 41 – 50 ปี
☐ 5. 51 – 60 ปี
☐ 6. 60 ปีขึ้นไป

3. อาชีพ

- ☐ 1. นักเรียน/นักศึกษา
☐ 2. ข้าราชการ
☐ 3. พนักงานบริษัทเอกชน
☐ 4. เจ้าของกิจการ
☐ 5. อื่นๆ ระบุ.....

4. ประเภทของคนที่พักในชุมชน

- ☐ 1. ผู้พักอาศัยแบบครอบครัวเดียว
☐ 2. ผู้พักอาศัยแบบครอบครัวรวม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพ ปัญหา และแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ทางนันทนาการ

คำชี้แจง : กรุณาเขียนเครื่องหมาย (✓) ลงใน ☐ ในแต่ละข้อที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด
ช่องเดียวเท่านั้น โดยแต่ละช่องจะแสดงระดับความต้องการดังนี้

4 = เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

3 = เห็นด้วยในระดับมาก

2 = เห็นด้วยในระดับน้อย

1 = เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

สภาพ ปัญหา และแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ทางนันทนาการ ของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสาม วา กรุงเทพมหานคร	ระดับความคิดเห็น			
	4 มาก ที่สุด	3 มาก	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
1.ด้านสภาพของพื้นที่ทางนันทนาการ				
1.1 พื้นที่นันทนาการในซอยพระยาสุเรนทร์ 32 มีความเพียงพอต่อความต้องการของชุมชน				
1.2 พื้นที่นันทนาการมีความสะอาดและได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม				
1.3 มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบถ้วน เช่น ทางเดิน ทางจักรยาน ลานออกกำลังกาย ฯลฯ				
1.4 มีต้นไม้หรือพื้นที่สีเขียวที่เพียงพอต่อการพักผ่อนของประชาชน				
2.ด้านปัญหาของพื้นที่ทางนันทนาการ				
2.1 พื้นที่นันทนาการมีปัญหาด้านความปลอดภัย เช่น อาชญากรรม หรืออุบัติเหตุ				
2.2 มีปัญหาด้านความสะอาด เช่น ขยะหรือการจัดการสิ่งแฉะลื้อมที่ไม่ดี				
2.3 สิ่งอำนวยความสะดวกบางอย่างอยู่ในสภาพทรุดโทรมหรือใช้งานไม่ได้				
2.4 พื้นที่นันทนาการได้รับผลกระทบจากการขยายตัวของเมืองหรือการใช้พื้นที่ในทางอื่น				
3.แนวทางในการพัฒนาพื้นที่ทางนันทนาการ				
3.1 ควรมีการพัฒนาหรือเพิ่มจำนวนพื้นที่นันทนาการให้เพียงพอต่อความต้องการของชุมชน				
3.2 ควรมีการดูแลรักษาความสะอาดและความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ				

สภาพ ปัญหา และแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ทางนันทนาการของ ซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชั้น เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร	ระดับความคิดเห็น			
	4 มาก ที่สุด	3 มาก	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
3.แนวทางในการพัฒนาพื้นที่ทางนันทนาการ (ต่อ)				
3.3 ควรมีการติดตั้งไฟส่องสว่างหรือระบบกล้องวงจรปิดเพื่อเพิ่มความปลอดภัย				
3.4 ควรมีการจัดกิจกรรมนันทนาการหรือกิจกรรมชุมชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง				
3.5 ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาพื้นที่นันทนาการ				
3.6 ควรมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มเติม เช่น ที่นั่งพัก สนามเด็กเล่น หรือทางเดินสำหรับผู้สูงอายุ				
3.7 ควรมีการกำหนดนโยบายหรือกฎระเบียบในการใช้พื้นที่เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย				

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการการพัฒนาพื้นที่ทางนันทนาการของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชั้น เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

ข้อที่ 1 สภาพพื้นที่นันทนาการและอุปกรณ์ที่ควรปรับปรุงแก้ไข

ข้อที่ 2 สิ่งอำนวยความสะดวก

ข้อที่ 3 ด้านความต้องการกิจกรรมนันทนาการ

ข้อที่ 4 ข้อเสนอแนะด้านอื่นๆ

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่สละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

แบบประเมินค่าความสอดคล้อง (IOC)แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

คำชี้แจง ขอให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อแบบสอบถามสภาพ ปัญหา และแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ทางนันทนาการโดยใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นของท่าน พร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

+1 หมายถึง เห็นด้วยกับคำถามในแบบประเมิน

-1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยกับคำถามในแบบประเมิน

0 หมายถึง ไม่ออกความคิดเห็นกับคำถามในแบบประเมิน

สภาพ ปัญหา และแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ทางนันทนาการของ ซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร	ระดับความคิดเห็น		
	1	0	-1
1.ด้านสภาพของพื้นที่ทางนันทนาการ			
1.1 พื้นที่นันทนาการในซอยพระยาสุเรนทร์ 32 มีความเพียงพอต่อความต้องการของชุมชน			
1.2 พื้นที่นันทนาการมีความสะอาดและได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม			
1.3 มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบถ้วน เช่น ทางเดิน ทางจักรยาน ลานออกกำลังกาย ฯลฯ			
1.4 มีต้นไม้หรือพื้นที่สีเขียวที่เพียงพอต่อการพักผ่อนของประชาชน			
2.ด้านปัญหาของพื้นที่ทางนันทนาการ			
2.1 พื้นที่นันทนาการมีปัญหาด้านความปลอดภัย เช่น อาชญากรรมหรืออุบัติเหตุ			
2.2 มีปัญหาด้านความสะอาด เช่น ขยะหรือการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี			
2.3 สิ่งอำนวยความสะดวกบางอย่างอยู่ในสภาพทรุดโทรมหรือใช้งานไม่ได้			
2.4 พื้นที่นันทนาการได้รับผลกระทบจากการขยายตัวของเมืองหรือการใช้พื้นที่ในทางอื่น			
3.แนวทางในการพัฒนาพื้นที่ทางนันทนาการ			
3.1 ควรมีการพัฒนาหรือเพิ่มจำนวนพื้นที่นันทนาการให้เพียงพอต่อความต้องการของชุมชน			
3.2 ควรมีการดูแลรักษาความสะอาดและความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ			

สภาพ ปัญหา และแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ทางนันทนาการของซอย พระยาสุรนคร 32 แขวงบางชั้น เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร	ระดับความพึงพอใจ		
	1	0	-1
3.แนวทางในการพัฒนาพื้นที่ทางนันทนาการ (ต่อ)			
3.3 ควรมีการติดตั้งไฟส่องสว่างหรือระบบกล้องวงจรปิดเพื่อเพิ่มความปลอดภัย			
3.4 ควรมีการจัดกิจกรรมนันทนาการหรือกิจกรรมชุมชนในพื้นที่อย่าง ต่อเนื่อง			
3.5 ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษา พื้นที่นันทนาการ			
3.6 ควรมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มเติม เช่น ที่นั่งพัก สนามเด็ก เล่น หรือทางเดินสำหรับผู้สูงอายุ			
3.7 ควรมีการกำหนดคนเฝ้าหรือกฎระเบียบในการใช้พื้นที่เพื่อให้เกิด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย			

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ทำแบบประเมิน

ภาคผนวก ง

ภาพพื้นที่ทางนันทนาการของซอยพระยาสุเรนทร์ 32 แขวงบางชัน

เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

ประวัติผู้เขียน

